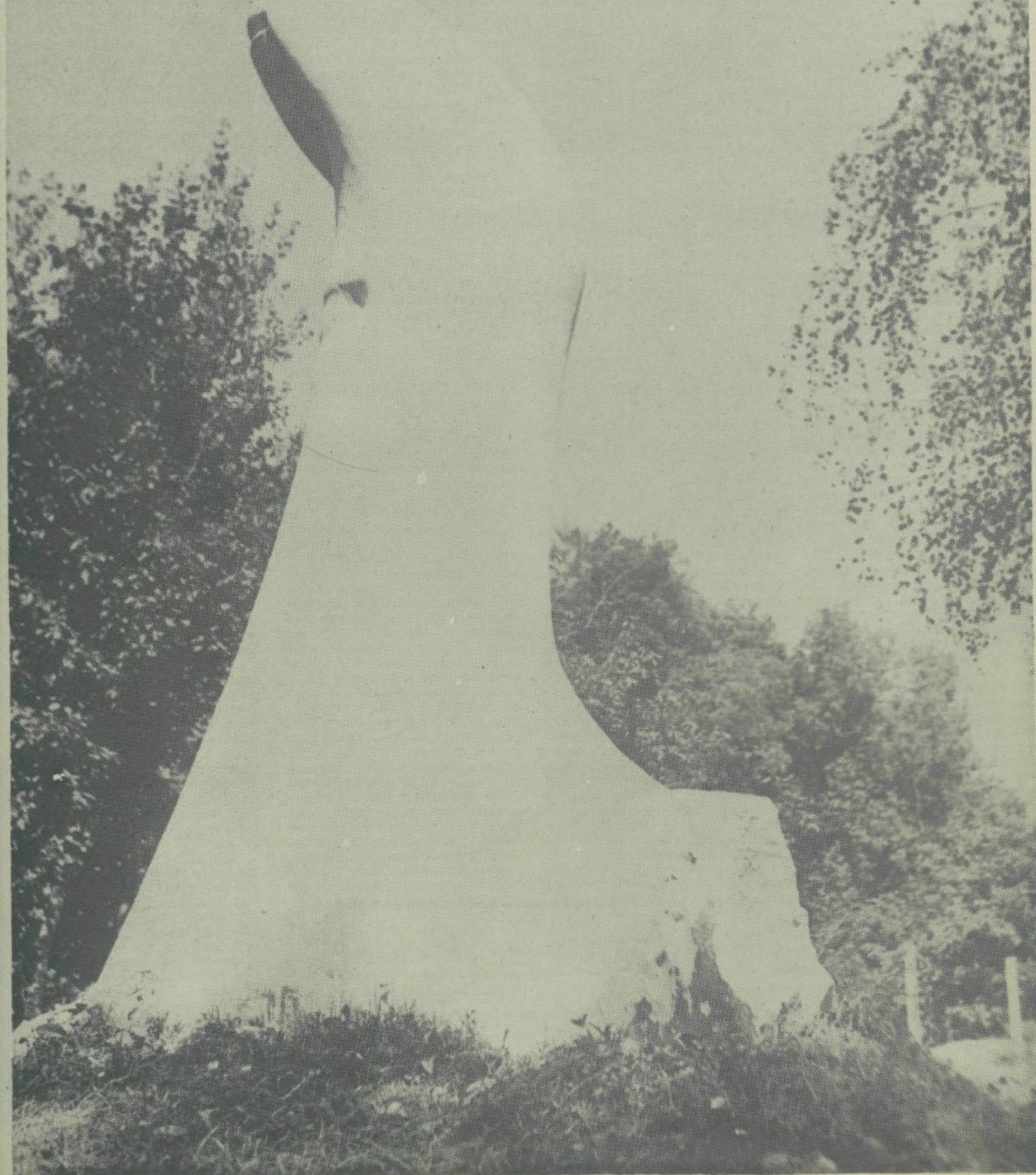

ŠTEVILKA 1 - 2 LETNIK XXIII CENA: 2 DIN

IV 48901
+

TRIBUNA

LJUBLJANA, 19. SEPTEMBRA 1973

PC 81/1976

PAMETEN POSVET DAJE ČLOVEKU POGUM!

Jaz sem miroljuben človek in tako sem se dal speljati sredi počitnic, to je 19. julija, da sem se udeležil posvetovanja ZŠJ o ustavnih spremembah. Cenim razpravo o ustavnih spremembah, ker baje uganko ustave razrešuje samo demokracija, in sem nekako udarjen na demokracijo, be cenim pa preveč posvetovanj ZŠJ, ker so v glavnem samo manifestacija – česar pa ni, se nikjer ne pokaže. Če že govorim o cenjenju, bom tudi povedal, da svojih stališč ne cenim preveč visoko, ker so to diskusijska stališča, zato pa cenim diskusijo. Pri posvetovanjih ZŠJ pa je stvar videti tako, da se stališča napišejo en dan prej in jih ni mogoče omajati. Diskusija sploh ni bistveno pomembna in ostaja na retorični ravni. Ker sem pa sodeloval na nekaterih posvetovanjih in sestankih, na katerih sem marsikdaj tudi kakšno rekel, potem pa so to bodisi izpustili iz zapisnika ali pa prešli ali, sem poskušal na posvetovanju o ustavnih spremembah delovati konstruktivno do takšne mere, da je bilo skorajda že poznizno. Če pa se te drži „markuzeovština“, za katero me intimno dolžijo ljudje, ki Marcuseja še povohali niso, govorijo o njem pa, je to skrajno žalostna usoda nekega Marjana Pungartnika, ki na politikantskem tržišču ne pomeni nič. Mogoče pretiravam, ko hočem nekaj stvari razumeti in se pogovarjati o njih na taki ravni, da bi bile koristne tudi za ZŠJ, mogoče je noro, da vem, kako nimam za sabo volivskih množic, ki se jim redko sanja o teh stvarih. Ne vem. Ampak ob vseh vprašanih, ali naj bo TOZD (OOUR, TRPE) fakulteta ali oddelek, ali naj bo študent delavec in dobiva pokojninski staž, ali je nova ustava dvakratna ali trikratna revolucija, ali ni skrajni čas, da delavski razred prevzame stvari v svoje roke, me je skozi in skozi grizlo nekaj drugega: kako napraviti iz ZŠJ tako organizacijo, da bo študente osveščala in jim skozi to zavest pokazala mesto v družbi? Kot komunistu se mi je zdelo trapasto govoriti o tem, kako revolucionarna je nova ustava, dokler nam vsem skupaj ne uspe spolitizirati študente, da bomo njihovi resnični DELEGATI. Ali bo študent vedel, kaj pomeni „nova zmaga delavskega razreda“, če mu nismo dali osnovne politične zavesti in s tem organizaciji dali legitimnost? karikirano sem rekel, da študentu socialistične zavesti (ki je pogoj, da do ustave ne bo pasiven „državljan“, ampak nosilec napredka) ne bomo kupili z osemdesetimi jurji štipendije ali kredita. Poskušal sem pobiti teze, da sta si profesor in študent nujno nenakoppravna, ker so to reakcionarne buržoazne teze o nadzredni in neideološki vlogi znanja; govorili smo torej spet o reformi-univerze. Potem sem skušal spet govoriti, da študentovega dela ne moremo ločiti od vrednotenja družbenega dela nasploh, ker so nekateri trdili, da študija ne moremo pojmovati za pravo

delo (kako oni študirajo, ne vem). To poročilo je nujno malo egocentrično, ker posameznih kanonad sploh ni povezovala erotika diskusije, tako da je vse skupaj razpadlo v stotine nasprotujočih si in nepojasnljivih delov, med katerimi so sprejeta stališča ostala enakovredna in torej vsemogočna. Ta pa so taka, kot da je študentsko organizacijo kdo prosil, naj razsodi, ali je ustava razredna ali ne, ali je najboljša in najbolj samoupravna od vseh samoupravnih in drugih mogočih ustav, ali je ZKJ resnična avantgarda delavskega razreda itd. Vidi se enostavno, da bi funkcionarji ZŠJ radi bili pomembna organizacija. V lili-putanskih merah poteka med njimi razprava, ki jo vodijo politiki, oni pa je niti razumejo ne dobro. Funkcionarji ZŠJ namreč. Bilo je prav, da se je posvetovanje hitro končalo, kajti stališča so nespremenljiva in če bi se že kaj spremenilo, ne bi bilo nič boljše.

Prepozno je govoriti, kako bi spremenili ZŠJ na bolje, ni pa še pravo vprašati, zakaj ta organizacija ni nikoli pomenila kaj bistvenega – vprašati se moramo o neposrednejšem angazmaju študenta.

MP

CIA NAMESTILA GRŠKEGA PREMIERJA

The London Sunday Observer pravi, da obstajajo dokazi, da je grški premier George Papadopoulos dobil oblast leta 1967 z udarom, ki ga je pripravila CIA.

V nadaljevanju opozarja, da CIA lahko vzdržuje kontrolo nad Papadopoulosom zaradi dokazov, ki jih ima agencija, da je med drugo svetovno vojno sodeloval z nacisti. Časnik navaja nekega neidentificiranega ameriškega vojnega uradnika v Atenah, ki pravi: „George ima vrednost, ker v Washingtonu obstajajo dokumenti, ki jih ne bi rad pustil priti na svetlo.“

Papadopoulos, nekdanji polkovnik, je po drugi svetovni vojni prišel v ZDA na antikomunistično dresuro za posebno tajno službo. Londonski časnik dodaja, da je Papadopoulos med vodji ameriške vojaške podporne skupine v Grčiji znan kot „prvi agent CIA, ki je postal premier kake evropske države.“

po LAFF

SESTANEK IZDAJATELJSKEGA SVETA IN UREDNIŠTVA TRIBUNE

Počitnice in topli dnevi so verjetno povzročili, da sestanek izdajateljskega sveta in uredništva Tribune, ki je bil 7. septembra, ni bil sklepčen. Po poročilu bivšega v.d. glavnega in odgovornega urednika Tribune Marjana Pungartnika je postalo jasno, da je finančno stanje, v katerem se nahaja Tribuna pred jenskim izhajanjem, izredno težko.

Za letošnje izhajanje primanjkuje približno 12 starih milijonov. Ni jasno, kje jih bo uredništvo vzelo, da bi Tribuna normalno izhajala. V žolčni debati, v kateri je pogumno sodeloval tudi predsednik lo SS LVZ Tomaž Kšela, se je pokazalo, da delitev finančnih sredstev v Skupnosti študentov LVZ do zdaj še ni bila izvedena, da je situacija tudi s pomočjo skupnega računovodstva SS (na katerega je na sestanku tudi mnogo tehtnih pripomb) nejasna itd. Možnosti za popravilo nastale situacije so sorazmerno majhne.

Uredništvo bo poskušalo z veliko akcijo za nabiranje naročnikov, z reklamami ...

Zaradi nesklepčnosti na sestanku tudi niso mogli sprejeti novega uredniškega odbora, ki ga je predlagal predlagani novi odgovorni urednik Pavle Zgaga.

NOVOSTI!

Za glavnega urednika je predlagan Cene Filipič, v uredništvu pa je nov še Jože Vogrinc.

Cutiti je bilo vedro razpoloženje in pripravljenost za delo in sodelovanje z vseh strani. Prve rezultate pa že tako vidite pred seboj!

CF

REPUBLIŠKA KONFERENCA ZMS (28. julija)

Najprej je sekretar ZMS Mali dal v obravnavo izhodišče za javno razpravo o novi organiziranosti mladih. Javna razprava bo potekala do konca letošnjega leta, odločitev pa bo padla na 9. kongresu ZMJ in ZMS, ki bo v začetku prihodnjega leta. Zahteva po novi organiziranosti izvira iz dosedanje pomanjkljivosti in neučinkovitosti ZM. V študentski organizaciji, predvsem pa v ZM obstaja tendenca po medsebojnem sodelovanju. IO SS LVZ ima mesto v predsedstvu mestne konference ZMS Ljubljana, se udeležuje raznih konferenc in sestankov. Do večjega sodelovanja pa skoraj ni prišlo, razen v zadnjem času, ko se dogovarjajo z ZM Ljubljana o udeležbi v delovni akciji „Aleja spominov in prijateljstva“, ki bo potekala v naslednjih mesecih.

Po predlogu o novi organiziranosti ZM, ki ga je podprla republiška konferenca ZM, naj bi bila mladina organizirana v konferencah. Občinske, mestne in republiške konference bodo (po predlogu) sestavljene iz specializiranih konferenc: konferenca mladih delavcev, mladih

v izobraževanju itd. Te konference annaj bi imele izvršna vodstva, skupno predsedstvo pa naj bi bil koordinacijski organ.

Poleg tega pa bi bila mladina povezana v občinski, mestni in republiški plenum.

Jeseni bodo potekale razprave med ZM in študentskimi organizacijami. Prvi pomisleki proti predlogu se že pojavljajo. Odkrito soočanje s problemi je edini pogoj za medsebojno konstruktivno sodelovanje.

MARJAN K.

KOZJE 73

Nov način, nov tip delovnih brigad je z akcijo Kozje 72 že lani vpejla s pomočjo ostalih mladinskih konferenc v Ljubljani in pod pokroviteljstvom skupščine občine Ljubljana-Center občinska konferenca Zveze mladine Ljubljana-Center. To so specializirane brigade. Torej ne velikih zemeljskih del, kjer ne vidiš svojega prispevka in ne iskorišči svojih kvalit, ki si jih pridobil s šolanjem oziroma delom, ampak delo, za katerega si usposobljen; že vračanje družbene investicije v tvoje izobraževanje. Tudi v financiranju je bistvena novost! Mladinske delovne brigade so prej financirale v glavnem družbeno politične organizacije oziroma skupnosti, sedaj pa jih predvsem delovne organizacije, s čimer so izrazile svojo solidarnost in priskočile na pomoč nerazvitim slovenskim področjem.

Ze lanska akcija je bila uspešna. Na letošnji – Kozje 73 – je približno 250 mladincev in mladink delalo v dveh izmenah (po tri tedne) skupno z občini občine Šmarje pri Ješah s hvalevrednim namenom dvigniti iz nerazvitosti te tako pasivne in kar pozabljene kraje.

Dijaki, predvsem srednje tehnične-elektro šole, pa tudi že izučeni elektriki približno 33 hiš, dijakinje vzgojiteljske šole so vodile štiri vrtnice (Kozje, Lisičino, Podsreda, Vetrnik), geodeti so trasirali vodovod, dijakinje, predvsem srednje medicinske šole, so delale na zdravstveni postaji, vodile patronažno službo, brigadirji so usposobili za promet 25 km lokalnih cest itd. itd.

Se nekaj števil: ljubljanske občine so prispevale 5 starih milijonov, podjetja so z materialom in mehanizacijo sodelovala z 12 milijoni; efekt dela je ocenjen na približno 80 – 90 milijonov (samo v cesti in vodovod je vloženi 58 milijonov).

O akciji, ki je seveda nujno vredna posnemanja, lahko povemo, da je v vsebinskem in oblikovnem smislu velik napredek glede „standardnih“ mladinskih delovnih akcij oziroma brigad. Očitno je, da je prihodnost delovnih akcij ravno v specializiranih, kajti z njimi se da popolnoma izkoristiti s šolanjem pridobljene oziroma razvite intelektualne in fizične sposobnosti brigadirjev.

„Slabega“ o akciji lahko rečemo le to, da so bili brigadirji nabrani preveč po mladinskih aktivnih srednjih šol, premalo, skoraj nič pa ni bilo študentov. Tega pa seveda ne bi pripisovali načelnim vzrokom, ampak le še vedno ne dovolj razviti organizaciji akcije. Vsekakor ne bi razpravljali o možni koristnosti na primer študentov FAGG, elektro fakultete, gozdarjev, medicincev ...

Niso uspešne samo velike in druge akcije. Očitno je, da velik pomp in na veliko propagirana načela ne morejo nadomestiti oziroma zamagljujejo tisti neposredni in ustvarjalni interes vsakega brigadirja, da čim koristneje uveljavi svoje sposobnosti.

Nekaj lepih in vsekakor še vedno aktualnih načel mladinskih delovnih akcij oziroma brigad pa se da rešiti tudi na ta način.

CF

TOKIO, 10. avg. (UPI) — Šef kamboške države princ Norodom Sihanuk je ponovil, da bodo osvobodilne sile »danes ali jutri osvobodile prestolnico Phnom Penh«. Tako je zatrdil v odgovorih na vprašanja, ki mu jih je v Pjongjang poslala ameriška agencija UPI. Dejal je, da bo osvobodjena Kambodža ponovno neuvrščena država »kakršna je danes Jugoslavija«.

PEKING, 11. avgusta (AFP) — Princ Sihanuk je znova ponudil »časten mir« vladni ZDA. Senatorju Mansfieldu je 10. avgusta poslal iz Pjongjanga telegram, v katerem pravi, da se »rodoljubi Kambodže ne bore za komunizem.«

Prvi pogoj za časten mir | ska vlada omogočila vladni | udaril, da ne more priti do

Tribuna stopa v svoje triindvajseto leto. Kot vsi dosednji letniki, ki so varirali od kulturnih do političnih osnovnih usmeritev, si bo moral svojo začrtati tudi letošnji. Vendar se tu pojavljajo nekateri problemi, s katerimi se sooča novo uredništvo na samem začetku.

Najprej in najgloblje se tu postavlja samo eksistenčno vprašanje časopisa. Tribuna že dolgo ni bila v tako težkem finančnem položaju kot sedaj. Za kolikor toliko normalno delovanje bi potrebovali kakih deset starih milijonov, za katerimi sedaj poizvedujemo. (Tu nam lahko pomagata s tem, da se naročite na Tribuno – naročilnica je na zadnji strani – in čimprej poravnate naročnino). Dotacija, ki jo dobiva SŠ LVZ za svojo dejavnost in od katere dobi konstanten del Tribuna kot druge specializirane organizacije, je že dolgo skoraj povsem enaka. Materialni stroški tiska pa so v zadnjih dveh, treh letih porasli za več kot dvakrat! Tako je od vseh specializiranih organizacij najbolj prizadeta ravno Tribuna. Če je res edini izhod iz situacije ta, da se reducira izdajanje Tribune na eno številko mesečno (ali pa letno), lahko Tribuno kot tisto, kar je bila in kar naj bi bila, odpišemo. Vendar ne smemo biti pesimisti pre zgodaj. Ta problem je mogoče rešiti, in to reševanje ni samo v rokah uredništva, ki mu mora biti prva naloga kreacija časopisa, temveč v največji meri zadeva Skupnost študentov, natančneje – njene sedanje predstavnike. Če naj imamo svoj časopis, se bo morala prihodnja skupščina SŠ LVZ temeljito spoprijeti s tem vprašanjem, še bolj pa z vprašanjem dotiranja dejavnosti Skupnosti študentov sploh.

Drugo, ravno tako pomembno vprašanje, pa je vprašanje nadaljnje poti Tribune. V zadnjih letih je Tribuna (to itak vsi vemo, pa povejmo še enkrat) doživela premik od bolj ali manj ozke kulturne usmeritve na vsestransko, predvsem pa politično (letnika 1970/71, 1971/72) *angažirano* usmeritev. Tej je po svoje poskušala slediti tudi lansko leto. Tu moramo imeti pred očmi predvsem dejstvo, da je do te usmeritve prišlo v bistveno drugačnem času, kot je ta, v katerem smo sedaj. Z eno besedo (kar je za popolno analizo tega fenomena seveda le premalo) smo ga označili s časom študentskega gibanja, žive aktivnosti na univerzi, ki je tej „sklerotični instituciji“ dala nemalo alternativ in novih možnosti, ki pa si je ob (iz samega njegovega bista izhajajoči) nujnosti spoprijemanja s totalno družbo in njenimi nasprotji očitno polomilo roge. Časi, ko so vsak dan prihajali ducati kolegov na uredništvo, prinašali

tekste, ideje, predloge (pa naj so bili taki ali drugačni), so mimo, misliti pa moramo na nove. Časopis (kot je Tribuna) lahko vedno izhaja le iz svoje lastne dejavnosti in nanjo spet nazaj deluje, vsaj toliko časa, dokler ni samo zvočnik, ki ima mikrofon povsem neke drugje. To prvo pa je tisto, pri čemer mora vztrajati.

Teh starih časov ne omenjam (kot bodo nekateri verjetno zatrjevali) iz nostalgije ali pa zato, ker „bi hoteli novih prepovedi“, „ker je bilo temu študentskemu gibanju resnično samo za protisocialistične izpade in anarhijo“ itd. Navajam jih zato, ker jih je treba premisliti, kajti tudi od njih je odvisna nadaljnja pot. Mislim na nekaj drugega, na tisto, kar je Marx zapisal v pismu W. Brackeuju (6. maj 1875): „Vsak korak resničnega gibanja je *važnejši kot ducat programov*.“ Tu tudi lahko izvedemo, da bo prvi novi „korak“, ki bi ga študentsko gibanje lahko storilo, korak k preseganju svoje *parcialne* vloge, preseganje samega sebe.

Vendar: tu in zdaj ne vidimo nikakršnega gibanja več, ostali so stari in nastajajo novi programi. Res so sicer ostali tudi nekateri „koraki“, ki pa so nam danes videti le stopinje. To, kar lahko Tribuna sedaj stori in kar nedvomno mora, je, da sintetizira *svojo* (sedanjo) dejavnost, ki je tako različna od tiste izpred dveh, treh let, in da tu zasnuje svojo nadaljnjo pot, tako pot, ki bo tudi tu karakterizirana z zavzemanjem za drugačno, socialistično, samopravno in zato bolj človeško univerzo, družbo in odnose v njej. Tisto drugo pa bi bilo ostajanje pri nostalgiji.

Kaj torej? Tribuna je na takem prehodu, kot je bil tisti okrog leta 1970. Iz ene generacije bo počasi prešla v drugo. Vendar se ta še ni prav pokazala: priznati pa je tudi treba, da zadnji dve uredništvu nista kaj dosti prispevali k temu, da bi se pokazala. To postaja zdaj nujno.

Uredništvo Tribune bo pripravilo v začetku oktobra sestanek, na katerega že sedaj vabimo vse tiste, ki ste *kakorkoli pripravljeni sodelovati*. Pridejo naj posamezniki, pridejo naj skupine, vsi, ki znajo pisati in risati. Še posebej so vabljeni mlajši kolegi. Videli bomo, kaj se da „sintetizirati“. Material za kaj takega nedvomno obstaja; le v naših rokah lahko stori korak iz gole možnosti. In le tako lahko Tribuna prispeva k živemu življenju na univerzi ali v družbi.

Točen datum našega srečanja bomo sporočili kasneje. Čakamo vas pa že sedaj – vsak dan okrog poldneva.

ŠTIPENDIJSKA IN STANOVANJSKA PROBLEMATIKA ŠTUDENTOV

V zvezi s to problematiko je bil 20. junija v študentskem naselju velik študentski shod, ki se ga je udeležilo približno 800 študentov. Shod in izredna udeležba študentov sta bila rezultat zainteresiranosti študentov pa tudi izredno zagatne situacije, v katero je zašel študentski standard.

Sklepi shoda (po 48/c številki Študentskega dnevnika):

1. Zahtevamo, da se prizna minimum življenjskih stroškov, izračunan na osnovi ankete o življenjskih stroških, v višini 1200 din in v zvezi s tem revalorizacijo štipendij in posojil glede na določila družbenega dogovora.

2. Prav tako se zavzemamo za to, da se minimalne osebne dohodke nekvalificiranih delavcev uskladi z življenjskimi stroški.

3. Poudarjamo, da v primeru, če se omenjeno višino življenjskih stroškov prizna kot minimum za naslednje šolsko leto, študentje že nisimo breme stabilizacijskih prizadevanj v višini porasta življenjskih stroškov v obdobju od lanske jeseni, ko je bila vsota ugotovljena, in med obdobjem, za katero bo omenjeni minimum v veljavi.

4. Zahtevamo izpopolnitev družbenega dogovora z naslednjimi točkami:

– poleg minimalne višine štipendij naj se določi tudi maksimalna. Razpon med minimalno in

maksimalno štipendijo naj bi predstavljal usmerjevalni in stimulativen del štipendije. Maksimum štipendije naj se izračunava po enakih kriterijih kot minimum.

– pri določanju prispevka staršev se zavzemamo za zmanjšanje deleža pri številnejših družinah z nizkimi osebnimi dohodki. Take družine težko prispevajo k študentskim dohodkom, zato se njihov delež pri izračunu višine štipendije naj ne upošteva.

– pri delitvi štipendij morajo imeti prednost kandidati iz delavskih in kmečkih družin. Zahtevamo, naj se pri otrocih teh družin kot kriterij za dodelitev štipendij ne upošteva učni uspeh v prvi polovici študija.

6. Menimo, da noben študent ne sme neupravičeno prejemati več štipendij oziroma štipendije in kredita.

7. Ker se je izkazalo, da sistem družbenega dogovarjanja na tem področju ne deluje zadovoljivo, menimo, da je poleg družbenega dogovora o štipendiranju in kreditiranju to problematiko potrebno še ustrezno zakonsko urediti.

8. Zavzemamo se za ureditev problematike štipendiranja študentov iz drugih republik.

9. Od družbenopolitičnih in gospodarskih organizacij zahtevamo, da vsako leto sproti izdelajo plane kadrov; te naj posredujejo štipendijskemu centru, ki naj bo nekakšen servis za štipendije, tako za štipendiste kot štipenditorje. Ta center mora imeti tudi evidenco vseh štipendij.

10. Od pristojnih organov zahtevamo, naj vsem za študij sposobnim otrokom nekvalificiranih delavcev in kmetov brezpogojno omogočijo dodelitev štipendije že v prvem letniku srednje šole oziroma višje ali visoke šole, ne glede na predhodni šolski uspeh.

11. Zahtevamo takojšen začetek reševanja stanovanjske problematike študentov in dijakov. To je poleg štipendije poglavito sredstvo reševanja materialne preskrbe študentov in dijakov.

12. V Ljubljani obstaja resen stanovanjski problem, ki še posebej zadeva prvih vpisane študente, ki niso iz Ljubljane.

13. Problema privatnih stanovanjcev ne moremo reševati na kakšenkoli kratkoročen način z zakasnimi rešitvami, ampak je rešitev tega problema le v gradnji študentskih domov.

14. Ugotavljamo, da bi v naslednjem srednjeročnem obdobju potrebovali najmanj 1600 novih postelj za študente.

15. Urediti je potrebno tudi probleme v zvezi s študentsko kulturo, rekreativno dejavnostjo, obštudijsko aktivnostjo in zgraditi ustrezne objekte.

16. Menimo, da je predlagani davek na podnajemnike neustrezen, saj bi njegovo breme prav gotovo nosili privatni stanovalci, katerih večina so študentje.

17. Takoj je potrebno začeti z gradnjo vsaj enega študentskega doma!

18. Sredstva, namenjena za pri-

reditve ob 400-letnici kmečkih uporov, naj se zbira v enoten štipendijski sklad, iz katerega naj se štipendira kmečke otroke. Inteligenca iz vrst kmečkih otrok bo najlepši spomenik kmečkim uporam!

Dobra dva meseca sta minila od študentskega shoda in pogledimo, če se je situacija obrnila kaj na bolje!

Vsaj sebi v zadoščenje lahko povemo, da se je. Na seji podpisnikov družbenega dogovora na republiški ravni so v začetku julija brez odlašanja sprejeli nov življenjski minimum 1200 din in osnutek novega družbenega dogovora, ki bo šel v javno razpravo. V tem osnutku so v glavnem vse študentske zahteve, ki so bile sprožene na študentskem shodu.

Akcija – javna razprava – že teče, bo pa potrebno še precej truda, posebej, ker imajo nekatere občine še precejšnje pomisleke. V akciji, posebno po občinah, bodo morali sodelovati predvsem pokrajinski klubi. Razpis za štipendije in kredite je podaljšan do prvega oktobra (prej je bil do 15. julija) z enotnim cenazusom 1000 din.

O reševanju stanovanjske problematike študentov še nič. V študentskih domovih se obeta „gužva“, primanjkljaj pa raste.

Torej – sprejetih in upoštevanih je bilo precej študentskih zahtev. To verjetno lahko pripišemo povečanemu zanimanju družbe za probleme študentov in študentskega standarda (?!) pa tudi izredno organizirani in enotni akciji študentov.

V slogi je moč!

CF

**TRIBUNA
OBJAVLJA MALE OGLASE
BREZPLAČNO**

Vse male oglase, ki pričajo o nevdržnosti tega življenja – študentskega ali neštudentskega (poceni soba, nabava starih učnih pripomočkov, življenjskega druga – družice, tople obleke ali vododržnih čevljev), objavlja Tribuna zastonj.

POPRAVEK

Stari grehi tiskarskega škrata se vlečejo za nami. Ne bomo se opravičevali za vse njegove še neopravičene zločine v lanskem letu; toda za enega se moramo.

V lanski zadnji številki (23/24) je bil na strani 26/27 objavljen tekst IDEOLOGIJA BREZ ZGODOVINE, skrat pa je odnesel ime avtorja. Ta je NENAD DAKOVIČ, naš beograjski kolega; tu se mimogrede opravičujemo predvsem njemu.

KUPIM PISALNI STROJ

Kupim rabljen, lahko zelo star, toda dobro ohranjen pisalni stroj. Ponudbe s kratkim opisom in ceno pošljite na uredništvo Tribune, Trg revolucije 1.

ŠTUDENTJE!

Za reševanje socialnih in študijskih problemov študentov in visokošolskih zavodov bo v šolskem letu 1973/74 opravljena sociološka analiza strukture študentov.

Pozivamo vas, da NATANČNO IZPOLNITE VPRAŠALNIK ZAVODA SR SLOVENIJE ZA STATISTIKO (posebno njegov drugi del), ker bodo podatki natančno obdelani.

Med obdelavo bomo izvedli test točnosti odgovorov.

Skupnost študentov Slovenije
Center za razvoj univerze
Center za razvoj pri ZMVZ
tel. 342-614

OB 155-LETNICI ROJSTVA KARLA MARXA JE UREDNIŠTVO TRIBUNE IZDALO POSTER Z NJEGOVO SLIKO. LAHKO GA KUPITE (ZA 5

DIN) PRI NASIH KOLPORTERJIH ALI NA UREDNIŠTVO. ČE NAM SPOROČITE NASLOV, VAM GA POŠLJEMO PO POŠTI.

UREDNIŠTVI TRIBUNE IN RADIA STUDENT STA IZDALI POSTER MILESA DAVIS. PO CENI 5 DIN GA DOBITE NA UREDNIŠTVIH ALI PRI PRODAJALCIH TRIBUNE NA FAKULTETAH IN V MESTU.

ŠTUDENTJE, ŠTUDENTKE!!!

Na uredništvu Tribune že dalj časa leži velika gora knjig. Gre predvsem za knjige s področja tehničnih ved (strojništvo, gradbeništvo, fizika ipd.), nekaj pa tudi literarnih (v italijanščini, nemščini, francoščini). Knjige so večinoma v tujih jezikih (angleščina, nem-

ščina, francoščina, italijanščina), so lepo vezane, dobro ohranjene (ne vse) in so polne lepih ilustracij.

Knjige je podaril tov. Rade Mikačič. Hvala mu!

Vabimo vas na uredništvo Tribune (vsak dan od 10. do 13. ure), da boste pobrskali, če bi se kaj našlo. VSE JE ZASTONJ!!!

TRIBUNA, študentski list. Izdaja IO SŠ LVZ. Uredništvo in uprava: 61000 Ljubljana, Trg revolucije 1/II-86. Telefon 21-280. Tekoči račun 50101-678-47420. Tiska tiskarna Ljudske pravice v Ljubljani. Letna naročnina 25.00 din. Poština plačana v gotovini. Rokopisov in fotografij ne vračamo. Oproščeno temeljnega davka na promet po pristojnem sklepu št. 421-1/72.

TO ŠTEVILKO SO UREDILI: Miha Avanzo, Zdravko Duša, Cene Filipič, Neva Mlakar, Edi Stefančič, Jože Vogrinc, Pavle Zgaga

Odgovorni in v. d. glavnega urednika: Marjan Pungartnik

IZDAJATELJSKI SVET: Jurij Avčin, Božidar Debenjak, Nevenka Dolgan, Pavel Gantar, Franc Jakopin, Jure Mikuz (predsednik), Boris Muževič, Primož Zagar.

PRAVLJICA O ŠTUDENTSKEM STANDARDU

Dobili smo nove bruce in z njimi nove probleme, ki jih pravzaprav ne bi smelo biti in ki so jih pretekle generacije reševale zelo zelo subjektivno. Kdor je imel več sreče, zvez in „poslovnega“ duha, je dokaj zadovoljivo rešil svoj gnotni problem, medtem ko so se drugi zadovoljili s tanjšim kosom kruha – ali drugače povedano – s sramotno nizko štipendijo. Nekateri pa so spravili knjige in skripta v predale in si poiskali drugačno zabavo, za katero je ta družba bolj zainteresirana in ji odmeri debelejši kos kruha. Skratka: obremenjeni z nadlogami, ki so dediščina njihovega posebnega socialnega okolja, niso zdržali. In zaradi tega so bili pokopani marsikateri upi. Nekdo bi jim moral pomagati, pa se v tej družbi ni našlo razumevajoče uho. In še več: zadele so nas vse mogoče in nemogoče restrikcije, nezainteresiranost, zamrzovanja, neuspešna dogovarjanja. Vse na škodo študenta in njegovih prizadevanj za emancipacijo in enakopraven odnos do drugih članov družbene skupnosti.

Kaj torej čaka letošnje novince in tudi nas ostale? Dediščina prejšnjih let, nadaljevanje prizadevanj, uživanje uspehov in neuspehov. Čaka nas še vedno samo 3000 ležišč v študentskih domovih, čaka nas nikdar spoštovani in uveljavljeni družbeni dogovor o štipendiranju in kreditiranju. Še vedno smo privilegirana družina, v kateri ni mesta za sinove in hčere delavcev in kmetov. Vsa ta dejstva govorijo, da je danes položaj posameznega študenta še vedno njegov osebni problem ali pa kvečjemu njegove družine, še zdaleč pa to ni družbeni problem. Seveda ne smemo gledati na stvari tako statično. S časom se stvari spreminjajo, probleme rešujemo ali vsaj skušamo rešiti. Če smo objektivni, moramo priznati, da smo ponekod dosegli viden uspeh, nekateri problemi pa so še zmerom nespremenjeni.

V SR Sloveniji je osnova za reševanje socialnega položaja študentov družbeni dogovor o štipendiranju in kreditiranju študentov. Če ta institucija zares ima svoj blagodejni učinek in pomaga zdraviti ostale pomanjkljivosti in slabosti izobraževalnega sistema (prepričan sem, da je v tem nekaj resnice), potem smo že prehodili dobršen kos poti k bolj urejenim in enakopravnim odnosom. Od začetnih težav prek borbe za podpis tega akta smo prišli do izvajanja določil in končno do spoznanja, da temu družbenemu dogovoru mnogo manjka: da manjkajo celo bistveni elementi. Predlagali smo dopolnitve in izboljšave. Danes je v razpravi popolnoma prenovljen družbeni dogovor o štipendiranju in kreditiranju. Najbolj akutni problemi in veliko novih predlogov je prišlo na dan na zboru študentov spomladi v študentskem naselju.

Pokazala se je nujnost povišanja minimuma življenjskih stroškov, ki so danes priznani v višini 1200 din. To so dokaj velike stvari, ki kvantificirajo stopnjo angažiranosti družbe do problema izobraževanja in ne nazadnje do socialne politike. V čem je bistvena razlika novega DD od starega? Mnogo bolj je poudarjena socialna plat štipendije in kredita. Zlasti štipendije so še bolj diferencirane glede na materialno stanje družine in število šolajočih se otrok. Bistvena novost so sankcije do kršiteljev sporazuma. Pomembna je legalizacija občinskih solidarnostnih skladov, ki so dobili vso podporo. Toda študentu oz. dijaku vendar še nihče ne jamči, da bo dobil štipendijo oz. kredit. Še vedno imajo štipendije določene attribute. V večini se nanašajo na posamezne smeri, letnike, regije in še na kup bolj ali manj subjektivnih značilnosti. Ni moremo mimo ugotovitve, ki pa ni nove, da je štipendij sicer dovolj, če bi bile razdeljene pravilno, in to tistim, ki jih potrebujejo. Žal je ravno obratno.

Drugi problem, ki postaja iz leta v leto hujši in je poleg štipendije osnovna oblika družbene angažiranosti in pomoči študentom, so študentski domovi. Zares škoda, da nimamo zopet kekega kongresa IFIP, da bi si lahko nadejali boljših novih gradenj. Takrat smo dobili nekaj novih kapacitet, ki pa niso bile zgrajene zaradi študentov, ampak zaradi kongresa. Družba namreč preferira nekatere stvari. Problem so sredstva. Po drugi strani pa se ravno ta sredstva nekontrolirano pretakajo lastnikom zasebnih sob kot nekakšna renta. Nihče ne ve, koliko je teh sredstev, prav gotovo pa bi z njimi lahko zgradili vsaj 200 ležišč v študentskih domovih. Pa kaj hočemo, morda je to del socialne politike, ki prek te „anomalije“ izvaja restrikcijo dohodka v korist „revnim“. Na tem področju torej čaka generacije, ki sedaj prihajajo na univerzo, še velika uganka. Kako bodo reševali svoj stanovanjski problem? Morda zopet v skupinskih sobah s popolnoma neprimernimi pogoji za študij in življenje.

Vse opisane stvari se torej dogajajo in se bodo dogajale, naše vrste pa postajajo elitnejše. Univerza postaja privilegij Ljubljancem. Socialna struktura študentov je med najslabšimi v Evropi.

Vsa prizadevanja za izboljšanje stanja imajo sicer lep in pošten namen, niso pa dovolj močna, predvsem pa ne dovolj finančno podpreljena. V takih razmerah pa postanejo najbolj radikalne zahteve le pobožne želje in iluzije. Generacije, ki prihajajo na univerzo, se srečujejo z enakimi problemi kot one pred njimi.

Študente pa prihajajo, rešujejo svoj materialni problem po svoje in odhajajo ali razočarani ali zadovoljni. Mnogokaj v njihovem razpoloženju ni odvisno od njih samih, ampak od tega, v katerem koncu Slovenije in kakšnim staršem so se rodili

JOŽE ŽLENDER

ENA OD POSLEDIC REDUKCIJE — Ljubljanske mlekarne so na prostoru za odpadke v Gameljnah odvrgle poln hladilnik »Luške« sladoledov. Zaradi redukcije se je mlečni sladoled stopil v topli hladilnici. Na sliki »Radosta otrok. Foto: J. Jagrič

INDUSTRIALIZACIJA PLUS ELEKTRIFIKACIJA JE SOCIALIZEM (LENIN)

V ljubljanskem DELU smo v četrtek, 13. septembra, na zadnji strani opazili zanimivo fotografijo. Ljubljanske mlekarne so na prostoru za odpadke v Gameljnah odvrgle poln hladilnik sladoledov. Zaradi redukcije toka se je baje stopil v „topli hladilnici“. Vsa stvar ne bi bila vredna omembe, če nas nekoč ne bi v šoli učili o grdi lastnosti kapitalistične ekonomije, ki občasno zabrede v težke krize. V eni takih kriz so v Ameriki metali v morje na tone sladkorja in drugih živil, da bi uspeli obdržati take cene, ki so še uspele zagotavljati dostojen profit. Ne gre nam za to, da bi ta dva pojava enačili, vendar na tem mestu javno postavljamo ljubljanskim mlekarjem naslednji dve vprašanji:

1. Zakaj sladoleda niso pravočasno razdelili ljubljanskim otrokom (za prevoz na Kozjansko verjetno ni bilo časa), temveč so ga raje odvrgli na smetišče?

2. Če se sklicujejo na to, da je bil sladoled neprimeren za prehrano: zakaj so ga potem odvrgli na nezavarovano smetišče, kjer so ga potem otroci lahko mirno nabrali, kolikor so ga hoteli, kot je razvidno iz slike, ki je bila objavljena v Delu in podnapisa pod sliko. Če je bil sladoled zdravju škodljiv, so Ljubljanske mlekarne s tem ogrožale zdravje otrok, ki so zašli na smetišče.

P. Z.

ZNANOST (KOT) DEKLA EKONOMIJE

V položaju, ko je študentsko gibanje zapostavljalo problem vloge in položaja (predvsem naravoslovne) znanosti v sodobni družbi in še posebej njen odnos do produkcije, je prišlo jasno do izraza takšno pojmovanje znanosti, ki postavlja pod vprašaj njen družbeni smisel in v skrajnem primeru celo išče alternativo znanstvenemu, racionalnemu mišljenju v subkulturi po ameriškem vzoru, v „vračanju k naravi“, povezanem z rušenjem tovarn in z „okultnimi vedami“. Glasnik takega pojmovanja v ljubljanskem študentskem tisku je postal Andrej Detela s člankoma „Kdaj bo znanost nehala biti religija našega časa“ (Tribuna 4/5, 72/73) in „Ali je na znanost samo sploh treba misliti“ (Trib. 12, 72/73).

Osnovna misel njegovega pisanja je, da se je znanost iz preproste osnove, iz človekovega zanimanja za svet, v katerem živi, in želje, da bi ga bolje spoznal in mogel v njem lepše živeti, izrodila v komplicirano, umetno strukturo, človeku tujo in nedoumno. Da bi znanosti vrnil človeški smisel, ji je po njegovem treba najti globljo osnovo in to osnovo išče v „čarovništvu v smislu globljega poznavanja narave“. Poziva nas, naj se „odpovemo religiji dvajsetega stoletja“, naj začnemo rušiti kemične tovarne, ki zastrupljajo zrak itd.

Muke in težave Detelovega pisanja izhajajo v glavnem iz ene same osnovne pomanjkljivosti: neupoštevanja dialektične povezanosti med znanostjo in ekonomsko družbenim sistemom na določeni stopnji razvoja produktivnih sil ali, če gremo še dlje, iz nerazumevanja odnosa med produkcijo in znanostjo. Piše o „znanosti sami na sebi“, o „umetni strukturi, ki je le še sama sebi namen“, ne zavedajoč se, da je znanost nujno **znanost v konkretni družbi**. Genialni znanstveni dosežki so za določeno družbo popolnoma brezpomembni, če jih produkcijski proces na tej razvojni stopnji ne more (ne zna) uporabiti (npr. Leonardo da Vinci, Rudjer Bošković); znanost postane dejavna šele kot produkcijska sila. Razvoj znanosti je tedaj neločljivo povezan z razvojem kapitalizma, pri čemer ima znanstveno raziskovanje funkcijo „predhodnice produkcije“ (Janossy). Znanstveni delovni proces se je v najrazvitejših kapitalističnih državah na videz osamosvojil v samostojen, od produkcije ločen proces. Posamezne panoge, kot elektronika, avtomatika, zahtevajo izredno obsežno, drago raziskovalno dejavnost z lastno organizacijo in perspektivo, da lahko opravlja funkcijo predhodnice. Ne gre torej za proces osamosvajanja „znanosti same po sebi“, temveč za osamosvajanje znanstvenega delovnega procesa v kapitalističnih produkcijskih razmerah.

Da bi mogla povečati družbeno bogastvo, mora znanost kot produkt duševnega dela postati del materialnega dela družbe. V korporativnem kapitalizmu je znanost „donašalec tehnologije za produkcijsko področje“ (Altvater); ne uporablja se za zadovoljitev družbenih potreb, temveč za povečevanje profita zaradi tehnološke prednosti pred konkurentom. Detela je sicer opazil, da se znanost odtuja človeku in da je v tem položaju nujna njena ideologizacija, vendar ima prvo za imanentno lastnost „stroge, objektivne znanosti“, drugo pa za rešilno bilko, katere se oprijemljejo znanstveniki, ki nimajo „čistih nagibov“, in ki „niso dorasli za zrel odnos do današnjega kompliciranega sveta“ (s tem zadnjim v zvezi je treba pripomniti, da poprečen znanstveni delavec kot privilegirani mezdni delavec še zdaleč ni v položaju, ko bi svoje delo lahko družbeno smotrno usmerjal, in je nategovanje na Von Braunovo kopito neustrezno; Oppenheimer in Saharov sta bila človeško zelo odgovorna, tudi njuna dosežka, integrirana v družbeno prakso, pa sta A in H bomba).

Po tem je jasno, kje išče Detela razrešitev problematike in je tudi jasno, zakaj je prav v tej točki najbolj zgrešil. Noben „trip“ ne pomaga, treba se je lotiti reči z lastnim, „racionalnim“ zelnikom, če le znanost namestimo tja, kamor spada: v konkretne družbene razmere.

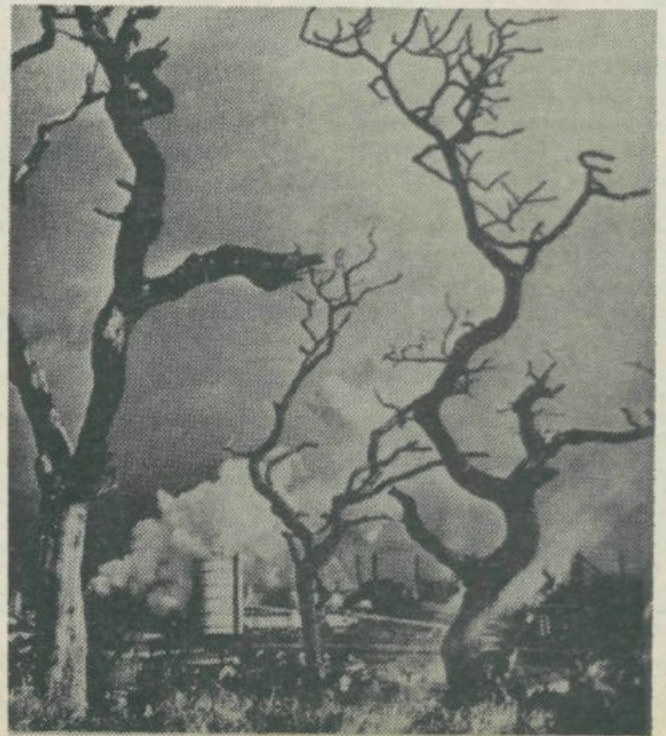
Dejstvo, da tempo razvoja znanosti določa produkcija najrazvitejših dežel, je zelo pomembno za pristop k problematiki znanosti v deželah, ki so šele na pragu znanstveno-tehnološke revolucije. Njihove težave pri vključevanju v mednarodno delitev dela izhajajo iz dejstva, da so zaradi slabše znanstvene razvitosti prisiljene uvažati tehnologijo, če hočejo, da bodo njihovi produkti konkurenčni

na trgu (njihov tehnološki razvoj bi moral biti celo hitrejši kot pri razvitejših). Vzgoja lastnih kadrov, ki bi bili sposobni prehitovati produkcijo, je zanje prehudo breme. Produkcija dežel v razvoju daje zato aplikativnim znanstvenim raziskavam precejšnjo prednost pred bazičnimi.

Temu ustrezen je tudi položaj v našem izobraževalnem sistemu, ki ni prilagojen niti sedanji stopnji produkcije. Ozko specializirane fakultete reagirajo na nenehni dotok novih spoznanj v glavnem z večanjem količine predpisane učne snovi in podaljševanjem študija, študentje pa porabljajo ves razpoložljivi čas za goitanje te snovi, vedno bolj pa pozabljajo osnovne zakonitosti tega, kar se učijo. Da bi imeli razen tega „študija“ čas še za študij (položaja, v katerem so), še misliti ni, kajti za delovno mesto na raziskovalnih zavodih in podiplomski študij so potrebne visoke ocene (štipendij raje ne omenjati). Diplomanti pridejo v industriji na delovna mesta, kjer pogosto opravljajo povsem drugačno delo od tistega, za katerega so jih na fakulteti usposabljali poprečno 6,5 let. Na lanski skupščini SŠ elektrofakultete se je neki študent pritožil, da morajo diplomanti v tujini, če želijo zaposlitev, za katero so bili šolani. „Tisto, kar hočejo tovarne od nas, ni elektroinženir, ampak zmes ekonomista in tehnika“, je dejal in apeliral na tovarne, naj „se preusmerijo, da bodo lahko pravilno zaposlile diplomante“.

Pa smo pri interdiscipliniranosti študija, za katero je bilo prelito že potoke črnila in bi bilo odveč dodajati. Treba pa je prevladati „interdisciplinarnost“, ki prevedena v slovenščino pomeni zgolj proizvajanje ekonomistov, ki se poleg tega še malo spoznajo na določeno vrsto produkcije, za trenutne potrebe monopolistov. To je preoblečen fahidiotizem; popolna preobrazba znanosti v dekle ekonomije. V teh kalnih vodah in ne v parapsihologiji je torišče boja za znanost kot metodo za napredno razširjanje carstva svobode.

JOŽE VOGRINC

FILM KOT SREDSTVO AGITACIJE IN PROPAGANDE

Mnogi filmi, ki iz dneva v dan preplavljajo svetovno kinematografijo, imajo agitacijske ali propagandne tendence. Velikokrat se s tema oznakama tudi predstavljajo. Da bi podrobneje, celoviteje razumeli ter razlikovali oba termina, je potrebno natančno določiti njuni vsebinski polji, kakor tudi razlike med njima, še posebno zato, da bi kasneje lahko ugotovili način njune uporabe v samem filmu.

Pojem agitacije

Francois Chevasu je eden tistih kineastov, ki so najbolj kompleksno in poglobljeno obdelali to problematiko. Sledi kratek povzetek iz njegovega sestavka *Le filme de propagande*, ki je bil objavljen v francoski filmski reviji *Image et son*.

Namen agitacije je: vplivanje za kratko obdobje bližnje prihodnosti. Z njeno pomočjo se ustvarjajo spontane, emocionalne reakcije (reakcije proti zlu kapitalizma, entuziazem za socialno pravičnost). Agitacija usmerja pozornost direktno in poskuša vplivati. S tem pripravlja teren, da bi kasneje lahko prišlo do propagandne akcije. S sociološkega vidika je agitacija naslovljena na množice, s psihološkega na emocijo.

Za izhodiščno točko si izbira določeno realiteto in se običajno usmeri na nekaj preprostih idej. Nato izvleče in poudari nekaj vesplošno znanih in najbolj očitnih primerov.

Pojem propagande

Cilj propagande je trajnejše vplivanje, tj. za daljšo dobo. Lahko je direktni oblikovalec nove zavesti, lahko jo dokazuje ali pa poskuša informirati ljudi. Njen cilj je zato razlaga vzrokov, tj. povzročiteljev fenomena.

Naslovljena ni ne na množice ne na emocijo, temveč le na majhno, politično aktivno skupino ljudi (npr. inteligenco). Prilagaja se njenemu umevanju, sklepanju in razsodnosti. Sredstva propagande so neodvisne od trenutnega položaja in so navadno stereotipi (negativi ali pozitivni) tj. modeli, ki so prikazani na abstrakten in sistematičen način.

Primer za razlikovanje: agitacija izpostavi problem delavske družine, ki umira od lakote, da prikaže vprašanje nezaposlenosti. Propaganda poizkuša ob tem primeru razložiti naravo kapitalističnih kriz, vzroke, zakaj so nezogibne, in potrebo po preobrazbi te družbe v socialistično.

Film – sredstvo propagande

Film je gotovo med najučinkovitejšimi mediji, ker gledalcu ni potrebno nobeno predznanje ali učenje, da bi lahko gledal filmske slike. Teh ni potrebno prevajati, ker same zadostujejo. Filmu imajo trenutni učinek, dosežejo in razgibajo emocijo in ni potrebno, da so dokazljivi. Seveda pa so lahko poučni; fotografija in gibanje v filmu dajeta avditoriju vtis avtentičnosti in še poprej, kakor smo že omenili, vplivata na emocijo. Vemo, da je ravno filmski prikaz najučinkovitejši način za doseg kolektivnih refleksov.

Slikovne sekvence, ki so prikazane, imajo velik vpliv na čute, intelektualno zmoglost in ob tem tudi na podzavest publikuma. Čeprav je le nekaj posameznikov med široko množico sposobnih rekonstruirati slikovne sekvence, njihovo učinkovanje na ostale ni nič manj močno. Določene slike bodo ostale v spominu. Nema lokrat se zgodi, da gledalca najbolj pritegnejo sekvence, ki so brez kakršnekoli medsebojne povezave (npr. vsebinske). Prav take sekvence lahko povzročijo nekatere nerazložljive reakcije publike.

Tako vidimo, da resnično učinkovanje filma ni tako zelo odvisno od tega, kaj je avtor hotel izpovedati, kakor od nekaterih posameznih, najbolj izoliranih in efektnih kadrov ter od splošnega načina prikazovanja oziroma opisovanja situacij, o katerih gledalec ohranja vtise.

Propagandni film

Postavljeni smo pred težko rešljivo uganko: kako definirati propagandni film.

Obstajajo različni tipi filmov, ki jih ni mogoče pomensko označiti. Pri propagandnem filmu pa je to verjetno najtežje. Kot po pravilu avtorjeve intencije niso jasno označene oziroma prikazane. Ravno intencija pa je najbolj tipičen razpoznavni kriterij filmov; zato ga v tem slučaju težko opredelimo. Intenziteta propagandnega filma narašča tem bolj, čim manj so predstavljenе propagandne namere v ozadju.

Vendar obstajajo nekateri kriteriji, ki dovoljujejo posplošeno definicijo propagandnih filmov.

Najpoprejšnji cilj propagandnega filma je, da služi določenim političnim mnenjem, ki jih bo vsilil ali vtisnil, kot politična ali ideološka, publiki, ki vanje še ni prepričana. Gledalca mora pripraviti na sprejemanje (sposobnost sprejemanja) vsiljenega mnenja brez zavednega odpora.

Bistvena naloga filma te zvrsti je v tem, da je vplivajoč. Kriterij esteticizma ni v ospredju in ni tako zelo pomemben. Predvsem je važna hitra in popolna vplivnost (politiki potrebujejo takojšnje rezultate). Propagandni film mora imeti jasno sporočilo, ki ga mora podati kar najbolj določno in razumljivo.

Včasih je bistvo propagandnega filma združeno z umetniškimi pretenzijami, tj. umetniškim delom (npr. „Aleksander Nevski“). Toda to za propagandne namene filma ni važno, kajti le-tega naj vidi čimveč ljudi, ne glede na njihove miselne sposobnosti. Če se ob tem pojavljajo težnje po eksperimentiranju in po doseganju umetniške vrednosti, je razumevanje filma vedno otežkočeno. Podobno velja tudi za ekonomsko plat filma. Seveda je potrebno, da vidi propagandne filme čim širši krog ljudi, toda od distribucije pridobljeni denar je ob tem in ob vplivu medija nanje postranskega pomena. Finančni uspeh je pri teh filmih mogoč, vendar ne potreben.

Propagandni film je film, ki je bil naročen, plačan in kot takega ga je treba tudi upoštevati, tj. vedeti, da se podreja zakonom naročniških filmov. Važno je dobiti sredstva za njegovo produkcijo, ne pa tudi upravičiti naložbo s prilivom od projekcij. V praktično vseh državah je dokaj preprosto ustvariti šovinističen film, popoln antirasističen film pa bi zelo težko uspel v katerikoli od njih.

Vseposvođ vlade plačujejo izdelovanje propagandnih filmov, medtem ko si revnejše krilne stranke (če obstaja opozicijski boj) – kot je to na primer pri levičarjih – to komajda lahko privoščijo.

Propagandni film končno ni naslovljen na vsakogar, temveč mora zajeti široke, popolnoma določene grupe populacije. Le tako bo učinkovit.

Ponovno vzemimo primer rasizma. Popolnoma je jasno, da propaganda zanj ne more biti enaka v Franciji, ZDA ali Egiptu. Propagandni film propagira določena ideološka in politična vedenja oziroma zadržanja. Poglavitno orožje je apel na emocijo. Osnovna tendenca je namreč oblikovanje emocionalnih reakcij pri gledalcu, da bi kasneje tej emocionalni razgibanosti ponudili intelektualni dokaz.

Tak film ne sme nikoli razžaliti gledalca. Vseskozi ga mora prepričevati, da so mu ideje filma blizu, da so to njegove lastne ideje, ki ga spremljajo že od nekdaj. Nikoli ga ne sme napasti odprto in osebno, posebno ne na začetku.

Po pravilu se pričnejo vsi propagandni filmi z znano, verjetno, vesplošno veljavno in sprejeto idejo, mnenjem ipd., ki je lahko rezultat globoko zakoreninjenega atavizma oziroma mita. Tega mita gledalec tako ne more upoštevati in ocenjevati preveč kritično.

Najveljavnejše oznake in najpomembnejši kriteriji propagandnega filma so v naslednjem:

Propagandni film izvablja gledalcu emocionalne reakcije, drugo za drugo, da bi ga s tem pripeljal do določenih sklepanj, ki so bila rafinirano določena in pričakovana že vnaprej. Medtem ga prepriča prepričanju, da je reagiral na veljavne argumente in po racionalnem principu.

Ker velikokrat argumentov v resničnosti ni, lahko film laže in uporablja sredstev, ki privedejo do tega, da je o prikazanem nemogoče dobiti jasno in razumljivo realistično razlago. (Primer: prikaz določenih dejstev ločeno od njihovega konteksta, ki jih gledalec tako osamljeno analizira, brez obravnave v skladu z njihovim resničnim kontekstom.)

Tehnika propagandnih filmov je naslednja: karkoli je prikazano na platnu, je prikazano kot resničnost in popolnost, kot nekaj, kar ne potrebuje nikakršnih prejšnjih informacij, ki bi karkoli pojasnjevale. Dialog je direkten, usmerjen od platna h gledalcu in le-temu ni dovoljeno podvomiti v to, kar je posneto.

Informacijski film pa, nasprotno, postavlja vprašanja in spodbudi gledalca k sodbi o tem, kar je bilo prikazano.

Primer takega filma je *Lettre de Sibirie + Chrisa Markerja*. V njem je – poleg nekaj samozasmeha in sklopa elementov, ki originalno ne pripadajo temu tipu filma („ameriška“ zlata mrzlica v Sibiriji), kakor tudi ideja legendarnih figur (Mihael Strogov) – direkten apel na sposobnost gledalcev, da v nizu treh verzij (sekvenc – prosovjetske, antisovjetske, objektivne) sami odločijo. To je film, v katerem se avtor ne obotavlja izreči, da je objektivnost včasih, v sebi in svojem namenu, lahko zmotna in nasilno vzpostavljena.

Propagandni film začne pri mitu ali atavizmu, ga prikaže kot realnost, ki je ni mogoče zavrniti in vodi s pomočjo čustvenih reakcij do sklepanja, ki je s svoje strani zopet postulat, in se s tem zaključuje v krogu postulatov. Njegova pomembnost je v tem, da je sposoben pripraviti ljudi do tega, da verjamejo v resničnost niza emocionalnih reakcij in v to, da ta nekaj dokazuje. Ta metoda ne dovoljuje vprašanj, kar je vseskozi razumljivo, saj izvira iz postulatov, ki so skoraj vedno nepravilni. Vendar jih imajo mnogi za pravilne, ker preprosto mislijo, da so resnični, ali zato, ker nimajo izkustva, lahko pa tudi zato, ker so bili veljavni in uporabljani že dolgo in jih zaradi tega ni mogoče direktno zavrniti.

Vsak film, ki uporablja resnične in pravilne (tudi pravilno prikazane) argumente, da bi podal nezavrnjiv dokaz, brez vsake laži, ki dopušča distanciranje in tako respektira gledalčevo svobodo odločanja in vrednotenja tistega, kar je sam našel kot pomembno v njem (karkoli je že mišljeno kot končna pomembnost in ne glede na namere avtorja), je nedvomno film informacije in ne propagande.

Politična agitacija v filmu

Ernst Richert pravi v svojem delu *Agitation und Propaganda* naslednje: „Film je lahko (s ponazoritvijo teoretičnih dogm v akciji, ki ima lahko tudi umetniške kvalitete) mnogo učinkovitejši kakor strokovna politična literatura ali propagandistična predavanja. Učinkovitejši zato, ker lahko prikaže priložnostno abstraktne in teoretične formule skupaj, na način, ki ga uveljavlja politika iz dneva v dan. V času komunistične dominacije je agitacijska parola pojasnjena z dejanjem, ki se orientira s pomočjo ideologije. Tako je gledalec bolj impresioniran, kakor če bi jo slišal v obliki političnih govorov ali prebral gesla po zidovih. Toda tu je še naslednji razlog, zaradi katerega lahko film prištevamo k sredstvom agitacije. Film se namreč poslužuje emocionalnih sposobnosti za sprejemanje informacije v večji meri kakor pa sposobnosti za razumevanje racionalnih argumentov. Tu je podobnost med filmom in besedno agitacijo.“

Filmsko dejanje se raje usmerja ob obstoječih interesih gledalcev kakor pa po političnih predavanjih. S pomočjo mikavnosti in napetega dogajanja poskuša kratkočasiti in učinkovati s pravo mero, da bi zadovoljilo pričakovanja gledalcev.

Umetniška predstava oziroma razlaga „agitacijskega gesla“ lahko od časa do časa in pod določenimi okoliščinami pripelje gledalca, zaradi njegove identifikacije z usodo junaka, do neposrednih političnih sklepanj in naziranj. Ta identifikacija lahko preraste v željo po podobnosti gledalčevega ravnanja z zgledom predstavljenega filmskega junaka.“

BERLIN 1973

Zadnje dni julija in v prve dni avgusta je bil v Berlinu, glavnem mestu Nemške demokratične republike, deseti svetovni festival mladine in študentov. Pod geslom „Za antiimperialistično solidarnost, mir in prijateljstvo“ se je v teh festivalskih dneh zbralo v Berlinu 25.000 mladincev in študentov iz 140 držav sveta, med njimi tudi 420 članov delegacije Zveze mladine Jugoslavije in Zveze študentov Jugoslavije.

Najprej nekaj besed o organizaciji in o vzdušju, v katerem je festival potekal.

Organizacija je bila odlična. Tisočero mladincev, študentov in delavcev demokratične republike je z brezplačnim delom omogočilo brezhiben potek festivala. Prebivalci Berlina so udeležencem festivala radi pomagali in jih gostoljubno sprejeli na vsakem koraku. Festival je za Nemško demokratično republiko, ki je bila doslej za tujce bolj ali manj zaprta, pomenil tudi pomemben element za razvoj notranjepolitičnih odnosov.

Vzdušje, v katerem se je festival odvijal, je bilo, vsaj za Jugoslovane, nenavadno. Človek je imel občutek, da od meje do Alexander Platza v središču Berlina ni prostora niti za eno zastavo več ob tistih, kolikor jih je že viselo. Povsod so bili postavljeni veliki panoji ter razobešeni transparenti z napisi: Za antiimperialistično solidarnost! SSSR čuvar svetovnega miru! Solidarnost z ljudstvi Indokine! Prijateljstvo s sovjetskimi vojaki včeraj, danes in na večne čase! S Sovjetsko zvezo na večne čase! Pozdravljeni na X. svetovnem festivalu! itd. itd. Vsa nemška mladina je bila dosledno oblečena v plave srajce z znakom mladinske organizacije v NDR „FDJ“. Delegacije na festivalu so stanovale v blokih v strogem centru Berlina – več kot očitno je bilo, da so se morali v festivalskih dneh stanovalci pač nekam odseliti. Po Berlinu so nenehno korakali otroci v najrazličnejših uniformah in v najrazličnejših orkestrih in igrali koračnice. Na Alexander Platzu je bilo podnevi in ponoči vse polno mladih ljudi. Pavšalna ocena bi povedala, da jih nikoli ni bilo manj kakor 20 do 30 tisoč. Otvoritev festivala je spominjala najmanj na otvarjanje olimpijskih iger. Na Alexander Platzu, na trgih in ulicah Berlina, na shodih in mitingih so množice ljudi nenehno vzklikale parole: „Za antiimperialistično solidarnost!“ „Svoboda, mir, prijateljstvo!“ „Ena, dve, tri – solidarnost!“ „Sto, devetdeset ... deset – prijateljstvo!“ in podobno.

In osnovna karakteristika festivala: Na festivalu je prišla najbolj do izraza hegemonistična, velikodržavna mladinska politika pod okriljem mladinskih in študentskih delegacij iz držav vzhodnega bloka. Festival ni bil svobodna trubuna mladih ljudi, kjer bi lahko v

svobodnem in odkritem dialogu izmenjali izkušnje in preverili vsak svoja izhodišča iz skupne zastavljene cilje. Na konferencah in mitingih se je več vzklikalo kakor pa kritično razmišljalo. Mnogokrat so se uveljavljale nedemokratične metode. Naš predsednik ni dobil vstopnice za mednarodni klub študentov. Diskutanti niso diskutirali po vrstnem redu, tako kakor so se prijavili. Kljub intervencijam včasih niso dobili besede. Kritična misel je bila vedno potisnjena v ozadje, v ospredje pa je bila postavljena enotnost, ki se je izražala z viharim ploskanjem in neutrudnim vzklikanjem. Marsikatera delegacija je v bilateralnih razgovorih z delegacijo Jugoslavije potožila, da na festivalu ne more povedati tistega, zaradi česar je prišla.

Seveda pa ne gre zanemariti pozitivnih strani festivala. Afirmacija nekaterih gibanj v svetu, obsodba agresije, vmešavanja v notranje zadeve posameznih držav, imeperializem, kolonializem, razizem, podpora ljudstvom in narodom Indokine itd. Zanemariti ne gre prijateljstva in medsebojnega zблиževanja mladih iz vsega sveta v festivalskih dneh. Jugoslovanska delegacija je imela na festivalu pozitivno funkcijo. Vedno se je zavzemala za demokratične metode dela, kjerkoli je le bilo mogoče se je borila za uveljavljanje načel naše zunanje politike. Žal pa ji zaradi organizacijskih nesoglasij, slabe pripravljenosti in konceptualnih nejasnosti to ni uspelo v dovolj veliki meri. Se celo več. Na poti in v času bivanja v Berlinu je bila delegacija zaradi notranjih problemov večkrat taka, da ni mogla reagirati navzven in se je zaradi tega morala indentificirati ali pa vsaj pristajati na stvari, na katere bi bilo potrebno reagirati.

Toliko za zdaj. To je le nekaj še ne povsem urejenih vtisov in ne dovolj analitično združenih ocen.

Oceno celotnega festivala bo verjetno dala najprej jugoslovanska politična delegacija, ki je bila v Berlinu na svojem sestanku. O tej oceni bosta nato razpravljala predsedstvo Zveze mladine in predsedstvo Zveze študentov Jugoslavije.

Tudi o pripravah in o notranjih problemih, ki so se pojavili v Berlinu, bo spregovorila najprej politična delegacija, ki je bila v Berlinu, nato pa bo o oceni in konsekvencah razpravljala najprej jugoslovanski pripravljalni komite, nato pa predsedstvi mladinske in študentske organizacije Jugoslavije.

Po teh razpravah se bomo v Trubuni ponovno oglasili. Takrat bomo veliko bolj analitično spregovorili o festivalu v Berlinu in širše o mladinski in študentski politiki v svetu, v zvezi s tem seveda tudi o našem mestu v teh procesih.

IN MEMORIAM

Korčulska poletna šola, prvič organizirana leta 1963 (leta 1966 je ni bilo), je letos praznovala deseto obletnico.

Šola je bila menda organizirana, da bi strokovno izobraževala filozofe in sociologe z različnih delovnih mest ter da bi omogočila zamenjavo znanstvenih izkušenj in misli tako med posameznimi univerzitetnimi centri znotraj Jugoslavije kot tudi med domačimi in inozemskimi strokovnjaki. Je pa šola, po besedah samih organizatorjev, kmalu prerasla ta okvir ter tako postala prvovrsten družbeni dogodek, izvir miselne akcije, ki je široko presegla formalne meje šole.

Ves ta čas naj bi bila v ospredju filozofija in pa teoretična sociologija, tedaj osvetlitev in osnislitev bistvenih dogajanj stvarnosti, cilj pa je bil: razumeti, kaj združuje in kaj razdružuje ljudi na poti k pravičnejši in svobodnejši družbeni ureditvi in človeštvu. O tem govorijo tudi teme dosedanjih zasedanj: Socializem in humanizem, Smisel in perspektive socializma, Kaj je zgodovina, Ustvarjanje in popredmetenje, Marx in revolucija, Moč in človečnost, Hegel in naš čas ter Lenin in nova levica, Utopija in realnost, Enakost in svoboda. Letošnja tema: Meščanski svet in socializem. Šola se je začela 19. avgusta, in sicer z referatom predsednika Rudija Supka Deset let Korčulanske poletne šole; namesto E. Blocha, ki so mu zdravniki prepovedali dolgo in naporno, njegovim letom neprimerno potovanje, je prispeval magnetofonski trak z njegovim glasom in pozdravnim govorom. Nato so se zvrstili referenti, vsak dan po dva: Predrag Vranicki, Veljko Korać, Jürgen Habermas, Gajo Petrović, Srđjan Vrcan, K. H. Volkmann-Schluck, Stefan Morawski, Danko Grlić, Ivan Kuvačić, Svetozar Stojanović, Pierre Naville, Mihailo Marković, L. Lobardo-Radice in Niculae Bellu. Zasedanje je zaključila generalna debata 28. avgusta, dan prej, kot je predvideval načrt, to pa zaradi odsotnosti nekaterih referentov. Organizirane so bile tudi razprave za okroglo mizo in sicer na štiri teme: Filozofija in socializem (vodil jo je B. Bošnjak), Bistvo in meje meščanskega sveta (Zaga Pešič-Golubović), Sodobna tehnika in usoda sveta (Dušan Pirjevec): ta debata je zagotovo najmanj uspela – zaradi nesodelovanja številnih prijavljenih je mirno zaplula v vode amerikanizma in tovrstnega načina mišljenja. Prosti čas in svobodni človek je

bila četrta tema (vodil jo je B. Ibrahimpašić). Pri okroglih mizah je bilo število odsotnih prijavljencev najbolj opazno in preče, kar je pravzaprav določena zanimivost. Jako fino je in mirno in lepo, če se ljudje tako zberejo in mirno in svobodno in pametno razpravljajo v atmosferi polni sonca, lepote in prijateljstva. Predzadnji dan pa so organizatorji priredili lep banket, na katerega so bili povabljeni vsi znameniti in pomembni. Neznameniti in vsi sodelujoči študentje so pa ostali na cesti. Pa se je slišala internacionala, pa se je zvedelo, da se banketirajo samo znameniti in pomembni, pa so nekateri iz elite, ki niso vedeli, da to so, zapustili banket in se pridružili študentom. Pa so bile spontane demonstracije in skandal. Možje organizatorji so bili pa ljuto užaljeni, še zlasti Rudi Supek,

pa predsednik: pa se je na generalni debati reklo, pa kaj se to pravi, da protestirate proti nam, ki smo protest in revolucija. Pa saj smo mi tisti, ki smo leta 1968 prvi v svetu protestirali

zoper zasedbo Češke. Pa vi študentje, pa kaj je z vami, a imate kakšne seksualne probleme ali kaj. Pa je bila Korčulska poletna šola desetič.

REVOLUCIJA V ODPISIH

Govorimo vam o Korčulski poletni šoli, o tej sestiji. Da bo vse prav.

Menda je to bilo desetič. In šola je bila. Tokrat kot Gradjanski svet i socijalizam. In bile so lepe table z napismi v srbohrvaščini in francoščini in vsa tista Korčula z desetstisoč gliserji in morjem, ki je smrdelo po Nivea-cremi, in bila je kar lepa dvorana Liburna, pa po dve predavanji dopoldne, pa okrogle mize popoldne. Bilo je pa letos tudi simultano prevajanje na štiri jezike, sicer ne čisto do konca šole, je pa bilo. Pa vse je fino bilo. Habermas, pa Karl nam Heinz Volkmann-Schluck-Schluck, Zagrebčani vsi pa dr. Pirjevec in B. Debenjak in nekoliko ne-

znatno Ivan nam Urbančić in še mnogo premnogo drugih je bilo. Skoraj nič filozofije in veliko sociologije in politologije, zato so pa skoraj vsi, nogi iskreno, drugi pa tako, rekli, da spremembe in revolucija pa Marx in Hegel in levica in juhuhu. Mi pa smo po ulicah Korčule vozili vlak in se igrali gnilo jajce na glavnem mestnem trgu. Revolucija v odpisih.

Povedal sem vam o Korčulski poletni šoli. O velikem načrtu in velikih željah, o lepih razmišljanjih in dobrih ljudeh. Motiti se je človeško. Ravno tako umirati. – Kot bi se ne zavedali svoje človeškosti.

DANIEL V. LEVSKI

50 - LETNICA KLUBA KOROŠKIH SLOVENSКИH ŠTUDENTOV

Klub koroških slovenskih študentov je ob svoji visoki obletnici pripravil v Globasnici na Koroškem seminar in proslavo. Ta dogodek je vzbudil zanimanje ne le bližnje okolice, ampak celotne Koroške. Nedvomno so Korošci s tem naredili nov korak na poti zahtev za uresničitev neupravičeno odvzetih pravic. Pomembnost tega dogodka dokazujejo tudi številni gostje seminarja, med njimi naj omenim tov. Bojana Lubeja, generalnega konzula v Celovcu, dr. Franca Zwitjerja, dr. Jožka Tischlerja, tov. Klemenčiča z ljubljanske Univerze, predstavnika ZMS, predstavnika SŠ LVZ.

Tema seminarja „Neofašizem v Avstriji in v Evropi“ je bila za poslušalce zelo vabljiva. Kar takoj naj povem, da so referenti vložili ogromno truda, da bi s tem problemom, ki danes tlači Avstrijo, predvsem pa ga občutijo ravno slovenski Korošci, seznanili prisotne.

Preden preidem na razmišljanja o samem seminarju, je verjetno prav, da prikazem nekaj podatkov, ki zgovorno pričajo o tem, kakšen je položaj na Koroškem in v kakšni nevzdržni situaciji se nahajajo Slovenci na J. Koroškem. Te podatke sem dobil na razstavi, ki so jo pripravili člani kluba in je bila ves čas seminarja in proslave vsem na ogled. Prikazovala je – s fotografijami, skicami, grafikami in številkami – nevzdržno stanje Slovencev na Koroškem. Še več, stanje, ki se venomer slabša in spravila Slovence v situacijo organiziranega odpora proti fašističnemu ravnanju proti njim.

Da si bomo lažje predstavljali kršitve pravic Slovencev, najprej pogledjmo, katere pravice imajo po 7. členu Avstrijske državne pogodbe iz leta 1955. V prvem odstavku 7. čl. jasno piše, da Slovenci na J. Koroškem uživajo enake pravice kot ostali državljani, in jih lahko izvršujejo pod enakimi pogoji. S tem v zvezi so našete pravice do lastnih organizacij, zborovanj in tiska v lastnem jeziku. V drugem odstavku 7. čl. je zajamčena pravica do osnovnega pouka v svojem jeziku. V nadaljnjem besedilu 7. člen navaja, da je v upravnih in v sodnih stvareh slovenski jezik dopuščen in dodan k nemškemu. Na takih zgradbah in formulirjih pa morajo biti napisani oziroma v obeh jezikih. Še več, na koncu 7. čl. pogodbe je napisano, da se dejavnost organizacij, ki merijo na to, da se prebivalstvu vzame njegov značaj in pravice manjšine, prepove.

Take so torej zajamčene pravice, kako se uresničujejo, pa nam povedo naslednji podatki:

Na področju šolstva

Takoj po sklenitvi državne pogodbe so na Koroškem obnovili vrsto nemškonalnih organizacij, ki so bile po končani vojni 1945 prepovedane. Te organizacije so se sedaj javno zbrale v skupno zvezo z imenom Koroška domovinska služba (Kaertner Heimatdienst). Te organizacije so začele z organiziranim delom proti šolstvu. Zanimivo je, da so deželne oblasti takoj, češ da je treba ohraniti mir v deželi, zagrabile pobudo Heimatdienst, da je treba odpraviti dvojezično šolstvo, in so na J. Koroškem takoj, celo nezakonito, z odlokom odpravile obvezno dvojezično šolstvo. Še več, avstrijski parlament je 1959 sprejel manjšinski šolski zakon, ki je potrdil odstranitev slovensčine kot drugega v šoli obveznega jezika, in tako sprejel obliko zahtev Heimatdienst, ki je zahteval, naj:

- se ugotovi, ali slovenske manjšine sploh obstajajo
 - sprejmejo načelo, da ozemlje njenega jezika sploh ni znano
 - sprejmejo tolmačenje, da je treba najprej izvesti ugotavljanje manjšin na njenih tleh, kot pogoj za izvajanje določil državne pogodbe
 - Slovenci so popolnoma neupoštevani kot pedagoški faktor
 - sprejmejo pravilo, da mora biti pouk zgolj nemški za vse, z izjemo tistih, za katere stari slovenski oz. dvojezični pouk izrecno zahtevajo.
- Otroka je torej treba prijaviti k dvojezičnemu pouku. Vendar Heimatdienst omogoča, da je prijava praktično nemogoča, zlasti za socialno odvisne slovenske delavce in kmete.

Položaj šolstva se je še postabšal z reformo mreže osnovnih šol, ki se je začela z odlokom deželnega glavarja Ferdinanda Wedmiga 22. 9. 1958. Odlok je izdal z izgovorom, da v imenu šolskega sveta skrbi za nemoten in učinkovit pouk na ljudskih in glavnih šolah.

Reforma mreže osnovnih šol poudarja načelo: „Učence k organizirani šoli“, je pa v bistvu instrument za odpravo slovenskih šol, ki so sposobne imeti 4 razrede in zberejo vsaj 110 učencev. Osnutek te reforme je izdelala deželna vlada. Posledice reform pa so, da bo od 79 dvojezičnih šol ukinjenih več kot polovica, ker ne ustrezajo zahtevam reforme. Tako bo število prijavljenih otrok k dvojezičnemu pouku ponovno zmanjšano, enostavno zaradi tega, ker ne bo šol.

Uprava in sodstvo

Tudi na področju uprave in sodstva se kaže diskriminacija. Izdan je bil zakon o slovensčini v upravi in sodstvu, ki pa je zelo pomanjkljiv, saj je od 9. dvojezičnih sodnih okrožij sprejel oba jezika kot uradna, le za Pliberk, Zelezno Kaplo in Borovlje. Vendar tudi tu sodniki in uradniki niso usposobljeni posloovati v slovenskem jeziku, celo pri deželnem sodišču v Celovcu slovensčina po veljavnem zakonu ni upoštevana kot uradni jezik. Celotno sodstvo je tako organizirano, da so obravnave v slovensčini povezane z večji stroški in z večjo izgubo časa. Razen tega so napisni in formulirji samo v nemščini, policija in tožilstvo pa so „nerazumljivo“ neuspešni pri zasledovanju kaznivih dejanj proti Slovincem, slovenskim ustanovam in spomenikom.

Gospodarstvo in struktura

Zanimiva je intervencija na tem področju, ki zavestno preusmerja gospodarski razvoj tako, da se kar najbolj spreminja socialna struktura prebivalstva na področju J. Koroške.

Pred drugo sv. vojno je bila tu več kot polovica kmečkega in manj kot četrtna industrijskega prebivalstva. Kmečko prebivalstvo se je močno razslojilo in skrčilo. Največ prebivalstva pa živi v delavsko-kmečkih gospodinjstvih. Izven kmetijstva zaposleno prebivalstvo delimo:

- na skupino izobražencev, ki živi v lokalnih središčih na podeželju jezikovno-mešanega ozemlja in v majhni meri v Celovcu. Ti nimajo vpliva na vodilna delovna mesta v gospodarstvu, socialnem in političnem razvoju.
- na kvalificirano delovno silo polkmetov, ki živi po vaseh.

Dvojezični napis

Postavljanje dvojezičnih napisov temelji na ljudskem štetju. Zanimivo je, da so dvojezične napise postavili na osnovi najbolj izkrivljenega štetja iz leta 1961, ki so ga koroški Slovenci odklonili, ker bi s tem priznali pristransko štetje. Toda vlada je vzela za podlago ravno to štetje. S tem je dosegla, da kraji ob severni jezikovni meji (Kostanje), ob tujskoprometnih središčih okoli Baškega jezera in ob glavnih prometnih poteh ne dobijo dvojezičnega krajevnega imena. Ta zakon predvideva dvojezične napise le za kraje, ki imajo po štetju iz leta 1961 nad 20 % slovenskega prebivalstva, kategorijo „Vindiš“ pa so šteli k Nemcem. Zakon o dvojezičnih napisih je bil izdan 6. 7. 1972, izvajati pa so ga začeli 22. 9. 1972.

Ljudsko štetje

Slovenskega prebivalstva je vedno manj, ker ga z raznimi sredstvi zmanjšujejo. Eno takih sredstev je ljudsko štetje. Prvič je bilo izvedeno 1846, takrat je bilo na J. Koroškem 90,8 % slovenskega prebivalstva, oz. 103.236. Južni del Koroške je bil slovensko etnično ozemlje. Glavni vzrok, da se je etnična enotnost razbila, je razvoj kapitalizma, saj so bili kapitalisti le Nemci. Drugo štetje je bilo leta 1910. Našteli so le še 45,5 % Slovencev oz. 65.661. Leta 1934 pa na tem območju zasledimo le še 26.796 Slovencev. Po štetju iz leta 1961 živi tu 25.472 Slovencev. Leta 1971 pa 20.972. Sklenjeno jezikovno ozemlje pa imamo danes le še med Šmohorjem na zahodu in Labotom na vzhodu, v Žiljski dolini, Rožu in Podjuni.

Parole ustrahovanja

Eden izmed načinov Heimatdienst, s katerim hočejo izbrisati slovenski živelj na J. Koroškem, so prav gotovo parole ustrahovanja. Z njimi prisiljujejo ljudi, da bi se odpovedali svojim pravicam. Zato nemški nacionalisti napadajo vse znake, ki pričajo, da na tem območju živijo Slovenci. Trgajo dvojezične napise in plakate, napise s šol in uradov (npr. Šentjanž), napise s slovenskih hranilnic in drugih organizacij, zlasti pa skrunijo slovenska grobišča in spomenike, postavljene v spomin in slavo borcev proti nacizmu in fašizmu.

Tako sem skušal v grobih obirih orisati položaj Slovencev na J. Koroškem. S tem pa sem v glavnem tudi nakazal vlogo in pomen, ki sta ga imela seminar in proslava v Globasnici. Prvi dan seminarja je bil posvečen zgodovini fašizma od njegovega nastanka do razvojnij stopenj in oblik oživiljanja neofašizma, ne le v Avstriji, pač pa tudi drugod po Evropi. V referatih je bilo čutili neprestano aplikacijo na razmere na Koroškem in ocenitev tistega kroga, ki zavestno krivi in omiljuje fašistično gibanje na Koroškem, zlasti Heimatdienst, in pa njegovih predstavnikov, zlasti v šolah, kjer so najbolj nevarni.

Drugi dan seminarja je bil manj posvečen zgodovini in bolj oblikam neofašizma, njegovemu povezovanju in toleranci vlad do takih gibanj. Prišli so do ugotovitve, da se neofašizem formalno razlikuje od tradicionalnih fašističnih idej, vendar analiza kaže, da so korenine neofašizma v fašizmu. To pomeni, da se neofašisti nočejo prilagoditi današnjim razmeram. Nevarnost pa se pojavlja v skoraj neopaznem spreminjanju socialdemokratskega malomeščanstva v fašiste. V Avstriji so za razvoj fašizma skoraj idealni pogoji, saj imamo tu opravka z rekonstrukcijo kapitalizma po vojni, in je zato nujno potrebna ekonomska pomoč Nemčije. Prav tako zasledimo tu občuten boj proti komunistom. V Avstriji po drugi sv. vojni tudi ni prišlo do nikakršnih razlatur, kar pomeni, da imajo kapitalisti v rokah dejansko oblast in so, ko se finančna moč spoji s politično močjo, ki jo predstavlja vlada, podani idealni pogoji za nastanek fašizma. Močno prisoten element, ki pogojuje hitrejši razvoj neofašizma, pa je tudi nemoč KPA.

Naj omenim še eno kritično pripombo na celotno slovensko gibanje na Koroškem. Ne morem se namreč znebiti misli, da so koroški Slovenci kljub vsem naporom, ki jih vlagajo v borbo za svoje pravice, v tem boju dokaj neenotni. To nam dokazuje še število strank, ki jih imajo, pri čemer pa nobena njih nima izrazito vodstvene vloge. Moje mnenje je, da bi bilo že iz samih taktičnih razlogov nujno to stvar nekako urediti, in podpreti tisto stranko, ki se jim zdi najbolj primerna in sposobna boriti se za njihove pravice. Tako, mislim, bi laže in prej dosegli želeni cilj, to so pravice, ki so jim formalno že dane.

Sicer pa upajmo, da sta bila ta seminar in proslava korak na tej poti.

Integralni del fakultet, akademij, visokih in višjih šol in univerze je tudi študentska organizacija. Celo več, organizirana študentska akcija pomeni nujno komponento celotne družbe. Študentska akcija je odmev, rezultat in posledica splošne družbeno-politične situacije in razmer na visokošolskih zavodih.

S tem, ko se vpišeš na visokošolski zavod, postajaš pripadnik posebne družbene skupine — skupnosti študentov. Čeprav se v konkretnem življenjskem položaju, interesih, težnjah in nazorih kaže skupnost študentov kot heterogena skupina, je v temeljnih interesih in po globalnem družbenem položaju študenta kot občana in delovnega človeka, v osnovi enotna družbena skupnost. Za uresničevanje skupnih hotenj in objektivnih interesov študentov je skupnost študentov organizirana. Njeno aktivnost, programsko usmerjenost in vplivnost določajo študenti sami, kot posamezniki ali pa povezani v raznih interesnih organizacijskih oblikah Skupnosti študentov.

Skupnost študentov je sestavni del univerzitetnega sistema samoupravnega soodločanja in hkrati po vsebini dela družbeno-politična organizacija, ki omogoča študentom:

- družbeno-politično delovanje študentov; izoblikovanje stališč študentov do vseh aktualnih dogajanj doma in v svetu; aktivno poseganje v delo skupščine SRS, SZDL in drugih organizacij;
- sodelovanje študentov v samoupravnih organih visokošolskih zavodov, kjer študentski predstavniki enakopravno sodelujejo v upravljanju, pri revolucioniranju odnosov na univerzi, pri formiranju študijskih programov, študijskih režimov;
- borbo za ustrezen materialno-ekonomski in politični položaj študenta v družbi za boljše študijske pogoje;
- izvenštudijsko aktivnost.

Posebno študente prvega letnika čaka na začetku študija veliko težav. Neobveščenost, neosveščenost, materialne težave, težave s stanovanjem, groba selekcija, ki se vrši v prvem letniku na visokošolskih zavodih, vse to prisiljuje novovpisane študente, da se povežejo med sabo in s starejšimi kolegi. Skupnost študentov s svojimi oblikami dela prav gotovo pomeni zadostno možnost povezovanja študentov. Tako SŠ omogoča uresničevanje študentskih interesov v okviru svojih organov, samoupravnih organov fakultet in univerze, v študentskih domovih, v specializiranih organizacijah za kulturo, za tehnično, športno in družabno aktivnost, v mednarodnem odboru, pokrajinskih klubih in omogoča vplivnost in javnost delovanja preko študentskega lista Tribune, Radia študent, letakov in plakatov ter zborov, referendumov in skupščine Skupnosti študentov.

ORGANIZACIJA SKUPNOSTI ŠTUDENTOV LJUBLJANSKIH VISOKOŠOLSkih ZAVODOV (SŠ LVZ)

Člani SŠ so vsi študentje LVZ.

Najvišji stalni organ SŠ je skupščina SŠ, kjer imajo svoje predstavnike vse organizacijske enote študentov. Skupščina določa politiko in program delovanja SŠ. Voli člane Izvršnega odbora (IO SŠ LVZ), ki izmed sebe izberejo predsednika IO. IO je politično-izvršilno telo in ima predvsem nalogo koordinirati aktivnost SŠ, izvrševati sklepe skupščine in poročati skupščini o svoji dejavnosti. Je kolektivni organ, tako je vloga predsednika predvsem vloga predsedujočega. Svojo dejavnost organizira IO v skupinah za posamezna področja. Letos so delovale socialno-ekonomska skupina, skupina za reformo univerze in skupina za ustavne spremembe. V skupinah lahko sodelujejo vsi študentje.

IO SŠ LVZ izdaja študentski časopis »Tribuna«. Kot posebna storitvena enota IO SŠ LVZ posluje študentski servis. V okviru SŠ delujejo številne specializirane organizacije, od leta 1969 tudi študentska radijska postaja Radio študent. Ustanovljena je bila tudi kulturna skupnost. Za stike s tujino in mednarodni študentski turizem skrbi Mednarodni odbor (MO SŠ).

Posebno posvetovalno telo sestavljajo predsedniki izvršnih odborov Skupnosti študentov po fakultetah, akademijah, visokih in višjih šolah.

Predstavniki pokrajinskih klubov sestavljajo konferenco ŠPK, ki ima izvršilno telo, koordinacijski odbor ŠPK. Vloga konference ŠPK je koordinirati sodelovanje med ŠPK.

Pomembna oblika delovanja Skupnosti študentov so zbori študentov in druge javne manifestacije, ki so izraz demokratičnega načina organiziranja Skupnosti študentov in pomenijo praktično možnost vključevanja najširšega kroga študentov v aktivnost Skupnosti študentov (glej statut).

INFORMATOR

INFORMATOR 1973–1974

Posvečen vsem letošnjim bralcem.

Berejo ga lahko tudi vsi ostali. Študentska organizacija, naslovi, imena, telefonske številke, obvestila, prijazni in koristni nasveti. dokumenti — VSE JE TU!

I. SKUPNOST ŠTUDENTOV

Študentska organizacija v Ljubljani ima uradni naziv **SKUPNOST ŠTUDENTOV LJUBLJANSKIH VISOKOŠOLSКИH ZAVODOV (SŠ LVZ)**. Njen najvišji organ je skupščina. V njej imajo izvoljene predstavnike vse fakultete in višje ter visoke šole.

Izvršni organ skupščine je **IZVRŠNI ODBOR (IO)**.

Posamezne fakultete, visoke in višje šole imajo fakultetne odbore SŠ LVZ, ki so voljeni organi fakultetnih, visokošolskih oziroma višješolskih skupščin, ki jih sestavljajo vsi redno vpisani študentje šole.

O VSEH ŠTUDENSKIH ZADEVAH POIŠČITE INFORMACIJE PRI FAKULTETNIH ODBORIH SKUPNOSTI ŠTUDENTOV ALI PA NARAVNOST PRI IZVRŠNEM ODBORU SKUPNOSTI ŠTUDENTOV LVZ.

Naslovi, podatki in drugo:

IZVRŠNI ODBOR SKUPNOSTI ŠTUDENTOV LJUBLJANSKIH VISOKOŠOLSКИH ZAVODOV (IO SŠ LVZ)

Trg revolucije 1/II

tel.: 21170 (tajništvo)

20590 (predsednik)

Člani IO SŠ LVZ:

Boris MUŽEVIČ (podpredsednik), Jože KRŠINAR (predsednik komisije za reformo univerze), Boštjan ZGONC (predsednik idejno-kulturne komisije), Zoran ŠOLN, Marjan KOVAČEVIČ, Boris VEDLIN (predsednik komisije za specializirane organizacije), Jože ŽLENDER (predsednik socialno-ekonomske komisije), Marjan PUNGARTNIK, Mirko BIZJAK, Marjan BERLIČ (predsednik sindikata v študentskem naselju), Tomaž KŠELA (predsednik IO), Gorazd SANCIN (predsednik komisije za organiziranost), Valerija ŠKRBEČ, Ludvik TONČIČ, Branko ZOREC, Cene FILIPIČ, Stojan LIPČAR, Vera ZITTERSCHLAGER.

ZVEZA ŠTUDENTOV JUGOSLAVIJE

Skupnost študentov LVZ in skupnost študentov MVZ Maribor sta združena v Skupnost študentov Slovenije. Hkrati pa sta Skupnost študentov LVZ in MVZ del enotne jugoslovanske študentske organizacije. Zveza študentov Jugoslavije povezuje in koordinira delovanje vseh republiških in univerzitetnih organizacij. Najvišji organ ZSJ je konferenca, ki določa programsko usmerjenost in statutarno urejenost ZSJ. Konferenca voli na predlog republiških organizacij člane predsedstva ZSJ. Predsedstvo ZSJ izmed članov izvoli predsednika predsedstva.

ZDRAVSTVENO VARSTVO

Od 1. I. 1971 je z zakonom zagotovljeno zdravstveno varstvo rednim študentom fakultet, višjih in visokih šol ter umetniških akademij v SR Sloveniji, dokler imajo status rednega študenta, ne glede na to, ali bi lahko uživali zdravstveno varstvo kot družinski člani zavarovancev.

Zdravstveno varstvo je zagotovljeno tudi ožjim družinskim članom rednih študentov.

Študentje so z uveljavitvijo novega zakona dosegli originarno zdravstveno varstvo, to je na osnovi študentskega statusa. Posredno zdravstveno zavarovanje, kot družinskim članom zavarovanih oseb (delavcev, kmetov ipd.), jim preneha z vpisom na visokošolski zavod.

Ob vpisu za študijsko leto 1973/74 bodo študentje morali izpolniti »Prijavni list za zdravstveno varstvo«, na podlagi katerega jim bodo izdane zdravstvene izkaznice sklada za zdravstveno varstvo študentov in vplačati prispevek v sklad ZVS,

Absolvente, ki se ne bodo več vpisovali, posebej opozarjamo, da si bodo morali zdravstveno varstvo in zdravstvene izkaznice sklada za ZVS oskrbeti prav tako kot ostali študentje, v času vpisa na svojem visokošolskem zavodu.

Podrobnejša navodila v zvezi s prijavo v zdravstveno varstvo bodo objavljena na visokošolskih zavodih konec avgusta oz. v septembru.

Zdravstveno varstvo študentov izvaja sklad za zdravstveno varstvo študentov, s sedežem v Ljubljani, Trg revolucije 11. Tu je tudi strokovna služba sklada, ki daje študentom neposredno informacije tako glede prijave v zdravstveno varstvo, kakor tudi o pravicah in o obsegu.

V Mariboru je ustrezna služba pri združenju visokošolskih zavodov v Maistrovi 5.

Zdravstveno službo za študente, ki obsega preventivno zdravstveno varstvo, splošne in zobne ordinacije, psihomentalno posvetovalnico in ginekološko-profilaktično posvetovalnico ter posebne ordinacijske ure zdravnika — okulista, oskrbuje v Ljubljani Zdravstveni dom Ljubljana — Dispanzer za zdravstveno varstvo študentov.

Večina ordinacij je v študentski stolpnici na Ilirski 2 in sprejema študente celodnevno.

Stanovalcem študentskih domov v Rožni dolini pa sta na razpolago pol-dnevna splošna in zobna ordinacija.

OBVESTILO ZA ŠTUDENTE — ČLANE ZVEZE KOMUNISTOV

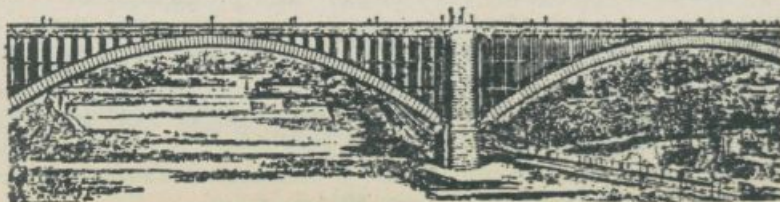
V času študija na fakultetah, visokih in višjih šolah v Ljubljani so študentje komunisti povezani v eni izmed osnovnih organizacij v sklopu univerzitetne organizacije ZKS. V evidenci univerzitetne organizacije je član toliko časa, dokler ne diplomira ali prekine študij in se zaposli.

Stike med članstvom in univerzitetno organizacijo zagotavljajo sekretarji organizacij in administracija komiteja univerzitetne konference ZKS. Te stike zlasti težko vzpostavimo z novinci, ki pri prvem vpisu na fakulteto ob formalnostih, ki jih terja vpis, preprosto pozabijo poiskati svoje mesto kot člani ZK. Zato želimo vsem, ki letos vstopajo na univerzo, omogočiti čim preprostejše vključevanje v univerzitetno organizacijo ZK in v osnovno organizacijo na šoli.

Študentje prvih letnikov, člani ZK naj se povežejo s sekretarjem osnovne organizacije ZK na šoli. V ta namen bodo sekretarji jeseni sklicali posebne sestanke za novince, komite pa bo organiziral seminar.

Vsi novinci, člani ZK naj se čimprej oglasijo na komiteju univerzitetne konference ZK in prinesejo s sabo članske dokumente. Komite ima svoj sedež na Trgu revolucije 1, II. nadstropje (soba 92).

Komite univerzitetne konference ZKS
Ljubljana

KAKO ŠTUDIRATI

Precej študentov, zlasti v prvem letniku, doživlja neuspehe v študiju, ker ne znajo študirati. Študij na univerzi je drugačen kot v srednji šoli, zahteva poglobljeno individualno delo, veliko zavzetosti in vztrajnosti. Zato smo izbrali nekaj odlomkov iz knjige dr. Barice Marentič-Požarnik: »Kako naj se učim«, Cankarjeva založba, Ljubljana 1969, ter knjige dr. Vida Pečjaka: »Uspešno učenje«, Cankarjeva založba, Ljubljana 1966. Avtorja sta sicer svoja navodila za učenje namenila predvsem srednješolcem, vendar lahko ti odlomki dajo tudi študentom osnovno orientacijo o tehnikah učenja. Seveda pa si učnih navad in tehnik ne pridobimo le z branjem navodil, ampak z vajo in delom.

Ankete so v nekaterih državah pokazale, da 25 do 35 % študentov študira brez izdelanega načrta. Učijo se, kadar so razpoloženi, kadar imajo čas, pred izpiti itd. Posebno škodljivo je kampanjsko učenje. Znanje, ki je hitro pridobljeno, je tudi hitro pozabljeno. ... S kampanjskim učenjem je sicer mogoče priti do pozitivnih ocen, ni si pa mogoče pridobiti trajnega in zanesljivega znanja. (Pečjak, str. 64)

Med predavanjem je nujno potrebno, da si poslušalec zapisuje poglobljene misli. Pisanje med predavanjem povzroča mnogim učencem težave, ker ni mogoče zapisati vsega, kar predavatelj govori. A če se nismo vnaprej vsaj bežno seznanili z gradivom, ne moremo vedeti, kdaj bo prišla na vrsto bistvena in kdaj nebistvena snov. Nekateri predavatelji pripravijo pismene teze in jih razdelijo slušateljem pred predavanjem, s čimer jim omogočijo, da se orientirajo v gradivu.

Skoraj vsak lahko postane z vajo dovolj spreten, da si zapisuje važne stvari in obenem poslušaja. Mnogi študenti hočejo napisati čimveč, kar je popolnoma napačno. Kdor hoče napisati vse, ne zapiše nič, ker ne more slediti predavatelju.

Zapiski po predavanjih niso tako urejeni, kot po knjigah. V njih navadno ni subjektivnih pripomb. Poleg tega so vedno pomanjkljivi, pogosto celo netočni. Kljub temu je zapisovanje potrebno, ker sili učenca k budnosti, k temu, da neprestano selekcionira bolj važno gradivo od manj važnega, da išče skupne točke in pravila. Vendar je nujno potrebno, da kasneje pregleda zapiske, dopolni pomanjkljivosti in izloči neskladnosti. Lahko si pomaga s priročniki in enciklopedijami. Pri tem ima priložnost, da pripravi vprašanja za diskusijo.

Nič manj niso važni izvlečki. V njih so sistematično nanizane poglobljene točke preštudirane gradiva. Izvlečki so »jedro« vseh vsebin. Celotna vsebina je v njih skržena na nekaj stavkov. Učenec jih naredi po zapiskih in knjigah. V nekaterih knjigah pa najdemo izvlečke ob koncu poglavja. Izhajajo tudi posebne revije, v katerih so kratki izvlečki strokovnih knjig in razprav. V mnogih strokovnih revijah najdemo izvlečke v tujih jezikih. Taki izvlečki koristijo marsičemu, toda za učenca so najboljši izvlečki, ki jih je naredil sam, četudi niso brez pomanjkljivosti.

Izvlečke naredi učenec po končanem študiju zaokrožene tvarine. Mnogi študenti pa si jih naredijo šele tik pred izpiti. Včasih jih uporabljajo kot (ilegalno) sredstvo za osvežitev spomina med pisanjem nalog. (Pečjak, str. 56)

Med učenjem iz učbenika moraš biti miselno aktiven in stalno ugotavljati, kateri so bistveni podatki in zveze med njimi. Pri tem ti pomagajo razni »kazi« , ki jih ima učbenik, kot so kazalo, uvod, pregledna razdelitev in označitev poglavij, različen tisk, skice, vprašanja in naloge. Pri tem, ko snov miselno razčlenjuješ in urejaš, ti pomaga tudi smiselno podčrtavanje in zapisovanje. Koristilo ti bo, če se postopno navadiš pri učenju kombinirati zapiske, učbenik in druge vire. (Marentič-Požarnik, str. 70)

Mnogi dijaki in študenti imajo navado, da si pomagajo z zapiski in izvlečki svojih sošolcev. Toda vsakomur je intelektualno in čustveno najbližje lastno delo. Po svojih izvlečkih najhitreje ponavlja. Najbolje si jih zapomni. Najhitreje jih tudi vključi v sklop drugega gradiva. Čas, ki ga učenec porabi za sestavljanje izvlečkov, ni nikoli izgubljen. Prej ali slej je bogato poplačan. (Pečjak, str. 58)

Za učinkovitost učenja je velikega pomena primerno urejeno učno okolje. Paziti je treba predvsem na to, da imamo stalen učni prostor, da se torej učimo vedno na istem mestu in da imamo vse šolske potrebnosti in pripomočke vedno v redu in pri roki. Med učenjem ne bodimo obrnjeni proti oknu in ne imejmo pred seboj raznih motečih predmetov — slik, spominkov.

Da bo učenje uspešnejše, moramo nekaj vedeti tudi o delovni higieni, o tem, kakšen naj bo primeren stol in drža pri učenju (učenje leže ni priporočljivo), o osvetljenosti delovne mize (najboljša je kombinacija namizne in stropne svetilke), o pomenu primerne temperature in svežega zraka v prostoru, v katerem se učimo. (Marentič-Požarnik, str. 35)

Še nekaj naslovov:

1 KOMITE UNIVERZITETNE KONFERENCE ZKS

Trg revolucije 1/II

tel.: 21-115

Sekretar: Gojko STANIČ

2 REPUBLIŠKA IZOBRAŽEVALNA SKUPNOST (RISK)

Aškerčeva 9

tel.: 22-019

ZVEZA ŠTUDENTOV JUGOSLAVIJE

Predsedstvo: Novi Beograd, Bulevar Lenina 6

tel.: 011 629-666

V OKVIRU SKUPNOSTI ŠTUDENTOV DELUJEJO RAZLIČNE SPECIALIZIRANE ORGANIZACIJE, V KATERE SE LAHKO DEJAVNO VKLJUČIŠ TUDI TI!

Te so:

1 TRIBUNA (študentski list)

Trg revolucije 1/II-86

tel.: 21-280

Glavni urednik: Cene FILIPIČ

Odgovorni urednik: Pavle ZGAGA

3 RADIO ŠTUDENT

Študentsko naselje, blok 8/klet

tel.: 63-583

Glavni urednik: Jože KORINŠEK

Odgovorni urednik: Boris MUŽEVIC

HURRY! — LIMITED SUPPLY!

NIXON
TOILET
PAPER

★★★★★★

VENDORS WANTED FOR THIS PRODUCT

MAKES GOING TO
THE TOILET A
SOCIALY
REDEEMING ACT!

ONLY \$1.50

PER ROLL PLUS \$.50 MAILING & HANDLING SEND CASH OR MONEY ORDER TO:

The Underground Head Shop

1588 MARKET ST., S.F. CA. 94102
SAN FRANCISCO'S MOST COMPLETE HEAD SHOP

H. H. BROOKINS

1 **ZDRUŽENJE ŠTUDENTSKIH
POKRAJNSKIH KLUBOV**

Izvršni odbor: Trg revolucije
1/II

tel.: 21-170

Predsednik: **Zoran ŠOLN**

1 **ŠTUDENTSKI DNEVNIK**

Izvršni odbor: Trg revolucije
1/II

tel.: 21-170

1 **ZVEZA ŠTUDENTSKIH TE-
LESNOKULTURNIH ORGA-
NIZACIJ**

Trg revolucije 1/II

tel.: 21-170

Predsednik: **Aleš PETER**

4 **ŠTUDENTSKI SERVIS**

Borštnikov trg 2

tel.: 20-789

Direktor: **Aco KOSTIČ**

5 **ZVEZA ŠTUDENTSKIH OR-
GANIZACIJ LJUDSKE TEH-
NIKE (ŠOLT)**

Uprava: Študentsko naselje,
blok 7

tel.: 23-735

1 **Akademska avtošola ŠOLT: Trg
revolucije 1/I, tel. 24-874**

3 **ŠTUDENTSKI KULTURNI
CENTER (ŠKUC)**

Študentsko naselje, blok 8/klet

Predsednik: **Darko ŠTRAJN**

tel.: 63-583

In še:

1 **Akademski pevski zbor TONE
TOMŠIČ,**

**Akademski pevski zbor VINKO
VODOPIVEC,**

Akademski plesni orkester,

**Akademska folklorna skupina
FRANCE MAROLT,**

**AISEC (Mednarodna organiza-
cija študentov ekonomskih in
komercialnih ved),**

**IAESTE (Mednarodna organiza-
cija za izmenjavo študentov za
tehnično prakso),**

**JORMASMIS (Jugoslovanski
odbor za izmenjavo in medna-
rodno aktivnost študentov me-
dicine in stomatologije),**

**Mednarodni odbor,
KI JIH NAJDETE V STAVBI
NA TRGU REVOLUCIJE 1.**

Fazo segrevanja skrajšamo, če se že spočetka učimo s povečanim napo-rom, čeprav more biti tako učenje nadvse mučno. Skrajšamo pa jo tudi s predhodnim učenjem. V ta namen lahko izkoristimo čas, ki ga brezplodno zapravimo na avtobusih in železniških postajah, na vlaku (posebno učenci, ki se vozijo) ipd. Važno je, da smo na študij pripravljene, ko se usedemo k mizi ali ko stopimo v predavalnico. Potem se bomo brez težav vključili v diskusijo ali sledili predavanju. Če študiramo po knjigah, se lahko šele med študijem »segrejemo«. Ako pa se pridružimo skupinskim oblikam učenja, nam drugi diktirajo tempo. (Pečjak, str. 63)

Pri učenju je priporočljivo držati se naslednjega zaporedja postopkov («PRPOP» metoda): 1. preleteti na hitro celotno snov, 2. razdeli snov na miselne enote, 3. preberi snov pozorno, 4. samostojno obnovi prebrano snov, 5. pregledaj in obnovi celotno snov.

Uspešno je predvsem aktivno učenje, z razumevanjem. Zato snov obnavljaj samostojno, ne da bi gledal v knjigo ali zvezek, in s svojimi besedami. Kadar le moreš, jo povezuje z drugimi spoznanji iz tega ali drugih predmetov in s svojimi izkušnjami. (Marentič-Požarnik, str. 80)

Ponavljati je treba po spominu, s knjigo ali izvlečki samo nadzorujemo obnovo. Pravijo, da je enkratna ponovitev po spominu toliko vredna kot petkratno branje.

Posebno učinkovita oblika ponavljanja je diskusija. To je oboje: učenje in ponavljanje, ker nam daje nova spoznanja in utrjuje stara. Ker je med diskusijo učenec izredno aktiven (seveda le pod pogojem, da v diskusiji sodeluje), je prediskutirano znanje zelo trdno.

Tudi uporabljanje znanja je neke vrste ponavljanje. Psihologi priporočajo, da skuša učenec svoje znanje čimprej uporabiti. (Pečjak, str. 74, 75)

Če moraš kdaj napisati kakšno daljšo nalogo ali referat, ne glej na to le kot na dolžnost, ki te dodatno obremenjuje in iz katere se moraš čimbolj poceni »izmazati«. Pisanje daljših sestavkov je preizkusni kamen za to, kako dobro znaš združiti posamezne načine uspešnega učenja in jih samostojno uporabiti v obsežnejši nalogi.

1. Izbor naslova, teme. Temo ti dodeli profesor ali pa jo izbereš sam po dogovoru z njim. V vsakem primeru naj bo iz področja, ki te zanima, o katerem bi želel izvedeti kaj več. Že naslov naj temo primerno omeji, naj ne bo preširok, sicer bo naloga nujno preobsežna ali pa presplošna. Če je potrebno, naj še podnaslov podrobneje opredeli ali obrazloži temo. (Primer preširoko zastavljene teme iz slovenskega jezika: »Slovenska kmečka povest«. Primerno izbrana tema: »Tri Ingoličeva dela o mladini«.)

2. Časovni načrt dela. Nalog na daljši rok ne smeš odlagati na zadnji hip, sicer ti bo zmanjkalo časa prav za najbolj občutljive faze dela (končno oblikovanje besedila), in mnogo vložene truda bo zaman. Predvidi, kdaj bo nalogo treba oddati, nato pa si napiši datume, kdaj naj bo zaključeno zbiranje virov, izpisovanje, kdaj prvi koncept naloge in kdaj končna oblika. Nekaj rezerve na koncu ni odveč!

3. Prvi pregled virov. V mislih moraš imeti že prvi koncept, zamisel ogrodja naloge, čeprav se bo to med delom verjetno še spremenilo. Vedeti moraš, o čem želiš najti dodatne podatke v virih. ... V vsaki pomembnejši knjigi z določenega področja običajno najdeš podatke tudi o drugih knjigah. Osnovne podatke z določenega področja najdeš v leksikonih in enciklopedijah. Čim bolje se znajdeš v šolski ali krajevni knjižnici, tem manj te bo zamudilo iskanje virov.

V knjižnici moraš znati uporabljati kartoteko. Vsaka knjiga ima svojo kartico in na vsaki kartici so naslednji podatki: ime in priimek avtorja, naslov knjige, založba, leto izdaje, včasih tudi število strani in zbirka. Kako so kartice razvrščene? Predvsem po abecednem redu avtorjev, pa tudi po abecednem redu naslovov ali po posameznih področjih, na primer zgodovina, biologija. Običajno je razdelitev po področjih napravljena po tako imenovani decimalni klasifikaciji, v kateri vsaka številka od leve proti desni pomeni določeno področje, od splošnih do bolj posebnih, na primer 3 = družbene vede, 37 = šolstvo, 372 = osnovno šolstvo itd.

Pri pregledovanju virov ti pride prav spretnost, da znaš hitro »preleteti« posamezne strani in najti podatke, ki jih iščeš. Za enkrat še ne izpisuj, ampak si samo označi naslov in strani, na katerih si zasledil kaj uporabnega.

Ta faza ima lahko zelo različen obseg. Pri enih nalogah je glavni problem najti primerne vire; poleg knjig moraš pregledati tudi vrsto revij, časopisov. Pri drugih pa imaš le enega ali dva osnovna vira, vse drugo pa oblikuješ samostojno.

4. Predelava virov, izpisovanje. Pozorno preberi in prouči tiste vire, za katere si ugotovil, da bi ti najbolj koristili. Dostikrat ti ne bo treba prebrati cele knjige, ampak samo določeno poglavje ali celo odstavek. V obliki povzetka si izpiši najvažnejše misli in podatke. Dobesedno izpisovanje pride le redko v poštev, in sicer, kadar nameravaš neko misel zaradi njene tehtnosti citirati. Tedaj ne pozabi in že v izpisku navedi avtorja, naslov dela in stran, citat pa daj v narekovaje. V nalogi ni nič manj simpatičnega, kot tuje misli »prodajati« za svoje.

Pisanje naloge bo precej lažje, če bodo imeli izpiski primerno obliko. Nikar ne izpisuj stvari v zvezek, ampak na posebne liste, ki jih shranjuješ v zaprti mapi. Tako jih boš mnogo lažje razvrščal po potrebi. Izberi si malo trše listke takega formata, kot je navaden zvezek in piši le na eno stran, da boš med pisanjem lahko imel vse naenkrat pred očmi. Na en list napiši vsakokrat le eno glavno misel, tudi če ti ostane kaj prostora. Ne pozabi napisati avtorja in naslova knjige, iz katere si izpisal. Dodaj tudi svoje misli in kritične pripombe, ki ti bodo prišle prav pri samem pisanju naloge.

5. Ogrodje, skica naloge. Že na začetku si imel določeno zamisel naloge, po predelavi virov pa jo boš dopolnil in morda tudi spremenil. Razvrsti vse zapiske po tematiki, jih ponovno preberi, nato pa po točkah sestavi ogrodje naloge — uvod (v katerem boš napovedal temo, podrobneje opredelil problem, obrazložil, zakaj si se zanj odločil, in podobno), jedro (ki ga vsebinsko razdeliš na dve, tri, štiri ali več podpoglavij in pri vsakem nakažeš glavne misli), sklep (ki povezuje najvažnejše ugotovitve in naj vsebuje tudi čimveč lastnih misli), bibliografija — seznam uporabljene literature. Morda tudi predvidiš približno število strani pri vsakem podpoglavju.

6. Samo pisanje naloge oziroma koncepta. Pred seboj imej ogrodje in vse izpiske. Piši takrat, ko imaš več časa skupaj, da boš lahko pisal bolj strnjeno, v enem dušku. Marsikdo težko začne pisati, čeprav ima že ves material zbran. Pomagaš si lahko tako, da začneš pisati tisti del, ki ti najbolj »leži«, tudi če je v sredini; ko se boš utekel, preidi na začetek. V tej fazi ne misli še preveč na podrobnosti jezika, stila, da se ob tem ne bi zadrževal in izgubljal »rdeče nit«,

Piši le na eno stran listov večjega formata in s širokimi presledki med vrsticami (na primer v vsako drugo vrstico), da boš lahko kasneje vnašal popravke. Misli skušaj oblikovati čimbolj samostojno in ne boj se kdaj pa kdaj zavzeti kritičnega stališča. Profesor bo verjetno tudi skromno mero samostojnosti pozitivneje ocenil, kot če le navedbe raznih avtorjev postavljaš eno poleg druge. Pri dobresednih citatih in pri podatkih iz virov ne pozabi navesti vira, v opombi pod črto ali na koncu, po številkah (1, 2, 3...).

Ko pisanje zaključiš, je zelo dobro, da pustiš nalogo nekaj dni počivati, preden jo ponovno vzameš v roke. Medtem boš dobil svež pogled na celoto, nekatere misli bodo dozorele in jih boš lahko dodal ali spremenil. Zavedaj se, da prihajajo dobre domislice velikokrat nepričakovano, ko delaš nekaj čisto drugega, celo med prostim časom.

7. Končna redakcija besedila. Nalogo pregledaš in popraviš pravopisno in stilistično. Po potrebi še kaj vstaviš ali spremeniš vrstni red odstavkov in podobno. Medtem imej stalno v mislih vprašanje: »Ali sem dovolj jasen? Ali bo vsakdo razumel to, kar hočem povedati?«

Poenoti naslove in podnaslove, napravi kazalo. Glej, da bodo bibliografski podatki točni in popolni. Navajanje literature naj ima enotno obliko, na primer:

RADENKOVIČ Djordje, Maršali, generali in politiki o drugi svetovni vojni Mladinska knjiga, Ljubljana, 1963.

Vstavi še skice, grafikone, če so potrebni. Nato napravi prepis na čisto (Marentič-Požarnik, str. 115—119)

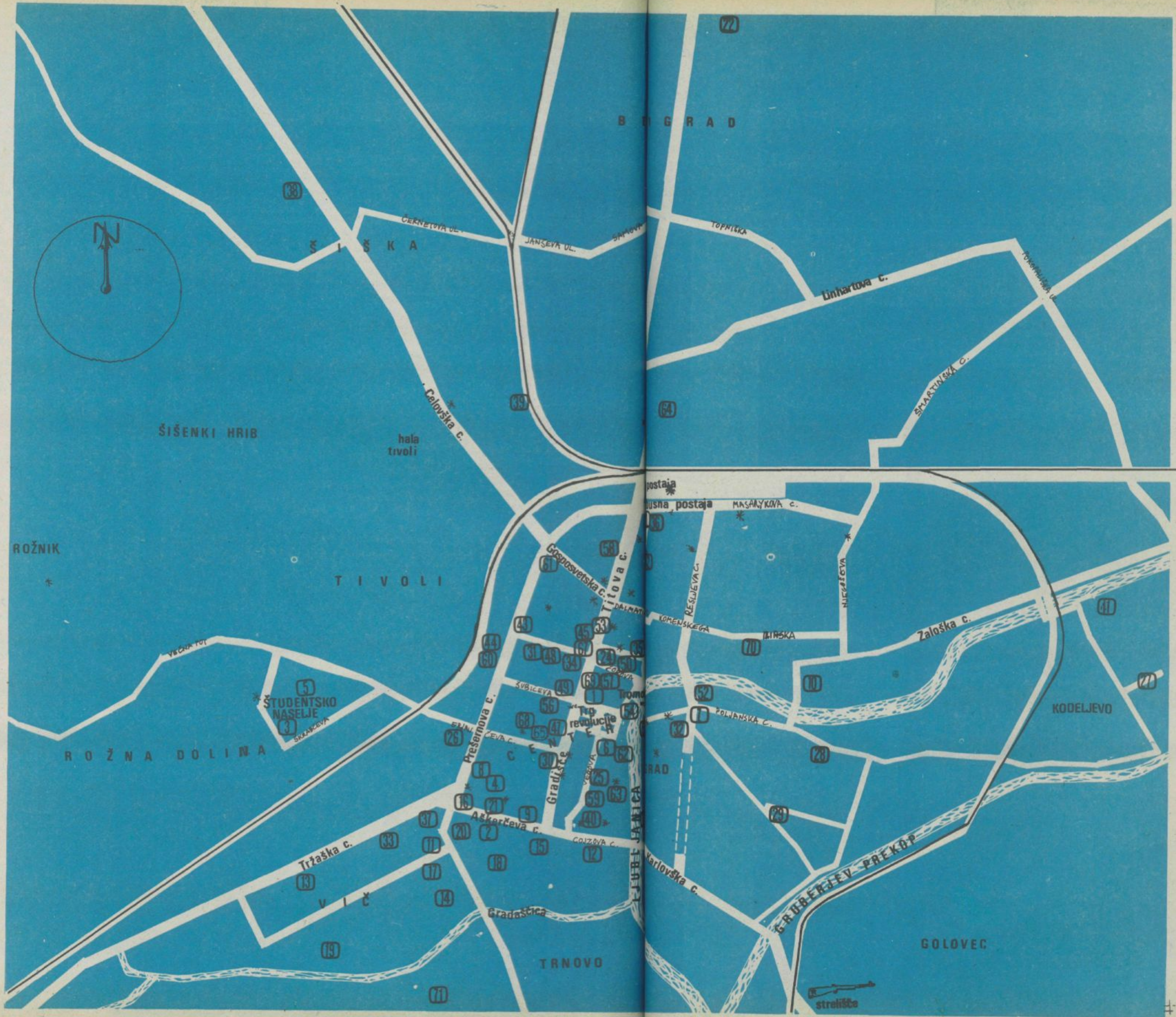
II. PREGLED VISOKOŠOLSКИH USTANOV, FAKULTET, AKADEMIJ, VISOKIH IN VIŠJИH ŠOL V LJUBLJANI

- 6 Univerza, Trg revolucije 11, tel. 23-721
- 7 BIOTEHNIČNA FAKULTETA, Krekov trg, tel. 315-844
- 8 EKONOMSKA FAKULTETA, Gregorčičeva 27, tel. 20-291
- 9 FILOZOFSKA FAKULTETA, Aškerčeva 12, tel. 22-121
- 10 MEDICINSKA FAKULTETA, Vrazov trg 2, tel. 312-668
- 11 FAKULTETA ZA ARHITEKTURO, GRADBENIŠTVO IN GEODEZIJO, Jamova 2, tel. 23-661
- 12 Oddelek za arhitekturo, Cojzova 5, tel. 20-420
- 13 FAKULTETA ZA ELEKTROTEHNIKO, Tržaška 25, tel. 61-342
- 14 Oddelek za šibki tok, Teslova 30, tel. 63-071
- 15 FAKULTETA ZA NARAVOSLOVJE IN TEHNOLOGIJO, Aškerčeva 9-a, tel. 21-052

Oddelki za:

- 16 — montanistiko, odseki za geologijo, rudarstvo in metalurgijo, Aškerčeva 20, tel. 22-601
- 17 — Odsek za metalurgijo, Lepi pot 11, tel. 24-401
- 9 — Odsek za geologijo, Aškerčeva 12, tel. 22-121
- 18 — Oddelek za kemijo, Murnikova 6, tel. 22-625
- 19 — Oddelek za matematiko in fiziko, Jadranska 19, tel. 61-432
- 20 — Oddelek za tekstilno tehnologijo, Snežniška 12, tel. 23-635
- 21 FAKULTETA ZA STROJNIŠTVO, Aškerčeva 16, tel. 25-251
- 22 FAKULTETA ZA SOCIOLOGIJO, POLITOLOGIJO IN NOVINARSTVO, Titova 102, tel. 341-461.
- 23 PEDAGOŠKA AKADEMIJA, Stari trg 34, tel. 21-392
- 24 AKADEMIJA ZA GLEDALIŠČE, RADIO, FILM IN TELEVIZIJO, Nazorjeva 3, tel. 20-401
- 25 AKADEMIJA ZA GLASBO, Gosposka 8, tel. 21-268
- 26 AKADEMIJA LIKOVNIH UMETNOSTI, Erjavčeva 23, tel. 20-037
- 27 VISOKA ŠOLA ZA TELESNO KULTURO, Gortanova 31, tel. 316-577
- 22 VIŠJA UPRAVNA ŠOLA, Titova 102, tel. 341-461
- 28 VIŠJA ŠOLA ZA ZDRAVSTVENE DELAVCE, Poljanska 26 a, tel. 322-277
- 29 VIŠJA ŠOLA ZA SOCIALNE DELAVCE, Šaranovičeva 5, tel. 311-250
- 6 PRAVNA FAKULTETA, Trg revolucije 11, tel. 21-641

STUDENTSKI SERVIS

Študentski servis s sedežem v Ljubljani, Borštnikov trg 2, je organizacija posebnega družbenega interesa, katerega poslovni predmet je iskanje in posredovanje honorarnih zaposlitev študentom, z namenom izboljšati njihov materialni položaj ter istočasno nuditi pomoč gospodarstvu. Študentski servis zbira ponudbe delovnih organizacij o prostih delovnih mestih ter na ta način omogoča zaposlitev študentov na vseh področjih dela. Študentski servis obvešča svoje člane o prostih delovnih mestih prek oglasne deske, radia Študent, z obvestili po fakultetah in študentskih domovih.

Član Študentskega servisa postane lahko vsak, ki ima status rednega študenta. S tem si pridobi pravico do zaposlitve prek servisa. Za vpis v Študentski servis mora imeti indeks, potrjen za tekoči semester, osebno izkaznico in dve sliki. Izkaznica je dokument, s katero se legitimira pri naročniku dela in na samem servisu. Študentski servis posluje vsak dan, razen sobote, in sicer od 9.30 do 13.30, ob ponedeljkih pa od 9.30 do 13. ure in od 14. do 15. ure popoldne. Informacije po telefonu 20-789. Vabljeni!

ŠTUDENTSKI SERVIS

III. NEKATERE KULTURNE USTANOVE V LJUBLJANI

- 24 MESTNO GLEDALIŠČE, Gledališka pasaža (vhod z Nazorjeve)
- 30 SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE
- DRAMA, Erjavčeva 1
- 31 - OPERA, Župančičeva 1
- 32 ŠENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE, Mestni dom

- 33 GLEDALIŠČE GLEJ (zdaj tu zdaj tam - poišči)
TEATER PEKARNA, nasproti Tobačne tovarne (Tržaška)

Kinodvorane:

- 34 KOMUNA, Cankarjeva 1
- 35 UNION, Nazorjeva 2
- 36 SLOGA, M. Pijadejeva 39
- 37 VIC, Trg MDB 6
- 38 ŠIŠKA, Trg prekomorskih brigad 3
- 39 SAVA, Medvedova 8
- 40 KRIŽANKE, Trg francoske revolucije
- 41 TRIGLAV, Ob Ljubljani 36
- 42 KINOTEKA, Miklošičeva 28

Galerije:

- 43 NARODNA GALERIJA, Cankarjeva
- 44 MODERNA GALERIJA, Tomšičeva 14
- 45 MALA GALERIJA, Titova (ob Nebotičniku)
- 46 MESTNA GALERIJA, Mestni trg 5

Zahajal boš tudi v:

- 47 FRANCOSKI KULTURNI CENTER, Trg revolucije 16
- 48 US INFORMATIVNI CENTER, Cankarjeva 3

RADIO ŠTUDENT - 188 m

Radio Študent je pričel z oddajanjem 9. maja 1969 kot edina študentska radijska postaja v Evropi, njegov ustanovitelj pa je Skupščina Skupnosti študentov LVZ/RS je bil ustanovljen predvsem zaradi potrebe po učinkovitejšem komuniciranju znotraj študentskih vrst, potrebe po seznanjanju javnosti z dogajanjem v univerzitetni sredini in z njenimi stališči ter z namenom, da zbližuje študente in ostalo mladino in avtentično prenaša razmišljanja in poglede mlade generacije. RS oddaja na srednjem valu 188 m ali 2594 KHz vsak dan razen nedelje od 11.45 do 14.45, ob nedeljah pa od 11. do 13. ure.

Kolegi-ce! Če vas zanima ustvarjanje radijskega programa in ste tudi sami pripravljeni sodelovati pri njegovem oblikovanju, se oglasite na Radiu Študent, Študentsko naselje, blok VIII, telefon 61-985.

Izhajajoč iz dejstva, da smo študentje ljubljanskih visokošolskih zavodov (LVZ) pripadniki iste družbene skupine po samem študentskem statusu in da se moramo organizirati, da bi se interesi študentske skupnosti čimbolj uveljavili, smo na svoji skupščini, dne 23. XII. 1969 sprejeli

STATUT SKUPNOSTI ŠTUDENTOV LJUBLJANSKIH VISOKOŠOLSkih ZAVODOV — LJUBLJANA

MANIFEST

DELO je vsaka zavestna in smotrna dejavnost, ki koristi družbi in posamezniku. Tvori materialno osnovo človekovega življenja, v delu se oblikuje težnje po določenih odnosih med ljudmi, z njim se uresničuje človekova ustvarjalna sila. Človek z delom tvori družbeno bogastvo, bogastvo medsebojnih odnosov in bogati lastno osebnost. Delo ni samo gospodarska kategorija, je predvsem konstitutivno človeška kategorija.

DELO popriema mnoge oblike. V sodobni družbi vedno važnejša postaja zavestna in smotrna dejavnost ljudi na področju znanosti in kulture, to je znanost in kultura sama. Izobraževanje je njuna prva stopnja in osnova, pogoj bivanja. Izobraževanje postaja vse obsežnejši in zahtevnejši del človekovega življenja.

ŠTUDIJ na visokih šolah je faza izobraževalnega procesa. Najvišja in najbolj ustvarjalna faza v formiranju strokovnjakov, dozorevanju ljudi. Družba in posameznik trošita študiju materialna sredstva, ustvarjalne naloge in leta življenja, svoje potencialne, da si jih še povečujeta.

ŠTUDIJ je družbeno pomembna in koristna dejavnost, je imperativ modernega časa in socializma. Vrednotimo ga kot delo, ker to tudi je.

ŠTUDENT zato ne more imeti položaja družbenega podpiranca, ampak je delavec s pravicami in dolžnostmi, ki jih Ustava daje delovnemu ljudstvu, pravicami in dolžnostmi, prilagojenimi posebnostim študija.

Visokošolski zavod je enotnost pedagoških in nepedagoških delavcev ter študentov. Vsi so nujni sestavni deli, vsi so neobhodni pri uresničevanju osnovne naloge visokošolskih ustanov: ustvariti strokovnjake — ljudi, osebo in družbeno ustvarjalne, sposobne polnega življenja, zagotavljajoč ga tudi drugim.

UPRAVLJANJE visokošolskih zavodov, njihovih združenj in študentskih domov po študentih kot enakopravnih partnerjih v odnosu do pedagoških delavcev je nujno. To ni študentska boniteta, ni družbena miloščina. Izhaja iz študentove stvarne delovne vloge. To pravico mu daje Ustava in ga s tem obvezuje k resnosti in odgovornosti pri študiju — delu.

SAMOUPRAVLJANJE s pogoji dela in življenja visokega šolstva zavezuje študenta, da deluje kot činitelj dogovarjanja in sklepanja na vseh področjih družbenega življenja. Preko različnih stopenj posrednosti so vsa dogajanja v družbi pogoj delu in življenju članov visokošolske skupnosti.

SKUPŠČINSKI SISTEM mora zato zajemati tudi študentske interese. To koristi družbi. Enkrat kot celoti, drugičkrat njenemu sestavnemu delu — študentom.

INTERESI študentov so različni, ker izhajajo iz različnih družbenih plasti, krajevnih predelov, v procesu socializacije akumuliranih znanj, izkušenj, izoblikovanih nazorov. Interesi, težnje, pogledi so dani tako po obsegu kot po vsebini. Ne moremo te stvarnosti zanikati na rovaš subjektivnih predstav o študentskih mišljenjih, hotenjih.

SVOBODA različnosti kot pot za dosego enotnosti je edina demokratična. Potrjuje posameznikovo suverenost mišljenja in življenja. Priznava osebnost, priznava stvarnost dopolnjujočega se, tekmujočega in nasprotujočega si. To ustvarja družbeno gibanje. Samo v gibanju se pojavljajo napredne težnje, v gibanju kljub začasnim porazom zmagujemo.

NAPREDNE so v osnovi težnje študentov. Želimo socializem. To je demokracija, svoboda, učinkovitost, blaginja. To je humanizem.

ŠTUDENTJE se združujemo. Osnovni življenjski in družbeni položaj sta nam enotna. Sta temelj združevanja.

ZDRUŽEVANJE ustvarja družbeni prostor soočanja, odbijanja in povezovanja tisočev mladih delavcev — študentov znotraj posameznih skupin, v celi študentski skupnosti, odnosu do ostalih družbenih skupnosti, zlasti do ostale mladine.

SKUPNOST študentov je resnična.

ORGANIZIRANA skupnost študentov pa je poskus zavestno dogovorjenega združevanja študentov na osnovi delovnega statusa. Ta nam daje samoupravno vlogo družbenega dejavnika svojstvenih interesov, med seboj nasprotujočih in dopolnjujočih se v okviru skupno sprejetih pravil igre, ki zagotavljajo demokratičnost in učinkovitost dogovarjanja ter akcije študentov.

ORGANIZIRANA SKUPNOST ŠTUDENTOV temelji na navedenih načelih. Precizira jo statut. Obstaja v praksi, toda praksa preverja njeno vsakokratno zamisel in jo popravlja. Prav je, če jo zamisel vselej nekoliko prehitveva.

IV. KNJIGARNE

MLADINSKA KNJIGA:

49 Titova 3
50 Nazorjeva 1
51 Miklošičeva 40

CANKARJEVA ZALOŽBA:

52 Kopitarjeva 2
53 Titova 15
54 Wolfsova 5

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE:

55 Mestni trg 26
56 Šubičeva 1-a
57 Čopova 3

INOZEMSKJE KNJIGE:

58 DZS, Titova 25
49 MK, Titova 3

ANTIKVARIATI:

50 MK, Nazorjeva 1
55 Trubarjev antikvariat, Mestni trg 25

V. KNJIŽNICE

59 NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA, Turjaška 1

8 CENTRALNA EKONOMSKA KNJIŽNICA, Gregorčičeva 27
60 CENTRALNA TEHNIŠKA KNJIŽNICA, Tomšičeva 7

61 DELAVSKA KNJIŽNICA, Prešernova 39

1 KNJIŽNICA INŠTITUTA ZA FILOZOFIJO IN SOCIOLOGIJO, Trg revolucije 1

62 MESTNA LJUDSKA KNJIŽNICA, Gosposka 1

63 SLOVANSKA KNJIŽNICA, Gosposka 15

10 CENTRALNA MEDICINSKA KNJIŽNICA, Vrazov trg 2

Seveda pa brskaj tudi po knjižnicah na oddelkih!

VI. ŠTUDENTSKE IN DRUGE NE PREDRAGE RESTAVRACIJE:

Študentske menze najdeš:

- 64 v ŠTUDENTSKEM NASELJU (pod Rožnikom),
- v AKADEMSKEM KOLEGIJU, Trg VII. kongresa ZKJ (za Gospodarskim razstaviščem),
- 65 v DOMU ŠTUDENTK VIŠJE ŠOLE ZA ZDRAVSTVENE DELAVCE, Veselova 2,
- 72 v DOMU FSPN, Titova 102.

Študentarija pa obiskuje tudi naslednje restavracije:

- 61 DELAVSKA RESTAVRACIJA, Prešernova 30 (najcenejša v Ljubljani!!!),
- 66 SAMOPOSTREŽNA RESTAVRACIJA TRIGLAV, Miklošičeva (nasproti hotela Union),
- 67 SAMOPOSTREŽNA RESTAVRACIJA EMONA (Titova, poleg pošte),
- 68 SAMOPOSTREŽNA RESTAVRACIJA MAXIMARKET (no, saj veste kje),
- 69 RESTAVRACIJA RIO, Titova 4.

* *Gostiln in podobnih vinskih hramov pa v Ljubljani ni.*

- opromba tehničnega urednika

VII. ŠTUDENTSKI DOMOVI:

- ŠTUDENTSKO NASELJE pod Rožnikom, Večna pot 31, tel. 23-735
- 70 DOM ŠTUDENTOV MEDICINE, Ilirska 2, tel. 314-542
- 71 DOM ŠTUDENTOV, Gerbičeva 59, tel. 61-590
- 64 AKADEMSKI KOLEGIJ, Trg VII. kongresa ZKJ 1, tel. 322-174
- 22 DOM FAKULTETE ZA SOCIOLOGIJO, POLITOLOGIJO IN NOVINARSTVO, Titova 102, tel. 341-461

**I. poglavje
TEMELJNA NAČELA**

I. Skupnost študentov ljubljanskih visokošolskih zavodov SS je skupnost vseh študentov (LVZ) organizirana zaradi uresničevanja skupnih interesov.

II. Aktivnost SS določajo študentje sami, skupine študentov in organi SS (pobudniki).

III. SS je družbeno tako usmerjena in v tej usmeritvi toliko aktivna, kakor to hočejo in morejo uveljaviti študentje sami.

IV. SS kot del samoupravnega sistema deluje na visokošolskih zavodih in študentskih domovih.

V. SS deluje po določenih pravilih, kar omogoča demokratičnost in učinkovitost delovanja.

VI. V SS lahko vsak pobudnik prosto uveljavlja svoje zamisli in predloge, če pri tem ne krši pozitivnih predpisov SFRJ.

**II. poglavje
POLOZAJ SS**

1. člen

SS je skupnost vseh študentov LVZ.

2. člen

Študenti uresničujejo svoje interese v SS na LVZ v študentski skupnosti, v študentskih domovih, specializiranih organizacijah, mednarodnem odboru, pokrajinskih klubih in v drugih formalnih in neformalnih skupinah študentov.

3. člen

SS je pravna oseba. Sedež SS je v Ljubljani.

4. člen

Vse delo SS in njenih organizacijskih oblik je javno. Javnost obvešča preko TRIBUNE, RADIA ŠTUDENT in drugih sredstev javnega obveščanja ter na zborih SS.

5. člen

Namen SS je organizirano omogočiti in pomagati vsem študentom LVZ.

1. javno izražati stališča in izvajati aktivnosti
2. pri študiju in zunaj študijskih dejavnosti
3. sodelovati pri samoupravljanju zlasti na LVZ
4. pri prizadevanjih za čimboljše delovanje LVZ
5. pri prizadevanjih za razvoj in pravilno družbeno vrednotenje kulture in prosvete in znanosti
6. pri spremljanju aktualnih družbenih dogajanj

6. člen

SS uresničuje svoj namen:

- z razpravami v vseh organizacijskih oblikah
- s sodelovanjem študentov v samoupravnih organih univerze in LVZ
- s sodelovanjem s študenti in njihovimi organizacijami

V drugih visokošolskih zavodih — centrih

- s sodelovanjem z družbenopolitičnimi organizacijami
- z delovanjem svojih organizacijskih enot
- z drugimi oblikami delovanja

7. člen

SS opravlja svojo dejavnost v skladu z ustavo in zakoni, ter s svojimi splošnimi akti.

8. člen

Statut SS sprejema skupščina SS.

**III. poglavje
ČLANSTVO SS**

9. člen

Indeks velja za izkaznico SS.

10. člen

Člani SŠ imajo možnost:

- aktivno sodelovati pri vseh oblikah delovanja SS
- zahtevati pojasnila o delu organov SŠ
- predlagati, voliti in biti izvoljen v organe SŠ
- javno širiti svoje mnenje o delu organizacijske oblike SŠ
- delovati mimo sistema organizacijskih oblik
- predlagati, voliti in biti izvoljen kot predstavnik študentov v organe samoupravljanja na univerzi in LVZ in drugod.

IV. poglavje ORGANIZACIJA SŠ

11. člen

Najvišji stalni organ SŠ je skupščina.
Sestane se vsaj trikrat letno.

12. člen

Skupščino sestavljajo:

- predstavniki SŠ vseh LVZ, in sicer predsednik SŠ in po en predstavnik na vsakih dopoljenih 200 študentov na posameznem zavodu
- po en predstavnik specializiranih organizacij pri SŠ
- po en predstavnik pokrajinskega kluba
- pet predstavnikov študentskih domov.

Način izbire predstavnikov določajo splošni akti organizacijskih enot.

13. člen

Skupščina:

- sprejme statut in druge splošne akte SŠ
- voli in razreši člane Izvršnega odbora, člane nadzornega odbora
- predsednika SŠ
- člane, predsednika sveta radia študent
- sprejme finančni načrt in zaključni račun SŠ
- sprejme pravilnik o delu IO SŠ, MO, statut Radia, statut Tribune
- ocenjuje in nadzoruje delo organov, ki jih voli
- obravnava pomembne zadeve in sprejme sklepe in priporočila

14. člen

Mandat člana traja eno leto.

15. člen

Skupščina je sklepčna, če ji prisostvuje večina delegatov. Na skupščini se odloča o proceduralnih vprašanjih z navadno, o vseh drugih pa z dvotretjinsko večino glasov navzočih.

16. člen

Podrobnejše določbe o delovanju si predpiše skupščina s poslovníkom.

17. člen

Izvršni organ skupščine SŠ je izvršni odbor SŠ (IO SŠ). IO SŠ LVZ deluje po pravilniku, ki ga sprejme skupščina SŠ.

18. člen

Naloge IO SŠ so:

- da izvaja sklepe skupščine SŠ, zbora študentov, ki mu prisostvuje vsaj ena tretjina rednih študentov LVZ in referendumu
- da predstavlja SŠ
- da je pobudnik študentskih akcij
- da pomaga organizacijskim enotam pri njihovem delu in jih nadzoruje
- IO SŠ na podlagi javnega razpisa sprejme sekretarja
- sekretar dela po pravilniku U IO SŠ
- IO SŠ deluje po pravilniku, ki ga sprejme skupščina SŠ.

20. člen

Predsednik SŠ je hkrati predsednik IO SŠ, predstavlja SŠ kot pravno osebo in opravlja druge funkcije po pravilniku IO SŠ.

20. člen

Zaradi boljšega mednarodnega sodelovanja ima SŠ mednarodni odbor, ki je odgovoren skupščini in IO. MO SŠ deluje po pravilniku, ki ga sprejme skupščina SŠ.

22. člen

Skupščino SŠ skliče praviloma IO SŠ na lastno pobudo ali na zahtevo kakega drugega pobudnika v SŠ. Pobudnik pripravi gradivo.

23. člen

Oblika neposredne demokracije v SŠ sta zbor študentov in referendum.

24. člen

Zbor študentov lahko skliče vsak pobudnik. Pri tem mu je IO SŠ dolžan pomagati.

25. člen

Zbor študentov sprejme sklepe z navadno večino glasov. O sklepih zbora mora obvezno razpravljati IO SŠ, če se zbora udeleži vsaj 30 % študentov. Če se IO SŠ s sklepi zbora ne strinja, mora v času 30 dni sklicati skupščino. Če se zbora udeleži 1/4 vseh rednih študentov LVZ so sklepi obvezujoči za IO SŠ. Zbor lahko razpusti skupščino SŠ. IO SŠ mora poskrbeti, da se v 30 dneh izvolijo delegati za novo skupščino in sklicati zasedanje.

26. člen

Referendum mora razpisati IO SŠ na predlog skupščine ali zbora, katerega se udeleži najmanj 15 % študentov LVZ.

27. člen

Specializirane organizacije in pokrajinski klubi se konstituirajo s splošnim aktom, ki mora biti v skladu s tem statutom.

28. člen

V študentskih domovih se študentje organizirajo samostojno v skladu s tem statutom.

29. člen

Na LVZ se SŠ organizira samostojno v skladu s tem statutom.

30. člen

Podrobnejše določbe o organizaciji in delovanju SŠ na posameznem LVZ in o načinu volitev v samoupravne organe določa pravilnik, ki ga na predlog skupščine študentov LVZ sprejme svet visokošolskega zavoda.

V. poglavje

FINANČNO POSLOVANJE

31. člen

Viri sredstev SŠ so:

- dotacija univerze
- dotacija SŠ PK
- delež pri dobičku študentskega servisa
- drugi viri

32. člen

S sredstvi SŠ upravlja v skadu s svojim pravilnikom s finančnim načrtom, ki ga sprejme skupščina in v skladu s pozitivnim pravom.

33. člen

Finančno poslovanje kontrolira nadzorni odbor, ki o tem poroča skupščini vsaj enkrat letno.

34. člen

V primeru prenehanja obstoja SŠ pripada premoženje Univerzi v Ljubljani.

VI. poglavje

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

35. člen

Do sprejetja novih splošnih aktov po tem statutu posluje SŠ po splošnih aktih ZŠJ, v kolikor niso v nasprotju s tem statutom.

36. člen

Statutarna določila razlaga IO SŠ, v primeru spora pa skupščina SŠ.

37. člen

Ta statu začne veljati 8 dni po tem, ko je objavljen v listu TRIBUNA ali na razglasnih deskah LVZ in IO SŠ.

pravoslavnik je kot racionalist nasprotoval tako tistim, ki so kot Stefan Javorski pripisovali svetost sami ikoni, njenemu materialnemu izrazu, kot „heretikom“, ki so zanikali pogojenost zveze med vsebino in izrazom znaka in tako postavljali zunanji, „ne-sveti“ značaj materialne strani ikone.

Tako pojmovanje znaka združuje tako različne srednjeveške pojme, kakršni so „beseda“, „čas“, „svetost“ itd. Človek je znak boga, kakor ga je bog ustvaril po ikoničnem principu in se „odrazil“ v njem. Bog „ikonografije je umetnik“. S tem pa je povezan problem dela, ki ga ni mogoče napraviti s človeško roko. Spoznavanje protislovnosti med izrazom in vsebino je porajalo problem zunajznakovne komunikacije (na primer v razpravah o oblikah molitve – občevanja z bogom) kot višje oblike občevanja.

Tisti kulturni kod, ki ga z veliko stopnjo pogojenosti imenujemo prosvetljenjski, se gradi na diametralno nasprotnih principih.

S tem da ideje prosvetljenstva postavljajo v osnovi vse organizacije kulture v nasprotje med naravnim in neprisrodnim, zelo negativno nastopajo do principa znakovnosti. Svet stvari je realen, svet znakov, družbenih odnosov pa je delo lažne civilizacije. Obstaja tisto, kar je samo po sebi: vse kar „predstavlja“ nekaj drugega, je fikcija. Zaradi tega cenijo in raziskujejo neposredne realije: človek v svoji antropološki biti, fizična sreča, delo hrana, življenje, pojmovano kot določen biološki proces. Brez vrednosti in lažne se kažejo stvari, ki dobivajo smisel samo v določenih znakovnih situacijah: denar, čini, kastne ali stanovske tradicije. Znaki postajajo simbol laži, najvišji kriterij vrednosti pa je iskrenost, osvoboditev od znakovnosti. Osnovni tip znaka „beseda“, ki je v prejšnjem sistemu veljala za prvi akt božanskega ustvarjanja, postaja model laži. Antiteza prirodnega in neprisrodnega postaja sinonim nasprotnosti med stvarjo in dejanjem, med realijo in besedo. Družbeni in kulturni znaki se pojavljajo kot „besede“. Imenovati nekaj z besedo pomeni pokazati laž in nepotrebnost. Sodobna civilizacija je po oceni Gogolja „strašno carstvo besed namesto dejanj“. Človek, zapleten v besede, zgublja občutek stvarnosti. Zaradi tega je resnica stališče, ki ni samo postavljeno v zunajznakovno (zunajsocialno) sfero, ampak je tudi nasprotno besedam. Nosilec resnice ni samo otrok ali divjak – bitja zunaj družbe, ampak tudi žival, postavljena tudi zunaj jezika. V Tolstojevi zgodbi Platnomer je lažni družbeni svet svet pojmov, izraženih v jeziku. Njemu je nasproten svet konjev – svet brez besed.

Tolstojev Platnomer je zanimiv še v enem pogledu: v njem je poudarjen pogojni, konvencionalni značaj vseh kulturnih znakov od družbenih konstatacij do semantike besede. Če je imel za srednjeveškega človeka sistem pomena vnaprej postavljen značaj, vsa piramida znakovnih subordiniranosti pa je odražala hierarhijo božanskega reda, potem je v epohi prosvetljenstva znak, ki se pojmuje kot kvintesenca umetne civilizacije, nasproten naravnemu svetu ne-znakov. S tem je v tej epohi odkrita pogojenost, nemotivirana zveza označenega in označujočega. Čutenje relativnosti znaka vdira zelo globoko v strukturo kulturnega koda. V srednjeveškem sistemu je bila beseda kot ikona, kot slika vsebine; v obdobju prosvetljenstva so slikovne predstave postavljene v pogojnost.

Iz tega, o čemer se je govorilo, izhaja neka bistvena lastnost strukture kulturnega koda prosvetljenstva: s tem, da je postavil nasproti naravno in družbeno kakor obstoječe proti fiktivnemu, je uvedel pojem norme in njegova rušenja v številnih slučajnih realizacijah. Za srednji vek je imela kultura svoj jezik, ni pa imela govora; za prosvetljenstvo se ta dva pojma v kulturnem kodu ostro izključujeta. Še globlji smisel dobiva ta nasprotnost v nekaterih poznejših kulturnih kodih.

Pogledali smo nasprotnost kulturnih kodov srednjega veka in prosvetljenstva. Seveda to nasprotje ne izčrpa popolnosti mogočih kulturnih kodov; zgodovina kulture se lahko v tem smislu zamisli kot določen paradigmatični niz. Očitno je, da bo vsak strukturni tip kulture imel svoj odnos do znaka, znakovnosti in do drugih problemov jezične organizacije. In lahko predpostavimo, da nastanek semiotike ni samo rezultat določenega znanstvenega gibanja, ampak tudi izražanja strukturnih lastnosti kulturnega koda naše dobe.

(Prevod po Književni besedi z majhno priredbo MP)

OPOMBE:

1. Pregled definicij pojma kulture najde bralec v naslednjih delih: A. Krober, C. Kluckhohn: Culture. A critical Review of Concepts and Definitions, Papers of the Peabody Museum, Cambridge Mass, 1952; Antonina Kloskowska, Kultura masowa, Krytyka i obrona, Warszawa, 1964, poglavje: „Rozumienie kultury“.

Med številnimi deli, ki se ukvarjajo z obravnavano temo, je posebno potrebno poudariti dela c. Levi-Straussa.

2. Primer, kako se obnašanje viteza, ki je v največji meri osmišljeno v okvirih njemu lastnega koda, kaže kot „nesmiselno“ s stališča drugega tipa kulture in z njim povezanega drugega tipa obnašanja, predstavlja roman o Don Kihotu. Ob tem bi bilo zanimivo pripomniti, da je razumevanje drugega sistema kot „nesmiselnega“ lahko dvojno:

V prvem primeru opazovalec ve, kakšen kulturni kod bi mu pripomogel pri dešifriranju obnašanja, ki ga opazuje, vendar smatra, da je ta kod negativen in zavrača njegovo uporabo. V tem primeru je ohranjen občutek sistemnosti opazovanih dejstev. Sistemnost pa predpostavlja prisotnost pomenov. Tako se opazovano kulturno obnašanje ne kaže kot nesmiselno, temveč kot noro (primerjaj Polonijevo pripombo o „sistemu“ v Hamletovi norosti.)

V drugem primeru si opazovalec ne more predstavljati kulturnega koda, ki bi adekvatno dešifriral opazovano obnašanje – kaže se mu kot grmadenje oddvojenih, nepovezanih postopkov – občutek „sistemnosti“ se zgublja. V tem primeru, se obnašanje kaže kot popolnoma nesmiselnó. Kakor mu prav takšno stališče manifestira največjo odtujenost od opazovanega sistema, mu književnost Prosvetljenstva ponuja opisovanje „nenaravnih“ okoliščin njene sodobne družbe. Prav Tolstojev nenehno predstavljanje svetovnega življenja kot nesmiselnega, nerazjašnjenga sklopa oddvojenih činiteljev obnašanja (n. pr.: opis gledališča).

3. Razlikovati moramo dva slučaja: Obnašanje svetnika in obnašanje grešnika bo semantično različno, toda prisotna bosta v mejah nekega etičnega „jezika“: za opisovanje, obnašanje svetnika v cerkvenem tekstu in v svetovnem vitezu, so na določenih nivojih potrebni različni jeziki.

4. Kljub temu, da ne prinašamo popolnejši popis tipov kulture, so primeri kulturnih kodov, ki smo jih našli, naključno izbrani in so lahko zamenjani z drugimi.

5. Spomnimo se, da je bila prav iz gledišča „srednjeveškega“ kulturnega sistema, ravno izvenznačna „neposredna korist“ deležna najmanjše pozornosti.

KAJ JE TO: 125 PESMI

Tribuna bo vsak hip izdala knjigo 125 PESMI. To je antologija pesništva v Tribuni, kakor se je pojavljalo v študentskem listu med leti 1965 in 1970. To obdobje se je skazalo za najbolj tvorno v vsej njeni zgodovini, ko so socialni, politični in literarni pogoji omogočali, da se je okoli Tribune zbrala kopica urednikov in sodelavcev, ki so dali samo svoj pečat tistemu obdobju. Po ukinitvi Perspektiv leta 1964 je del sodelavcev začel objavljati v Tribuni. Njim so se pozneje pridružili še najmlajši eksperimentalni avtorji, ki so s svojimi poskusi pridobili Tribuni sloves avantgardistične revije. Vendar pa so se ves čas pojavljale tudi pesmi, ki niti formalno niti vsebinsko niso predstavljale ekstremov, so se pa vseeno vključevale v nekaj, čemur bi lahko rekli „Tribunina poezija“. Prav to pa poskušaj prikazati ta knjiga.

Izbor, ki sta ga pripravila Miha Avanzo in Franci Zagoričnik, obsega 125 pesmi več kot štiridesetih avtorjev, med njimi so Tomaž Šalamun, I. G. Plamen, Veno Taufer, Herman Vogel, Matjaž Hanžek, Ivo Svetina, Franci Zagoričnik in še cela vrsta mladih pesnikov, ki so komaj izdali svoje prve knjige ali pa še čakajo nanje. Kriterij za izbor ni bila avantgardnost, ampak samo kvaliteta: tako bojo v knjigi tiste pesmi, ki so ostale na drobnih luknjicah mreže časa.

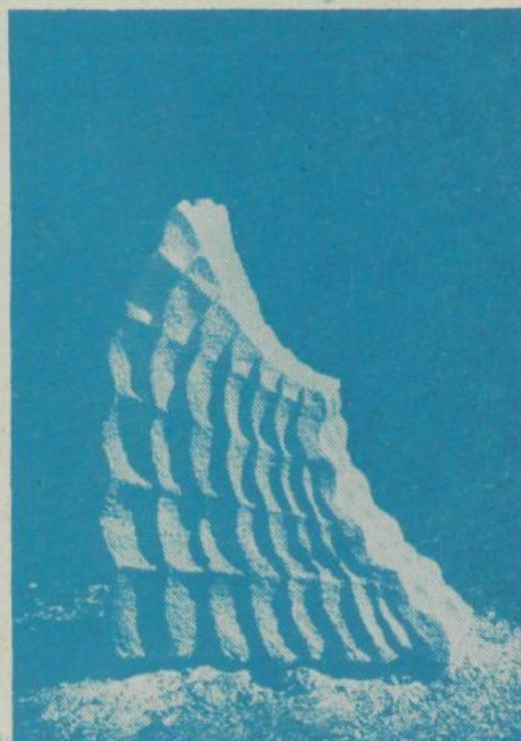
FORMA VIVA

Tretjič zapovrstjo je ljubljansko študentsko naselje to poletje gostilo študente jugoslovanskih likovnih akademij. Zdaj je v naselju pet novih kipov, ki so jih izklesali Dušan Marković in Mice Popčev z beograjske ter Mile Jevtić, Jakov Brdar in Peter Mali z ljubljanske akademije.

Stroški za študentsko kiparsko kolonijo so segli letos že pet milijonov. Pokriti jih bo moral Forum (za bruce in za tiste, ki jim je naseljaško življenje tuje: Forum je organizacija, ki skrbi za zabavo, kulturo in šport v naselju) in uprava zavoda študentski domovi. Treba je reči, da gre uprava pri organizaciji simpozija študentom močno na roko, saj omogoči vsem kiparjem brezplačno bivanje, dokler traja simpozij, poleg tega pa pokrije tudi del drugih stroškov.

Pri prireditvi take vrste, kakršna je študentska forma viva, je po treh letih že treba reči, da je prišla do stopnje, ko je treba brez oklevanja razmisliti o novih oblikah, ker bo sicer v kratkem zamrlo. Naselje bo počasi prezapolnjeno s kipi; nekateri prejšnji sofinancerji (Kulturna skupnost Slovenije), so, vsaj za letos, odpovedali. Da bi jo zlodej vzeli, bi bila nepopravljiva škoda, saj takih simpozijev, kjer bi se poskušali mladi, še študirajoči kiparji, ni ravno na preostanjanje. Glavni namen forme vive pa je ravno ta: da kiparji—študentje lahko svobodno uresničujejo zamisli, ki bi jih drugače ne imeli priložnosti realizirati. Kako torej naprej?

Bojan Bratina, ki ima glavno besedo pri organizaciji kiparskega simpozija, meni, da bi bilo zelo dobro, če bi se uspeli dogovoriti s skupščino mesta Ljubljane (ali pa kateregakoli drugega slovenskega mesta, seveda), da bi sodelovala pri financiranju forme vive, Forum pa bi v zameno odstopil enega od kipov. Podobno bi se posku-

sili dogovoriti tudi z (večjimi) delovnimi organizacijami v Sloveniji.

Druga možnosti, ki se ponuja, je pomednarodnje (za tiste, ki ne razumejo slovensko: internacionalizacija) prireditve. Letos so bili že vabljeni študentje s Češkoslovaške, vendar ni bilo pravega odziva. Naslednje leto nameravajo Italijane. Če bo zamisel uspela, bodo morda začeli razmišljati o organizaciji podobnih simpozijev v drugih državah in o izmenjavi študentov — kiparjev.

Letos bo izšla tudi najmanj ena publikacija, ki naj bi popularizirala študentsko formo vivo: katalog. V načrtu pa je

tudi ličen poster—koledar, ki bi izšel pred novim letom.

Toliko — za začetek — prav po časnikarsko. Več o tej prire-

ditvi — predvsem o njeni umetniški plati — pa v eni izmed naslednjih števil letošnjega letnika.

Z. D.

Dubrovniškemu seminarju, takšnemu, kot je bil letos, je dokončno odzvonilo.

O novih konceptih delovanja Univerze preprosto ni mogoče razmišljati in govoriti s stališča in na način včerajšnje (torej tudi današnje) Univerze. Čisto konkretno to pomeni, da ni mogoče v nedogled poslušati grozno znanstvenih referatov, katerih namen je nekritično opisovati popolnost (dosežkov?) neke univerze, vsebina pa je pogosto omejena na gole informacije.

Dalje – nujno je treba skrajšati število referatov in vzpostaviti takšen način dela, ki bi dajal prednost diskusijam na objavljene teme. In še – analiza in rezultati razprav morajo postati obvezno čtivo vseh univerz, ki z govorjenjem o reformi mislijo resno.

Letos smo na seminarju razpravljali o treh temah:

1. Interdisciplinarni študij
2. Univerza in permanentno izobraževanje
3. Sistemi preverjanja doseženega znanja med študijem.

Preden nadaljujemo z opisovanjem in ocenjevanjem, naj povemo, da so hkrati z osemnajstimi zasedanjem seminarja potekali peti po vrsti študentski razgovori. Organizatorja seminarja sta namreč Skupnost jugoslovanskih univerz in Zveza študentov Jugoslavije.

Dogajanja na seminarju so se odvijala na različnih ravneh in na različne načine.

I. Dopoldanska zasedanja so bila skupna za profesorje in študente. Znanstveni delavci so brali svoje referate. Prvi dan je o interdisciplinarnem študiju govoril tudi Gojko Stanič, študent iz Ljubljane (sicer je kolega sekretar UK ZKS).

Referati in razprave na omenjene teme niso prinesli nič bistveno novega oziroma presenetljivega. Vzrok je preprost pa tudi resničen: praksa zaostaja za teorijo. To je bilo iz dneva v dan bolj jasno že na samem seminarju. Akademiki in avtoritativni znanstveniki so ex katedra dajali recepte o permanentnem izobraževanju, o interdisciplinarnem študiju... Ni bilo malo referatov, ki bi jim bilo neresno očitati nestrokovnost in neznanstvenost – čisto vse pa je mogoče oceniti kot zavestno prizadevanje po ohranitvi „univerzitetne reformacije“. Očitno gre gospodom profesorjem za to, da ne zaostajajo za sodobnimi željami in zahtevami po spremembah izobraževalnega procesa – nasprotno, prav oni sami hočejo in nemalokrat so nosilci naprednih teženj. Na papirju in v referatih. V praksi pa je dobro tisto in tako, kot je. Za ilustracijo in v potrditev te ugotovitve naj nam služi naše poznavanje (spreminjanja) razmer na Univerzi v Ljubljani, v Jugoslaviji in na univerzah drugod po svetu.

Pomagamo si še z enim argumentom. Preglejmo pomembnejše teme, o katerih so na seminarjih v Dubrovniku razpravljali od leta 1957 dalje, in preverimo, koliko in kako so bila ta vprašanja v zadnjem desetletju bestseller „univerzitetne reformacije“:

1. Univerzitetni pouk in zahteve sodobne znanosti in prakse (1957)
2. Vloga Univerze v permanentnem izobraževanju študentov (1958)
3. Znanstveno delo na Univerzi (1959)
4. Prilaganje visokošolskega izobraževanja sodobnim potrebam gospodarstva in družbe (1960)
5. Študentske organizacije in vloga univerze pri pripravah študentov za aktivno sodelovanje v družbenem življenju (1961)
6. Univerza, družbeno okolje in izbor študentov (1962)
7. Modernizacija visokošolskega pouka (1963)
8. Demokratizacija visokošolskega pouka (1964)
9. Univerza in znanstvena revolucija (1965)
10. Struktura in funkcija Univerze v sodobni družbi (1966)
11. Pedagoški kadri in sodobne naloge Univerze (1967)
12. Univerza in kultura (1968)
13. Položaj Univerze v sodobni družbi in upravljanje na univerzi (1969)
14. Pouk in znanstvena dejavnost v reformi Univerze (1970)
15. Status in funkcija Univerze (1971)
16. Pouk na bodoči Univerzi (1972)

Že sam pregled najpomembnejših tem vseh dosežanih srečanj v Dubrovniku potrjuje misel, da smo že zelo globoko v „univerzitetni reformaciji“, iz katere nas ne more izkopati noben seminar in noben še tako znanstven referat. Kot je iz navedenih tem razvidno, smo se o permanentnem izobraževanju začeli pogovarjati že leta 1958 (in verjetno še prej) – in to je tema, o kateri je modroval tudi letošnji seminar. Glede na to, da je znanstvenih razprav na to temo že dovolj (preveč), bi bilo najbolje, ko bi o permanentnem izobraževanju za nekaj let umolknil in ga znova odkril takrat, ko bo akademske fotelje zasedla nova generacija ambicioznih znanstvenikov. Tako bodo lahko tudi oni pisali o nadvse znanstveni univerzalnosti in permanentni temi, o permanentnem izobraževanju.

Kljub temu, da bi lahko marsikomu čestitali za izredno uspel nastop, se ne moremo znebiti občutka, da je takšna znanstvenost brezkrvna, da ostaja monopol Univerze in je prav zaradi tega opravičena že z lastno znanstvenostjo. Njena družbena vloga oziroma družbena angažiranost njenih avtorjev ostaja za tančico sramežljive agresivnosti do politike in politikov, ki se itak v vse mešajo in so torej dolžni spremeniti tudi trdoživost Akademije. V tej navadno molčeči agresivnosti do „oblasti“ je vsa licemernost akademske znanstvenosti in znanstvenikov.

II. Popoldanski simpoziji so bili rezervirani za študentske razgovore. Čeprav so bile teme za ta del seminarja določene, so študentski predstavniki iz petindvajsetih držav oziroma študentskih organizacij govorili o vsem, kar jim je prišlo na misel. V glavnem pa smo poslušali informacije z izrazito politično in militantno vsebino: Izključno „politično“ so nastopali predstavniki tistih študentskih nacionalnih unij, ki brez pridržkov podpirajo Mednarodno študentsko zvezo, ki ima sedež v Pragi. Tako sta se obnašala na primer predstavnika študentskih „oddelkov“ „Svobodne nemške mladine“ in „Zveze socialistične mladine ČSSR“. Enako „politično“ so nastopili govorniki Zveze študentov Jugoslavije. Bili so pač obremenjeni s tem, da je bila ZŠJ gostitelj in si ni mogla dovoliti „poraza“ na domačem terenu in da je ZŠJ pridružen član Mednarodne študentske zveze. Hkrati pa je potrebno dodati, da gre pravzaprav za načelno različna stališča. Vsi vemo, da se politika Mednarodne študentske zveze razlikuje od politike ZŠJ, čeprav si v

Zvezi študentov Jugoslavije niso čisto na jasnem, v čem je posebnost njene mednarodne politike.

„Političnost“ obeh organizacij je še pred koncem razgovorov dobila čisto konkretno razsežnost. Predstavniki Mednarodne študentske zveze so predlagali, da bi bil zadnji dan razgovorov posvečen solidarnosti s čilskim ljudstvom. Zveza študentov Jugoslavije se je z idejo strinjala, postavila pa je zahtevo, naj bo solidarnostni miting izven okvira razgovorov, resolucija s podporo Allendejevi politiki pa naj bo poslana na konferenco neuvrščenih v Alžir. Sovjetska delegacija in predstavnik Mednarodne študentske zveze niso bili preveč navdušeni za ta predlog: pri vseh prisotnih delegacijah so zbrali podpise, ki so podpirali njihovo stališče.

Zveza študentov Jugoslavije je enakovredno in hitro ukrepala – zbrala je podpise za pozdravno brzojavko konferenci neuvrščenih.

Tako smo zadnji dan sedeli na enournem mitingu solidarnosti, ki se ga je udeležil tudi veleposlanik Čila v Jugoslaviji, hkrati pa je predsedujoči predvidno povedal, da so prisotne študentske delegacije poslale pozdrave v Alžir.

Razen popoldanskih razgovorov in mučne „politične aktivnosti“ so bili vsak dan na programu bilateralni razgovori. Za nas je bil zanimiv predvsem razgovor s kolegom iz Avstrije. Problematiko slovenske manjšine na Korškem je ocenil kot boj med strankami in dodal, da se okrog vsega tega dela preveč nepotrebnega hrupa.

Mi pa smo ugotovili predvsem to, da omenjeni problem pre malo (skoraj nič) pozna. Poudariti velja, da smo se pogovarjali s sekretarjem Avstrijskega visokošolskega združenja (član tega združenja postaneš avtomatično ob vpisu na univerzo), ki je sestavljeno iz štirih frakcij, od katerih je najmočnejša Avstrijska študentska unija.

III. Tretja raven dogajanja je bila pravzaprav še najbolj zanimiva. Gre za dogajanja znotraj delegacij jugoslovanskih študentov v Dubrovniku. Najprej smo lahko ugotovili, da se na seminar nihče ni resno pripravil. Na skupnih sejah so študentje imeli samo tri referate, v razpravah pa je sodelovalo neopazno število s še bolj neopaznimi idejami. Nekateri člani predsedstva so se zaradi tega hudo razburili in rezultat tega je bila lista sedemnajstih kolegov, ki so bili določeni za razpravljanje. Seveda ni razpravjal nihče. Nakar se je strahotno razjezil predsednik IO ŠŠ LVZ Tomaž Kšela in razložil prisotnim, da se tako neumno in neodgovorno ne moremo obnašati. Seznam sedemnajstih je šel ad acta, sprejet pa je bil predlog, da v razpravah sodeluje, kdor hoče. Število razpravljavcev iz študentskih vrst se je zvišalo.

Še hujska nasprotja in nejasnosti so se pokazale, ko smo neformalno razpravljali o mednarodni dejavnosti Zveze študentov Jugoslavije. Najprej so vsi govorili o nekakšnih platformah in orientacijah, o tem, da moramo v tujini enotno nastopati ipd...

Pogovor so preusmerili kolegi, ki se neposredno ne ukvarjajo s študentsko mednarodno politiko. Razjasnili so zmešnjavo pojmov in postavili na prvo mesto idejno enotnost, strategijo, taktiko, konkretne akcije... Različna stališča so se pojavila tudi ob vprašanju, ali naj še ostanemo pridruženi član Mednarodne študentske zveze ali naj izstopimo. Vsa modrovanja na to temo pa so bila popolnoma nepotrebna, ker je za ZŠJ najbolj pomembno (in odločilno), s kom sodeluje in koga podpira, ne pa, v kaj je vključena. Vprašanje članstva pa utegne postati zanimivo šele takrat, ko bi Mednarodni študentski zvezi ne bila vseč naša dejavnost in bi nas hoteli izključiti iz organizacije. Za zdaj je ZŠJ kar se tega vprašanja tiče lahko čisto brez skrbi...

O uspehu seminarja je težko govoriti. Prav tako ni mogoče reči, da ni uspel, saj je v celoti izpolnil namen. Šele tu se zatakne. Seminar mora postati nekaj čisto drugega. Tako po načinu dela kot po teoretičnih razpravah. Slednje pa bodo morale postati (ne glede na svetost znanstvenosti) sestavni del spreminjajoče se Univerze. Drugače bo seminar naslednje desetletje načrtno zapravil čas.

Študentski del seminarja pa je še bolj nesmiseln in v celoti nepotreben, če si v ZŠJ ne bodo takoj razjasnili položaj in vlogo v mednarodni študentski dejavnosti.

BORIS MUŽEVIC

Komunist 15

10. september 1973

KOMUNIST: Zakaj študentje v preteklosti niso bili zainteresirani za delo in vpliv na Zvezo mladine?

Janez Elikan, Litostroj Ljubljana: Vzgajala jih je struktura profesorjev, ki so bili največkrat usmerjeni v svoje ozko strokovno področje – seveda to niso bili vsi profesorji. Študentje so pričakovali, podobno kot nekateri njihovi predavatelji in starejši vrstniki, da bo naša družba preminula in bodo lahko le strokovnjaki brez samoupravnega in političnega angažiranja. Lahko povem, da se prav strokovnjaki, to je miadi, ki so končali razne fakultete, v našem podjetju najmanj zanimajo in skoraj ne vključujejo v samoupravno in politično življenje.

PULA

festival jugoslovanskega filma

I.

FESTIVAL KOT INSTITUCIJA se pojavlja personificiran kot Arena, kot dvajsetletna tradicija, ki jo že toliko časa spremlja toliko ljudi (res je sicer, da sta letošnja Pula dvajsetič obiskala le dva novinarja), ki ima poleg tega tudi nacionalni pomen in vlogo, kajti v sebi vsaj za nekaj dni združi vsejugoslovansko filmsko profesionalno produkcijo (filme) in njene delavce, sodelavce in ostale, ki se na kakršenkoli način bavijo ali poskušajo živeti od filma. Ta vloga festivala, namreč kot vsakoletnega zbora vseh zainteresiranih, ter pregled dela je primarna (kulturna) funkcija festivala. Iz nje izhajata ostali dve: politična in turistična. Javni pomen prireditve je najbolj opazen v občasni prisotnosti nekaterih političnih vrhov SFRJ, ki s svojo navzočnostjo potrjujejo njegovo izjemno in vsedrjavno funkcijo. To seveda ni edina pojavna oblika, je pa mogoče najbolj očitna. Sicer pa se Pula res pokaže kot kulturno in politično pomembna, saj v nekaj dnevih združi v sebi celotno jugoslovansko proizvodnjo celovečernega filma, to pa omogoča primerjalno in celotno ocenjevanje te produkcije v toku enega leta. Tretja funkcija festivala je turistična. Od nje ima korist le mesto Pula, kajti filmi prikličejo vanj lepo gomilo ljudi, ki poleg tega, da gledajo filme, tudi trošijo. Pravzaprav bi bili s Pulo lahko zadovoljni vsi. Mesto Pula ima svojo prireditve, svetovni sloves in denar, publika filme, Arena in ognjem, filmski profesionalci pa vsaj eno projekcijo svojih filmov. Od teh treh pa je najbrž še najbolj zadovoljno mesto, kajti ostali navadno ostanejo nepotešeni. Razlog temu je (vsaj letos) vpliv dosti širšega političnega dogajanja, ki ga vsi poznamo in ki je bilo znotraj kulture vezano predvsem na film. Ravno ti zunanji razlogi so gotovo vplivali tudi na letošnjo strukturo in odzivnost publike. Letošnje leto gotovo ni dajalo upanja na kakršnakoli presenečenja, kajti nekaj časa se niti ni vedelo, če festival sploh bo. Poleg tega je bila sama produkcija močno zmanjšana in je bilo tako prikazanih le 16 filmov (lani 26). Ta dejstva gotovo niso mogla vzbuditi optimizma niti gledalcem niti avtorjem – razen če le-ti niso bili med tistimi srečniki, ki so imeli na programu svoj film. Festival je do neke mere reševala reorganizacija dela ter naključje, da je bil letošnji festival ravno XX. in da je končno šlo za vtis tako doma kot v tujini. Vse osebje festivala se je torej potrudilo in skušalo ustvariti vtis, kot da je vse, kot je bilo. Mogoče celo lepše in boljše in imenitnejše, kajti stopili smo na novo ustvarjalno filmsko pot in naredili velik križ čez preteklost črnega ipd. filma.

II.

FESTIVAL KOT FILMSKI FESTIVAL je bil, kot že rečeno, letos okrnjen na dobro polovico normalnega števila filmov. Zato so bile tudi možnosti dobrega in slabega filma zmanjšane in je torej edini možni kriterij protencialno komparativno vrednotenje, ki pa je kot vedno precej brez haska. Opazni sta dve tendenci, ki se v svojem bistvu močno razlikujeta in si na neki način stojita celo nasproti. Prvo tvorijo filmi, ki nimajo specifičnosti, pripadajočih kaki afirmirani filmski smeri, tendenci ali obliki. Drugo skupino sestavljajo filmi, ki so se usmerili na partizansko tematiko in si za svojo glavno nalogo zadali približati gledalca NOB. Oziroma narediti iz zgodovine gledljiv film, ki bi bil poleg tega ljudem še všeč. Teh filmov sicer ni bilo veliko, so pa bili precej opazni. K temu je največ prispevala SUTJESKA, ki pa je problem in uspeh zase. Problem zato, ker potrjuje očitke mnogih, da smo še in še premajhni za take podvige, ki se povzhu niti ne izplačajo, uspeh pa, ker je solidno delo svojega žanra. To nikakor ne velja za ostala dva (BOMBAŠI in SOL), od katerih je prvi eden prvih jugoslovanskih filmov, ki so namenjeni povsem določenim igralcem, v tem primeru B. Živojinoviću in L. Samardžiću. Brez njihju bi bil film prazen, bedast in povsem nepotreben. To je sicer v precejšnji meri tudi tako, kajti tudi odlična igralska zasedba ne more celotnega filma povsem potegniti iz močvirja neinventivnosti in nedomišljenosti. Vsa njegova beda pride najbolj do izraza na njegovem koncu, ko se jugoslovanska igralska vrhova pol ure vlačita po praznem kupeju in to le zato, ker režiser oz. scenarist ni vedel, kako zaključiti film in ga pri tem še vedno obdržati v skupini celovečernih. SOL je precej podobna stvarčica, le da B. Ž. & L. S. ni poleg.

Od filmov s kritično tematiko je bil edino PREDSTAVA HAMLETA V VASI MRDUŠA DONJA Krsta Papića res kritičen in oster v stilu RDEČEGA KLASJA ali Papićevih LISIC. Film je delan na osnovi istoimenske drame

in bo kmalu na sporedu tudi v Ljubljani. UKLETI SMO, IRINA igralka in tokrat tudi režiserja Koleta Angelovskega je verno nadaljevanje makedonske novejšje filmske tradicije s slapovi, divjino, nasiljem, dekletom in starci samotarci. Zanimanja vreden film je tudi kolaž Lordana Zafranovića KRONIKA NEKEGA ZLOČINA, ki je sestavljen iz treh njegovih kratkih filmov. Kot tak ima film določene omejitve in ostajajo nekatere sekvence nejasne, kajti s še tako popolno montažo takih celulooidnih lukenj ni mogoče zapolniti. A mogoče je moje ocenjevanje nekam neobjektivno, kajti videl sem tudi originalne kratke filme, iz katerih je film sestavljen, in zelo težko se je izogniti parcialnemu ocenjevanju in sprejemati film kot homogeno celoto.

Vsako leto in ob vsaki projekciji slovenskih filmov čeznje zabavljamo in zanje sploh ne moremo najti dobre besede. Ravno zato je bila letošnja slovenska filmska produkcija vsaj zame izredno presenečenje, kajti le v enem filmu je prišla na dan tista (slaba) slovenska filmska orientacija, ki je verjetno bila temelj prej omenjenemu mnenju in oceni slovenskega filma. Govor je o Duletičevem filmu LJUBEZEN NA ODORU.

Druga dva slovenska filma BEGUNEC Janeta Kavčiča in CVETJE V JESENI Matjaža Klopčiča sta nekaj novega. BEGUNEC je novost mogoče le v mejah Slovenije, saj na posrečen način združuje akcijo z globljo problematiko in tako postane eden prvih novejših slovenskih filmov, ki noče biti niti le zabava niti le filozofski traktat na filmskem traku. Resničen dosežek pa predstavlja Klopčičev film. Čeprav je film sestavljen iz televizijskih nadaljevanj, se ta lastnost sploh ne pokaže kot omejitev, kajti film kot celota je doživljen kot homogeno in enotno delo in se na ta način izogne mnogim težavam, ki jih je bilo čutiti pri drugače dobrem filmu L. Zafranovića. CVETJE V JESENI je predvsem ekranizacija literature, vendar ekranizacija, ki ne nosi slabosti neuspelega prevajanja enega umetniškega jezika v drugega in na ta način presega celo vrsto tujih in domačih podobnih poskusov, ki so precej žalostno propadli in se spremenili v omladno in prazno literaturizacijo literarne osnove. Klopčič je v svoj film vložil razmeroma malo svojih lastnih idej, misli, temveč očitno težil predvsem k reprodukciji atmosfere in okvirnega dogajanja Tavčarjevega idiličnega rustikalnega sveta in njegovih oseb. Na ta način je nastal film, ki je zelo dober ekvivalent Tavčarjeve literature na filmskem področju in v filmskem jeziku. Poleg te osnovne lastnosti in kvalitete ima film večino lastnosti, ki so lastne vsem dobrim filmom. Znotraj njega samega ni prisotnih skoraj nobenih anahronizmov, samo dogajanje je realizirano presenetljivo ne-slovensko spontano, poleg tega pa tudi nima tistega eksperimentalnega balasta, ki je bil navzoč npr. v SEDMINI in ki bi se v CVETJU V JESENI pokazal kot omejujoč. Film je na ta način ustvaril precej dovršeno sintezo vsebine in forme oziroma podredil formo Tavčarju samemu. Ves čas se giblje na robu esteticizma in patetike, vendar uspeva ostati na področju stvarnostne direktčnosti in poštenosti. Na kratko: film je dober in lahko si želimo le še več takih.

III.

Letošnja Pula kot predstavitev dosežkov in padcev jugoslovanskega filma je bila le redukcija lanskoletne, ta pa redukcija predlanske. Ker pred tem nisem hodil tja dol, ne vem, kako je bilo prej. Predlanskim je bil na koncu festivala banket za 500 oseb, lansko leto za 200, letos ga ni bilo. Vsa tri leta je vztrajal le ognjem, ki je razsvetlil in nato zadimil celotno Arena. Kot vsako leto so tudi letos na kamnitih stopnicah sedele trume vojakov, ki so se še najbolj sproščeno vključile v filmsko dogajanje. Prav tako so tudi letošnje tiskovne konference bile dolgočasen monolog režiserja ali predsedujočega, kajti le redkokateri izmed 350 navzočih je kakšno rekel, modre pa tako nihče ni nobene izustil. Še najzibavnejšo diskusijo oz. zmerjanje je doživel film BEGUNEC oz. njegov režiser Janez Kavčič. Beograjski študent mu je napravil gomilo psovk in očitkov, tako da se je Kavčič zgrbil pod pezo vsega tega tovara, predsedujoči pa je na žalost vseh prekinil zanimivo dogajanje. Podobna mora je bilo tudi vsakodnevno nadaljevanje konference – okrogle mize, ki jo je vodil beograjski filozof prof. Damjanović, ki pa se je vsakič zapletel v eksplikacijo filozofskih terminov in se vsakič do konca konference ni izmotal iz njih.

Nič drugega ni bilo. Lahko smo se kopali. Lahko smo gledali Pavleta Vujisića s trebuhom in kratkimi hlačami. In seveda gledali filme.

ALEŠ ERJAVEC

PORNOGRAFSKA

ZAVEST

Morala je vedno na koncu basni, ko je umazana zgodba že končana. Model krščanske moralike, to je poučnih, toda umazanih zgodbic, je bistveno različen od religioznega spoznanja. Medtem ko je prva ahistorična in črpa svoje norme iz objektivnega in neodvisnega sistema morale, je drugo historično, kar se vidi v razvoju teologije. Čeprav je teološka koncepcija človeška idealistična, izločena v metafiziko, pa je vendarle kritična nasproti določeni (katoliški, protestantski) apriorni morali. Model je tak: religiozno spoznanje izvirnega greha vodi v filozofijo (vračanje raj je dejansko, razrešitev prekletstva samo z dobrimi dejanji), morala pa iz tega zaključuje in utemeljuje človekovo krivdo pred avtoriteto, moralnim sistemom itd. Religiozno spoznanje je zgodovinsko, ker je kritično razširjalno koncepcijo človeka, medtem ko je vsa moralika ahistorična, ker zožuje človeka na manipulirani del skupnostnega, v katerem je žrtev za obstoječe (pretekle) prakse. Doslej se je skoraj redno mislilo, da morala poseduje lastno zgodovinsko kontinuiteto, in govori se, da je recimo socialistična morala samo čista krščanska morala. Enako se govori, da lahko obstajata krščanska morala in socializem drug ob drugem v mirni koeksistenci. Zgodovinsko mišljenje mora nujno zavreči to samostojnost morale in jasno pokazati, da je v socialistični misli mogoče govoriti samo o kritiki morale (kritika ne kot razdiranje, anarhija, samovolja, ampak kot iskanje geneze, morale in praktično ukinjanje odtujenosti). Kajti morala kot kritika morale se prej kot na vse drugo navezuje na smisel človeškega življenja, ta pa je v neposredni bližini filozofije. Frommu je morala pogoj človeškega, drugi govorijo o tem, da je to artikulacija biološke eksistence človeštva in na koncu vsega tega je še vedno odprto vprašanje morale same.

Pred vsa ta vprašanja smo postavljeni z zelo aktualnim razlogom. Prvič se srečujemo z dvema velikima varuhoma morale, Državo in Cerkvijo, ki sploh ne kažeta znakov umiranja ali odmiranja, kar se tiče teh stvari. Drugič smo postavljeni pred močno patriarhalno moralo naše družbe, kjer gre za krščansko moralo takrat, ko ni socialistična. Patriarhalna morala pa je imanentno krščanska in torej nesocialistična. Tretjič pa smo postavljeni pred realno politično situacijo, v kateri je gibanje za socialistično moralo zreducirano na boj za odgovornost. Ne le da je s tem prepuščeno oblikovanje posameznika naključnim, in če so naključni, je velika mera verjetnosti, da izhajajo iz dominantne morale, vplivom; s tem se kaže tudi strahotna indiferentnost do razvijanja humanizma, do prosvetljevanja množic (ne indoktrinacije!), do socialistične vzgoje itd. V fazi vsakršnih čudnih novolevičarskih nasproti resnično levičarskih težej in etatične indoktrinacije je tako blago zlahka zanemarljivo — čeprav le navidez! Kaže se namreč tendenca, da se pri odsotnosti zavesti o teh vprašanjih v tako imenovano odmirajočo (samoupravno) državo vgrajujejo patriarhalne moralne norme, kar deloma zanika tako odmiranje kot samoupravljanje. In po Marxu — ne pa tudi vedno po „marksizmu“ — se mora država radikalizirati, postati mora država kot država, kot oblika politične prisile vladajočega razr e da, preden je sposobna odmrtni (18. brumaire L. B.).

Kadar zapiše Družina, da je družina osnovna celica občestva in hkrati vere („Družina — osnovno krščansko občestvo“, Družina, št. 30, str. 5), je nujno potrebno premisliti ta trikotnik družine, občestva in religije. Po neki doslednosti bi si (tudi za katolike) morala pojma družbe in religije nasprotovati, tako kot si nasprotujeta v dejanskosti država in cerkev.¹ Odklej torej skladnost te trojice; če je skladnost, potem pomeni to pomirjenost, neizključnost?

Družini gre kajpada za klasično patriarhalno družino, ki mogoče

ni patriarhalna po vsemogočnosti očeta, po klasični ekonomski vlogi, ampak bolj po strukturi avtoritarnih odnosov, po morali in po manipuliranosti posameznika. Indikativna so stališča neke skupine „Jesus Crist Movement“, ki se je zadrževala dober mesec v Ljubljani (kvalitetna pošiljka čistega opija) in razglasila Pravo moralo. Niso bila le karikatura, ampak esenca krščanske morale (zavzemali so se recimo za primarno sorodstveno pripadnost po očetu, za „čistost“ zakona, za personifikacijo božanstva in obliko poslušnega pripadništva avtoriteti itd. — nebitvenih stališč in njihove religiozne nestrpnosti ter agresivnosti ne bom opisoval); sijajno so se vključili v Ljubljani obstoječo atmosfero misticizma, primitivnih profetov, „vzgojnih krožkov“ in različnih seans. Evidentna je kontrarevolucionarna vloga teh gibanj po svetu, v vdorom misticizma pa je postalo socialno izkustvo (ki je bistveni kriterij in dejavnik socializacije) podrejeno vrsti tehnik za „razširjanje zavesti“, nepomembno, nezaželeno. Tudi ni naključno, da so zmazki a la „Jesus Crist Superstar“ prišli kot naročeni biznisu, da so posneli celo film v produkciji propadajočega Hollywooda, medtem ko so Misterij organizma ameriški distributerji bojkotirali kot „umazano komunistično propagando.“ Hipokrizija popuščanja takim profetom s strani naših „zavestnih sil“ je pri vsem viku in kriku okrog E. Mandla menda jasna.

Sistem uradnih ideologov je za socializem nesprejemljiv ravno zato, ker se revolucionarne zavesti ne da skoncentrirati v nekaj glavah. Takemu sistemu ustreza indoktrinacija kot namipulacija, medtem ko potrebujemo za množično revolucionarno akcijo samostojne, zavestne posameznike v ogromnih količinah. In tu je bistveno razhajanje med krščansko in socialistično moralo. Krščanski morali in religiji je osnova družina, ker individualizem ruši, potrebna je pa za to zgodovinsko preizkušena prisila patriarhalne družine. Mehanizem te prisile pa ne deluje slepo ali poljubno, ampak prek odnosov, ki so za to osvobajanje posameznika najbolj bistveni. To pa je avtoritarna vloga staršev, prisilna konceptualizacija življenja, ko je posameznik še v obdobju najbolj grobega formiranja. Kasnejša avtoritarna šola in moralne norme gradijo na osnovni počačenosti in na koncu dobimo posameznika, ki ne le da ne more, ampak tudi ni sposoben revolucionarnega individualizma. Ko pravi Fromm, da je prihodnost socializma v matriahatu, je to najostrejša kritika sedanjih revolucionarnih organizacij, ki vidijo v krščanski (buržoazni) morali samo zarote zoper „poštenost“, ne pa tudi bistvena nasprotja. Ne vem, zakaj ne bi uvedli Reichovo Masovno psihologijo fašizma kot obvezen učbenik za srednje šole, ker je napisana tako poljudno, da bi jo z nekaterimi kritičnimi in pojasnilnimi pripombami razumeli vsi. Kajti naše kvazi seksualno izobraževalne revije vnašajo v nastajajočo osebnost pornografsko zavest, ki je vse prej kot slab okus ali fotografija golega telesa (celo Figurae veneris ne prikazujejo pravega fuka, ampak samo poze). Patriarhalni morali je lastna pornografska zavest, ker niti enkrat ne poskuša razpravljati, ampak samo prepoveduje, česar ni sposobna dojeti in kar jo ogroža. Najbolj svobodna (in kot taka tudi humana) dejanja posameznika dobivajo v patriarhalni morali obliko in vsebino pornografskega dejstva. Beograjska Stradija je bila prepovedana zaradi nekega stripa, v katerem si nekakšen ubošček komaj ve pomagati s predolgim penisom. Niso pa prepovedali Eve in Adama (po konzervativnosti tega lista bi se moral naslov glasiti Adam in Eva, kakor ga tudi imenujejo kupci), katere karikatura je ta strip bil. Z družbeno vlogo seksualnosti se danes ukvarjajo samo socialni patologi, ki pa jih nihče ne poslušajo. Nihče tudi ne poslušajo cerkvene agitacije zoper princip abortiranja in je niti ne zavrača. Kajti v pornografski zavesti ima vsa seksualnost neko dražljivo, animalno vrednost, ne pa pomien humane telesnosti.

„Sveti“ katoliški zakon se nam tako kaže kot nadgradnja deformirane človečnosti. Cerkev s propagiranjem zakona kot duhodne zveze posameznikov slepomiši okrog seksualnosti. V resnici propagira represivno seksualno zvezo, ki s humanostjo ljubezni nima nič skupnega (kako je s to krščansko humanostjo, bi se mogoče dalo razbrati iz pisem, ki jih je pesnik V. Gajšek prejel potem ko je objavil Sveto trojico; kolikor vem, tudi groženj o „trganju jajc“ ne manjka). Za zveličanje je potrebno plačati ogromno ceno: impotenco, frigidnost, homoseksualizem, fizično nasilje, alkoholizem, mučenje otrok, prostitucijo — vse to izhaja iz tega „svetega“ zakona s patriarhalnim ključem. S tem ne nastopam proti religioznemu spoznanju, ampak skušam dokazati, koliko je religija (kot doktrina cerkve) skupnostna zadeva. Verski list Družina se ne moti, ko pravi, da so religiozne manifestacije skupnostna zadeva in jih je kot take (?) treba obravnavati tudi v ustavi. Sicer ne verjamem, da lahko ustava razreši tragedije posameznikov, toda napraviti jih ustavne, bi bilo zločin. Cerkev kot institucija in religiozno spoznanje kot v skrajni posledici teologija prihajata **post festum**, takrat ko se umazane zgodbe že zgodijo. In svetovno kraljestvo cerkva je zgradilo svojo moč na milijardah človeških tragedij, zato revolucionarna dejanja, ki opravljajo vire teh tragedij, porušijo in vzamejo moč tej organizaciji slepe podločnosti. Poskus pomiritve med kategorijami, ki sem jih našel v začetku, zveni pač po cerkveno: „Draga Država, zavest krivde ne ubeži niti tebi! JAZ tešim tiste, ki jih tudi TI onesrečiš. Pravzaprav, „se posmehuje“, je edini univerzalni princip princip pokore.“

AMPAK ZGODBA O PORNOGRAFSKI ZAVESTI ŠE TRAJA

„Poleg te umazanije pa je mesto polno človeške umazanije, ki ji nekateri pravijo tudi hipiji... Tu posedajo, čepijo, ležijo, se ljubeče objemajo, dremljejo, pojejo ali pa se praskajo... S tira me je vrgel hud smrad, ki jih obkroža... Njihova toliko čislana svoboda je torej umazanija, smrdeča stvarca.“ (Amsterdam: Smrad in hipiji, Marica Trelc, Dolenjski list)

Vidimo torej: Čisti (?), redoljubni (?) in zlasti provincialni Slovenec meri svet po svoje. Rekel bo: svoboden človek (tako si on ali pa tovarišica Marica Trelc predstavljata lastno svobodo) smrdi, torej tudi svoboda smrdi. S smradom kot spontanostjo, svobodo obračunava s kratkim torej. In če je tako, je potem drugo tako (to shemo poznamo tudi iz novejših socioloških raziskav pod imenom znanstvena hipoteza), to lahko sklepamo že iz znanega in se torej pot v neznanju Amsterdam ni splačala. Tako bo higienični Slovenec še naprej sral v individualnem nukleus-stranišču, ki se zaradi svoje idealne čistosti približuje oltaričnemu simbolu. Toda noben Slovenec ne ščije sam, je roganje sedanosti in preteklosti, kajti iz srnanja smo le redko delali skupnostno srnanje. Pa še takrat so srnanje izvajali stereotipizirani časnikarski individui brez individualne identitete. Prihodnost pa je tako naša; in taka bo: ritualno očiščevanje (srnanje, scanje in umivanje) bo postopek učlovečenja, bo izhajanje, prodiranje iz teme. In ker vsi očiščevalni pripomočki vonjajo približno enako, se bo temu nagonu teme (srnanje je vsekakor nagon, ker te **nažene** v klozet), nečasti, animalnosti vedno upiral in ga premagoval nagon množičnega, svetlega, standardiziranega skupnostnega vonja. Saj, mi te metafizike ne mislimo, ampak jo z življenjem produciramo.

M. PUNGARTNIK

OPOMBA:

1. — religiozni individuum (družina), mati (občestvo), oče (bog, božja avtoriteta).

AMSTERDAM:

Smrad in hipiji

»Drstiče« pred kraljevo palačo in spomenikom

Ob imenu Holandija človek nehote pomisli na dehteče grede tulipanov in ostalega cvetja, a ko sem iz Nemčije, prepolne industrije, prišla na holandske ravnine, sem pomislila, da sem v deželi krav. Povsod črno-bele krave, vmes pa polja in redke kmetije.

Drugo presenečenje me je čakalo v Amsterdamu. Mesto me je razočaralo. Ulice so sicer široke, hiše bogate in stare, trgovine založene z blagom iz vsega sveta, toda kaj, ko je vse tako

umazano. Povsod ležijo odpadki od sadja, papirja in druge smeti. Poleg te umazanije pa je mesto polno človeške umazanije, ki ji nekateri pravijo tudi hipiji. V Amsterdam se prihajajo »drstit«. Zbirajo se na ogromnem trgu pred staro kraljevo palačo in na stopnicah velikega spomenika preko ulice. Tu posedajo, čepijo, ležijo, se ljubeče objemajo, dremljejo, pojejo ali pa se praskajo. Za turiste in druga zijala se ne zmenijo. Dekleta so vsa zanemarjena, umazana in zmršena, oblečena pa tako skromno, da se kar tresejo od hladu in dežja, ki je na Holandskem vsakdanja stvar. Nekateri med njimi skušajo prodati kakšno stvar in potem dajejo denar v skupno blagajno, v katero prispeva vsak, kar pač more. S tira me je vrgel hud smrad, ki jih obkroža, saj celo človeški iztrebki niso redki. Skušajo sicer malo počistiti svoje okolje, a to smradu ne odžene. Njihova toliko čislana svoboda je torej umazana; smrdeča stvarca.

MARICA TRELČ

VIVE LA BAGATELE

ALI

O KAVARNIŠKI FILOZOFIJI

Sonce vzhaja in zahaja, dnevi prihajajo in odhajajo. Trava raste in se posuši. Winetou pa je vedno isti.

Karl May (Der Ölprinz)

Da, ljudje ostanemo vedno isti. Res je, da se mode menjajo, toda riti nam ostanejo pod vsako obleko enake; mesnate in po sredi preklane, pa naj se oblačimo v calico-hlače¹ ali pa v obleko Cristiana Diorja. Seveda je res tudi to, da niso vse enako oblikovane, da so ene hruškaste in druge okrogle, da so ene velike in debele, a druge suhljate in nepomembne in da niti drek, ki tod prileze na dan, ni vedno enak, ampak se razlikuje tako po trdoti kot tudi po barvi in vonju, a vendar moramo priznati, da se rit v vsej zgodovini človeštva ni kaj bistveno spreminjala. In ni samo rit tako generična, sem spadajo še mnoge druge stvari. Prenasajo se kakor narodna pesem s kolena na koleno, iz zavesti v zavest. In tako postanejo prek posebnega mehanizma vračanja in ponavljanja konvencionalne, splošno priznane, nediskutabilne; nanje se navadimo kot na nekakšno hrano. In ko neka stvar prispe v to fazo splošne priznanosti, se problem, ki se skriva v njej ali pod njo in leži tam v obliki nedorečenosti in nepremaganega zrna nespoznatljivega, ne opaža več – vse postane jasno in evidentno. In tako je tudi s kavarniško filozofijo. Je še vedno kar tu, pa čeprav so izginile že skoraj vse dobre stare kavarne in čeprav smo že socializem. Nič se nam ni treba spraševati, dovolj je, da se usedemo, dobro je, če se zapijemo.

KAVARNIŠKI FILOZOF

Pa sem nekoč izgubil ključ moje sobice in ker je bilo že pozno, sem moral noč preživeti kar v kavarni. So bili tam pijanci in vlačuge, razni gospodi in neka prodajalka cvetlic, pa še neko bitje, za katero ni bilo moč ugotoviti, ali je moškega ali ženskega spola, pa dva že starejša in zelo debela zaljubljenca pa še drugi taki ljudje. In se usedem v kot, pijem kavo in čakam.

Pri sosednji mizi sta sedela dva mlajša gospoda, prijetne zunanosti, lepo oblečena, oba s kravatami. Prvi je bil majhen, a poln energije, hitrih in sunkovitih gibov. Bil je navajen, da se ga v družbi poslušajo, in tisti drugi, visok možakar, ki je bil že po videzu bolj neumen in je poleg tega še ječljaj, ga je, kot je vse kazalo, zelo občudoval. In mu je šef rekel, da on ve, kako je to, da je tudi on imel nekoč, ko je bil še mlajši, prijatelja, ki je tudi ječljaj, pa da ga je on zelo hitro ozdravil. Kadar je pričel ječljati, mu je on samo mirno rekel, naj se potruži in lepo, počasi in pazljivo govori, pa je bila napaka kaj kmalu odpravljena. In je ječljavec komaj izdaval, da pri njem pa ta tehnika zdravljenja ni uspešna, ker kadar vzkliko omeni, da ječlja, da je še mnogo hujše. In je zardel. Pa je nastopila malo mučna situacija in šef jo je rešil tako, da je rekel, ah, kurc, pijmo. In sta pila.

Potem je prišla mimo prodajalka cvetlic, neka stara debelka, s šopki, ki so vzbujali sum, da so ukradeni na pokopališču. Pred vsako mizo je malo postala, nekaj mrmrala in pomenljivo migala s svojimi zgnilimi rožicami, potem pa odšla dalje.

Tam v drugem kotu, so lepo zleknjeni po mizi spali trije pijanci. Je prišel mimo natakari, jih stresel in zavpil, da tu ne smejo spati, in odvihral dalje. So prestrašeno planili kvišku, a še isti hip, ko so videli, da jim ne preti nobena resna nevarnost, so se jim usta in oči spet pričele zapirati, glave pa omahnile nazaj na mizo.

Prodajalka cvetlic je prišla nazaj z obhoda do svojega mesta ob peči. A tam je že dremal neki stavec. In sta se stela, a starcu je na pomoč priskočilo tisto bitje, ki je bilo nekje med moškim in žensko, ter preteplo staro prodajalko cvetlic. Ta se je jokala in odšla s svojimi uvelimi šopki sedet pred straniščna vrata.

Potem sta vstopila v kavarno dva moža srednjih let. Vrata je odpiral in se nasploh služabniško vedel neki osebek zelo temne polti s skupaj zraslimi obrvmi. Priznam, da mi je bil že takoj zoprn, ker je moja mama vedno govorila, da so ljudje, ki imajo zrasle obrvi, hudobni. Drugi, ki je tako samoumevno sprejemal uslužnosti tega hudobneža, gospod v svetli kaki obleki, pa je imel

zelo zanimiv nos. Ta nos je bil zelo velik in je imel obliko enakostraničnega trikotnika.² Sta lepo vljudno vprašala, če imam še prost, in se usedla poleg mene.

Ker je bilo že zelo pozno, so semaforji zunaj že pričeli utripati z rumeno lučjo. Pomežikovati pa so pričele tudi vlačuge. In sta se pričela ječljavec in njegov šef razgovarjati o vlačugah, kajti vse je kazalo, da so ju nasmehi in mežikanja vznemirjali. In je pravil šef, koliko kurb je on poseksaril v Ameriki, vse od San Francisca pa do New Yorka, in da se na Poljskem dobi pravo lepoticico za kvečjemu dvesto dinarjev, in da na Češkem ve za neki bar, kjer si lahko kupiš štirinajstletne punce, in to tako poceni, da pri nas tega nihče ne verjame. In so tekle ječljavcu sline, ko je to poslušal, in je izječljaj, da bo tudi on šel na Češko. Gospod v kaki poleg mene je molčal, le včasih je pokimal svojemu spremljevalcu s skupaj zraslimi obrvmi in takrat mu je okrog ustnic zaigral rahel ironičen nasmešek.

Ječljavec in oni drugi pa sta navdušeno govorila dalje.

Natakari je spet prihitel, potresel tiste uboge tri pijance in odbrzel, oni pa so spet planili pokonci ter še isti hip omahnili nazaj na mizo. Pa kar na lepem pravi šef ječljavcu: „Ti, kaj bi bilo, ko bi si še midva danes dobila kakšno kurbo?“

„S-s-s... j-ja!“ je planil ves navdušen ječljavec.

In sta se ozirala naokrog. Res je, da niso bile preveč lepe, ampak to, da nimajo zob in tudi tiste rdeče lise na nogah, to vendar spada k vlačugam in s tem se je treba sprijazniti. In sta povabila eno k svoji mizi, in sta ji plačala pijačo in sta jo osvajala. Šef ji je pravil razne vice, ječljavec pa jo je gledal in se smejal šefovim vicem.

Prodajalka cvetlic je spet odšla na obhod.

Gospod v kaki obleki je še vedno molčal.

Takrat pa se je vsa kavarna vznemirila. Vstopila je vlačuga Anka. Bila je precej velika in jako stasita. Močno je spominjala na Rodinov kip Balzaca in to predvsem zaradi svojega močnega oprsja.³ Črna tunika, pretkana s srebrnimi nitmi, v katero je bila oblečena, ji je dajala zelo gosposki videz. Takoj se ji je pokazalo, da je kraljica. Njene kolegice so jo obstopile in jo pozdravljale: „Chao Anka, chao Anka!“ Ona pa se je malo utrujena smehljala, odzdravila na levo in odzdravila na desno, pocukala za brado pijanca, ki se je slinil okrog nje, vsakomur namenila prijazno besedo in že odplavala na svojih ogromnih joških. Od vsepovsod je šušljalo: „To je Anka, moja prijateljica Anka!“ Vsakdo je bil ponosen, le da se je poznal z Anko. Ona pa je pazljivo, toda še vedno z neko kraljevsko malomarnostjo proučevala teren.

In Anka je kaj kmalu opazila tudi ječljavca in njegovega šefa. In je z elegantno kretnjo, kjer pa ni bila niti malo vsiljiva, potegnila stol med šefa in tisto drugo kurbo. Ta je takoj vedela, da je postala pri tej mizi odveč in da mora poiskati kje drugje. Še malo je posedela in gledala v strop, potem pa je neopazno izginila k drugi mizi. Anka pa je objela šefa okrog ramen in mu pričela nežno lizati uho. In je šefa kar srh spreletaval, ječljavec pa je z občudovanjem, pomešanim z zavistjo opazoval, kako ta njegov šef zna z vlačugami. In sta si šef in vlačuga Anka nežno šepetala v ušesa.

In je spet pridrvel natakari in vznemiril stare pijance, ono čudno bitje se je tam zadaj nekje med mizami spet pretepal z nekim starcem, prodajalka cvetlic pa je spet vsiljevala svoje nagnite šopke, zavite v časopisni papir. Postarana ljubimca sta pila čaj z rumom, se držala za roke in si nežno zrla v oči.

Kar naenkrat pa je šef planil iz Ankinoga objema in zavpil:

„Kaj, sto jurjev? To pa že ne!“

„T-t-to p-p-pa že n-ne!“ je ves vznemirjen zavpil še ječljavec.

„Kakor hočeta, fanta,“ je z nasmehom rekla Anka, in odšla, veličastno kot znajo samo kraljice, pa čeprav ob dveh zjutraj v zloglasni kavarni.

„Ne, sto jurjev pa ne!“ je vpil šef.

„N-n-ne in n-ne!“ mu je pritrjeval ječljavec.

„Za sto jurjev si ga raje dam v stružnico!“ je vpil šef.

„Ja, r-r-raje, v-v st-st-st-ružnico!“ je ves vznemirjen cvilil ječljavec.

„Za sto jurjev... poglej to šipo, za sto jurjev, jebemo

mater, ga raje zateram v to šipo, pa če ga čisto porežem!" je vpil šef.

„J-ja, r-r-raje v t-to š-š-šipo!" je izdaval jecljavec.

Gospod v kaki obleki se je mirno ozrl k svojemu spremljevalcu in mu rekel:

„Da, te pa znajo, pa saj se že od vojne sem ukvarjajo s tem poklicem.“

In sta oba nadvse pomembno pokimala.

In se je potem šef sklonil k jecljavcu in mu ves besen zasikal:

„Jebemo mater, ampak danes bova fukala!"

In je jecljavec, prav tako besen, izdaval:

„A-ampak za s-s-s-to ju-ju-rjev jo b-bom tako na-na-tegnil, d-da niti ho-ho-diti n-ne bo mo-mogla!"

In je šef spet stopil k Anki, in je rekel, no v redu Anka, za sto jurjev. A Anka je povsem poslovno pripomnila, da morata plačati tudi hotel. Potem pa je šef zatulil, da ga pa zdaj raje vrže pod parni valjar, in je, ne da bi sploh pozdravil svojega prijatelja, odšel ven v noč, ves besen in razočaran.

In potem je teklo vse po starem naprej. Natakar je še naprej vznemirjal tiste tri uboge pijance, prodajalka cvetic je še naprej prodajala svoje zgnile rožice, tam pri šanku so še naprej prepevali in kdaj pa kdaj je kakšna vlačuga v družbi kakšnega gospoda izginila proti stranišču. Jecljavec je z nekim dolgolasim pubertetnikom, ki je bil prav verjetno kakšen pesnik ali kaj podobnega, debatiral o umetnosti. Neki pijanec pri sosednji mizi je zavzdihnil: „Samo še par nas je, teh kranjskih Janezov, pa še mi smo za en kurc!" in planil v krčevit jok. In postarana ljubimca sta še vedno sedela tam pri svoji mizi, se držala za roke, pila čaj z rumom in se nežno gledala. Kot je vse kazalo, sta se imela jako lepo. Pri naši mizi pa smo sedeli gospod v kaki obleki, njegov spremljevalec, ki je zaradi zraslih obrvi delal videz hudobnega človeka, in jaz ter vse to mirno opazovali. Potem je gospod v kaki obleki izvlekel neko knjigo, ter mi jo ponudil z vprašanjem, če poznam to stvar. Sem bežno preletel naslov, mu vrnil knjigo in odgovoril, da me take stvari ne zanimajo. Pa me vljudno vpraša, kaj da me zanima. Pa samo zmignem z rameni. In je pogovor za hip zastal. Gospod v kaki obleki me je pozorno opazoval. Potem pa me je vprašal: „Kaj ste vi stoik?"

„Ne," sem odvrnil.

Potem je spet sledil trenutek molka.

Nato pa je gospod v kaki obleki dvignil prst, zatresel z njim in z nadvse poudarjenim glasom rekel: „Zapomnite si, vse je relativno!" Potem je za hip počakal, da so besede naredile dovolj močan vtis, in še enkrat zatresel s prstom: „Vse, vse je relativno!" ter utihnil, le še nadvse pomembno se je spogledal s svojim spremljevalcem in oba sta tehtno prikimala.

Tisto noč nismo spregovorili niti besedice več.

To je bil kavarniški filozof.

BLAŽ OGOREVC

OPOMBE:

Opomba št. 1: Široke bele mornarske hlače s podolžnimi plavimi črtami, zelo priljubljene med pirati. Slavne so postale z znamenitim gusarjem Calico-Jackom, ki se od teh hlač ni nikdar ločil, kajti mislil je, da mu prinašajo srečo. Zanimivo je tudi to, da si jih ni nikdar opral, kajti neka ciganka mu je prerokovala, da bo ves čar hlač minil, kakor hitro bo z njih izginila umazanija. Toda navkljub debelim plastem umazanije, ga je v neki bitki raznesla topovska krogla.

Opomba št. 2:

slika št. 1

slika št. 2

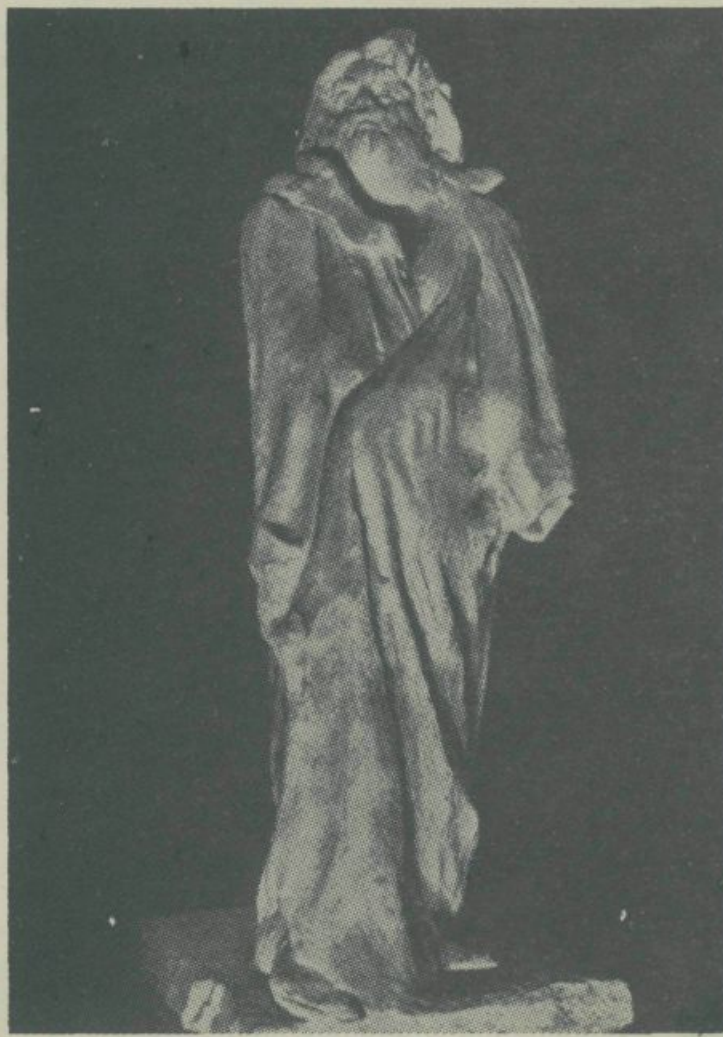
slika št. 3

Za razliko od nosa običajnih ljudi, ki je (seveda shematizirano) prikazan na sliki št. 1, je bil nos tiste osebe skoraj pravičen enakostraničen trikotnik (slika št. 2). Zelo zanimiv nos pa je imel tudi moj učitelj matematike na gimnaziji (slika št. 3). Stalno je posmrkaval, tako da je dvignil nozdrvi v smeri puščice, ki je označena na sliki. To mi je dalo izredno hudoben videz.

Opomba št. 3:

Rodinov kip dela vtis, kot da se Balzac hoče odtrgati od zemlje in se dvigniti v svet svoje mogočne domišljije, kot da plove po zraku, nošen na krilih svoje genialnosti. Tak vtis je delala tudi vlačuga Anka, pri kateri je bila gmota telesa, podobno kot pri kipu Balzaca, skoncentrirana v zelo nabreklih oprsju in mogočni glavi. Noge je imela namreč zelo tanke.

Rodin / Balzac

tribuna

študentski list

Izdajatelj IO SŠ LUZ

LJUBLJANA, TRG REVOLUCIJE 1

PRIIMEK IN IME:

NASLOV:

Naročam študentski list »TRIBUNO«. Celoletna naročnina je 25 din.

Naročnino bom poravnal takoj.

Podpis:

.....

HVALA!

Tribuna, študentski list
Ljubljana, Trg revolucije 1

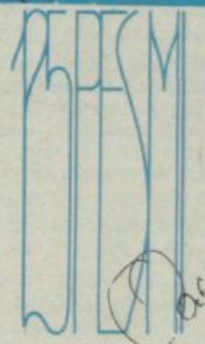
NAROČILNICA

Jaz,

ki stanujem

naročam knjigo 125 PESMI (antologija pesništva v Tribuni v letih
1965-1970), ki stane 15,00 din. Znesek nakažite na tekoči račun:
50101-678-47420.

Tu se podpišite:

کے ہر سحر
۲۱